

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A bolygó rágalom.

Budapest, október 10.

(S.) Kidobták őket rendre, mindenünnen, de azért házalnak tovább a mi konok rágalmazóink: az oláh hazaárulók és bukaresti cimboráik. Először a francia sajtóban bocsátották világgá otromba hazugságaikat; mikor onnan kikoptak, néhány olasz újságot sikerült befonniok. Azután az interparlamentáris konferencián próbáltak szerencsét. Hogy ott mi lett a sorsuk, hála *Apponyinak* és társainak, arra még emlékezünk, de ők is megemlegetik. Most legújabbán a tudós világban néztek szövetséges után. A római orientalista kongresszusra rendeztek kirándulást. A sikere ennek az ekurzióknak sem lett több, mint eddigi kísérleteiké. Sőt még rosszabbul jártak, mert a Rómában egybesereglett tudós sokadalom — ha hangulatát híven tükrözik vissza az odavaló lapok — épp úgy elfordul tőlük, mint az olasz közvélemény.

Egyszóval, kitelt a becsületük alaposan, egész Európában. Nem fognak már több bolondot, aki elhiggye nekik, hogy a magyarok elnyomják a Magyarországon élő románokat; hogy a magyar állam nem engedi érvényesülni az ő nemzetiségüket; nyelvüket, kulturájukat, szabadságukat eltörpíti a barbár, az erőszakos magyar állam.

Meddig fogják mégis ezt a buta és arcátlan mesét ismételni? Meddig kell még védekeznünk ellenük bosszankodva és szegyenkezve? Hiszen szegény és bosszuság az, hogy mennyire nincs igazuk. Ebben az erőszakosan magyarosító, nemzetiségeket eltörpítő, oláhokat sanyargató Magyarországon mutasson Urecchia ur, kérjük szépen, csak egy, csak egyetlenegy elmagyarosított oláht. Mutasson csak egyet, akinek akármiféle rövidsége esett azért, mert nem magyar nemzeti-ségű. Mutasson csak egyet, aki megriadva az üldözéstől, az elnyomatástól, megtagadta a nemzetiségét. Ellenben mi, sajnos, tizezré-

vel mutathatunk eloláhosodott magyarokat; egész vidékek veszték el a magyarság számára és az oláhság javára. És a *Lukácsok*, *Ráczok* és *Papok* és *Mocsornyák* lettek kolompasai a román izgatásnak, nemcsak megtagadva nemzetüket, hanem ádáz ellenségeivé szegődve. Hányszor kell még pironkodva megvallanunk Európa színe előtt, hogy a magyarságnak nemhogy elegendő asszimiláló ereje volna az idegen nemzetiségek beolvasztására, hanem még csak elegendő ellenálló ereje sincs arra, hogy megőrizze az oláh tengerbe ekkelt magyar szigeteket? Szomorúan tanuskodik erről Erdély jókora része és a körülötte fekvő egy csomó vármegye. Magyar nevű községek, magyar nevű családok lettek tiszta oláhokká. És elszorul a magyar ember szíve, ha látja ma is egyre összefüggő zsugorodni a keleti magyar nyelvhatárt, a bankettező, dikciózó és gyufa-reklámban dolgozó kultúregyesületek ellenére.

Ki gátolja a román intelligenciát abban, hogy egész értelmi erejét a magyarság ellen nyiltsan és orvul folytatott hadviselésre fordítsa? Hol a gátja az oláh iskolákban és templomokban üzött izgatásnak? Az oláh sajtó és irodalom nem él-e vissza mindennap a sajtószabadsággal a magyar nemzet lepiszkolására, a magyar állam kisebbitésére? Az oláh pénzintézetek nem törnek-e egyre jobban, egyre félelmesebben arra a célra, hogy egészen magukhoz ragadják a gazdasági és politikai hegemoniát Erdélyben? Apsai *Mihályi* Viktor balzsalfali érsek urat — aki magyar nemes ember létére telivér román — tessék megkérdezni, mi a véleménye arról, hogy az oláhoknak nemzeti egyházuk kettő is van Magyarországon, a görög-katolikus magyarok pedig hasztalan küzdenek a magyar liturgiáért? Hát *Mangra* urnak nem szabad-e Aradvármegye közgyűlésén oláh nyelvű szónoklatokban csufolni meg a magyar elnyomókat? Szabad az irodalmuk, szabad az iskolájuk, szabad az egyházuk, a társadalmi és

gazdasági szervezkedésük; mindez, fájdalom, nagyon is szabad. És mi mégis elnyomók vagyunk. És ők mégis elnyomottak.

Igy mondja ezt a bolygó rágalom. A mindenütt leleplezett, mindenütt kipofozott, de minden kudarca után szívósabb és vakmerőbb hazugság. És mi röstelkedve, elfojtott haraggal kényszerülünk minduntalan védekezni, újra meg újra feltárni Európa előtt a házi szennyesünket, a nemzeti szégyenünket. Hogy a magyar állam nem tudja érvényesíteni a hatalmát hitlen alattvalóival szemben; hogy a magyar kormányzati politika és a magyar társadalom sohasem volt elég erős, elég bátor és elég éber a passzív forradalomban levő izgatók ellen. Az a türelem, amelyet ez a rágalmazó, lázító, titokban konspiráló és nyiltsan rakoncátlankodó népség váltig élvez nálunk, Európára szóló bizonyítéka a magyar indolenciának, vakságnak és gyámoltalanságnak.

A bolygó rágalom, amelynek Róma a legújabb stációja, nem fog nyugodni ezután sem. Ugy tesz, mint az az atyafi, aki vasuti jegy nélkül és pénz nélkül akart egyszer Bécsbe utazni, s akit minden állomáson ledobtak a vonatról, s a ki minden állomáson felkapaszkodott a következő vonatra. Mikor Érsekújváron megkérdezte valaki, hogy hová utazik, azt felelte:

— Bécsbe, ha addig kibirom.

Urecchia urék vándorló hazugsága is így kapaszkodik stációról-stációra. Ha majd egyszer a magyar kormányzati politika is, a magyar társadalom is igazán tudatára ébred kötelességének és egész energiáját, egész éberségét, egész szellemi, erkölcsi és fizikai erejét beleviszi a belső ellenségeink ellen való önvédelmi harcba: akkor érkezik majd el a bolygó rágalom arra az állomásra, ahol úgy letaszítják bitorolt helyéről, hogy össze nem szedi a csontjait soha többé.

T Á R C A.

Stefánia főhercegnő völégénye.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Széles e hazában nincs ma emlegettebb név a Lónyaynál. Szépen hangzó, büszke név, a Keme nemzetségből eredő, amely egyike a *primae occupationis*-belieknek.

A honfoglalókkal letelepedett ősi nemzetiség mindig hű is maradt tradícióihoz, és hazánk jelesei közt a család számtalan tagja foglal helyet. Így (I.) Albert, aki 1504-ben Magyarország követe volt Velencében, s ő írta alá azt a szerződést, amely szerint a köztársaság évi harmincezer aranyt fizet a királynak a török háború költségeire, valamint Ulászló menyasszonyát is ő fogadta az ország határára. Zsigmond meg mint Bethlen Gábor tanácsosa tünt ki s fejedelmé nevében 1626-ban ő írta alá a pozsonyi békét. Zsigmond II. Ferdinánd báróságra emelte, de fiútódot nem hagyván hátra, ágazata benne kihalt. Három leánya közül Anna jeles magyar asszonyaink közt tündöklik. Kineset érő családi ékszerét adja zálogba, hogy völégényét, Kemény János későbbi erdélyi fejedelmet a tatár rabságból kimentse, férje halála után pedig temérdek pénzt áldoz a kuruc mozgalmakra. Ezért el is kobozták összes jószágait, amelyeket azonban később visszaadott a császárnak.

Nagylányai és vásáros-náményi gróf Lónyay Elemér, az özvegy trónörökös né jóvendőbeli férjeként emlegetett ifjú főúr, a Gábor-ágazatból származik. Dédatyja, Lónyay Gábor hosszabb

ideig volt Ung- és Beregvármegye főispánja s mint Kazinezy Ferencnek kortársa és benső barátja, egyik leghívebb zászlóvivője az akkori nemzeti aspirációknak.

Fia, ugyancsak Gábor, hasonlóan törülmetezett magyar szellemben, rendületlen hazafisággal nevelkedett. Korán lépett már a közpályára, s Zemplénvármegye 1836-ban a ritka képességű fiatal férfút küldötte a pozsonyi diétára.

Kossuthot ő vezette be az országgyűlési körökbe, s mindenben lelkesen támogatta a genialis, de szegénysorsu ifjút. Lónyay Gábor maga is az akkori ellenzékhez tartozott, s egyike azoknak, akik előrevittek hazánk korszakotalkotó liberális reformját. Országgyűlési szereplésén kívül tollal is sikra szállt elveiért Lónyay Gábor s a régi *Pesti Hírlap* szorgalmas munkatársai közé tartozott.

Az irodalmat különösen sógora, Kazinezy Gábor kedveltette meg vele, akinek a révén érintkezőbe jutott annak a kornak minden nevezetesebb tollforgató emberével.

Képzelné sem lehet ideálisabb, patriarkálisabb családi életet, mint Lónyayéké volt. Akár a deregnyői kuriában nyaranta, akár budapesti sas-utcai lakásukon, amelyet hosszú éveken át bírtak a földhitelintézet palotájában.

Még a fővárosban is valóságos magyar uri háztartás volt ez és Lónyay Gáborné Kazinezy Ottilia vasárnap a világot sem engedte volna el a töltött káposztát. A kistermetű, nyajas arcú nő, fekete csipkefejéjével fejen, prototipusa volt a valóságos magyar uriasasszonynak, aki sátoros-ünnepeken maga köré gyűjtötte az egész famíliát. Nemcsak leányai s egyetlen fiának, Odónnak a családját, de unokáinak pártjait, rokongyere-

ketek, egy hogy csak úgy hangzottak az öblös termek a vidámságtól.

Volt unoka bőven. Kuruc ősök ivadéka, egyegy sátoralja telt ki minden háztól. *Ottl nagy-mama* nagy örömet lelta a kis seregben, és jaj volt annak a gyereknek, aki nem evett meg mindent, amit a tányérjára rakott. Pedig rakta ám színi azokat a finom porcellántányérokat, amelyeken ott büszkélkedett a kettős oroszlan.

— *Egyen a drák!* — Ez volt a mondanása, ha a kis gimnázisták csak úgy fulladoztak is már a sok drága falattól. És micsoda jó kedve volt, ha látta, hogy az öreg Schlingwein Sabina, a *Kindsfrau* sorba állítja a hadsereget és mondják a szebbnél szebb magyar vereseket rendre az *Óli*, a *Gábris*, a *Náci*, meg a többi.

Néha színházba is elküldte az unokákat, meg a rokon-gyerekeket is. Kiválogatta a jó magyar, törzsökös szerzőktől való darabokat. Fáy Andrásnak a *Régi pénzek* című darabját meg a *Mitrai vadászokat*. Aztán kikérdezte, mit láttak, melyik színész, színésznő tetszett legjobban. Egyik rokon-gyerek egy alkalommal, éppen a *Régi pénzek* előadása után azt mondta neki:

— *Ottl néni, kérem, én is író leszek!*

Az ősz matrona szeme föléillant és karjával meglökte a gyermek atyját, aki éppen mellette ült.

— *Ni, a Kazinezy-vér!*

Büszke volt erre a nemes vére — és méltán — Kazinezy Ottilia. A gyermekekkel gyermek, a fiatalokkal vidám tudott lenni Lónyay Gáborné. Mig utolsó leánya, a ritka szépségű Olga — ma Pálffy-Daun Lipót, teanói herceg özvegye — férjhez nem ment, addig mindig nyílt ház volt a Lónyay-ház. A fiatalság is magyaro-

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, október 10.

Perczel Dezső tudakozódva járta be a folyosót:

— Lesz-e holnap ülésünk?

A képviselők álmélkodva hallgatták a kérdést. Hogy a t. Ház elnöke kérdezzen a közkatonaiktól ilyet, az egy kissé mégis szokatlan. Ki tudná, hogy lesz-e holnap ülés, ha még az elnök sem tudja!

Pedig volt oka-foka a kérdésnek. Visontai Soma ugyanis interpellációt jelentett be a Varga Ottó ügyében s azt mondta az elnöknek, hogy interpellációja csak abban az esetben sürgős, ha a t. Ház ma végezze a Hentzi-dologgal. Mert akkor holnap már megkezdődnek a szünet s hiába volna szerda, interpellációval már nem lehetne kirukkolni. Ha tehát holnap lesz ülés, ma nincs interpelláció. És megfordítva.

Ezért kérdezősködött Perczel.

Rátkay László (vagy talán más volt) azt mondta aztán az elnöknek:

— Magad vagy az oka, kegyelmes uram, ha a kérdésre senki sem tud határozottan válaszolni.

— Én?

— Magad, kegyelmes uram. Mert az utolsó szünet alatt elvitetted a folyosóról az órát s már most honnan tudjuk mi, hogy hányat ütött az óra?

Amiben hát van is valami igazság. Mert nehéz most a parlamentben tájékozódni. Az egyik azt mondja, hogy délre leörlék valamennyi kérvényt a Hentzi dologgal egyetemben; a másik gúnyosan neveti a javithatatlan optimistát és három napnál sem adja alább; mert ő azt is tudni akarja, hogy még olyan kérvényeknél is lesz vita, ahol nem is sejtik; a harmadik a középúton keresgél és azt mondja, hogy talán még holnapra is kerül szónok. (Ez a harmadik azt várja, hogy holnapra talán mégis eljön — Eötvös.) Ki tudná, melyiknek lesz igaza?

Az elején úgy tetszik, hogy az optimistának. Egy csomó kérvényen keresztül száguldoz a parlamenti lokomotív s meg sem áll, mint a keleti exprezs. De aztán, ahogy a lipótmezei villamos vasút ügye került sorra, már a pesszimiztának kezdett igaza lenni. A parlamenti lokomotív s a lipótmezei villamos csinosan karamboloztak s egy óránál tovább tartott, míg a sineket rendbe lehetett hozni. A fővárosé lévén a petíció, sorra ugráltak fel, akiknek csak valami közük van a fővároshoz és denique a főváros még a parlamentben is bajt tudott csinálni. Kivált amikor a néppártnak egy kis kedve kerekedett a fővárosi felirat kapcsán a volt kereskedelmi mi-

nisztart is megcsipkedni. Akkor már tarkán bizonyult a vita és Rakovszky Istvánnak sikerült báró Dániel Ernővel összekapadni. Személyes kérdésben vágott oda az egyik, személyes kérdésben vissza a másik. Végezetül pedig, hogy a tarkaság szempontjából semmi sem hiányozzék, az ügyes Pichler Győző megcsiklandozta egy kicsit a főváros s a közlekedési vállalatokat, ami föltöbb tetszett az ellenzéknek. De nem nagyon bánta a többség sem. Szóval: olyanformán ment a vita, hogy egészen illet a — lipótmezei vasut ügyéhez.

De azért déltájban mégis csak vége volt és ekkor mégis az maradt győztesnek a nézetével, aki azt mondta, hogy talán még holnapra is kerül szónok. Mert a Hentzi-ügyben érkezett kérvények körül alighogy megindult a vita, őt szónokot hamarosan leörlött. Formás és temperamentumos szónoklat volt mind az öté, de valami sokat még sem igen tudtak erről az agyonbeszélt dologról mondani. Őt szónok tehát az ülés végeig már tulesett a mondkáján és sokkal többen nem is voltak a kérvényekhez feliratkozva. Ha beszél még holnap kettő-három, az is csak arra akar talán alkalmat adni, hogy bejöhessen a vajda. Ha olyan nagyon tüzet, hadd mutassa meg, mit lehet ebből a dologból a kormány ellen kovácsolni. Jöjjön és győzzön. S lehet, hogy a vitában (mely holnap okvetlenül befejeződik) csakugyan fel fog szólni Eötvös Károly is. Ámbár akadt ember a folyosón, aki nem mert rá megesküdni...

A képviselőház ülése október 10-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác, Plossz Sándor, báró Fejérváry Géza.

Elnök: Megnyitja az ülést s jelenti, hogy Visontai Soma arra az esetre, ha a Ház netán holnap ülést nem tartana, a mai ülés végére egy sürgős interpellációkat előterjesztésére kért engedélyt. (Helyeslés.) Arra az esetre tehát, ha ma a kérvények tárgyalása befejezetlenk és a Ház ugy határozna, hogy szerdán nem tart ülést, az interpelláció a mai ülés végén fog megtörténi.

(A kérvények.)

Budapest főváros kérvényénél a lipótmezei villamos-vasut sérelmes ügyében

Közeghy Sándor előadó konstatálja, hogy a főváros semmiféle konkrét kívánságot ki nem fejez, hanem csupán sérelmet panaszolja el.

A feliratot mindazonáltal a bizottság nevében kiadtni kéri a kereskedelmi miniszternek.

Polónyi Géza: A főváros felirata által törvényadta jogaival él, mert a kereskedelmi miniszter rendelkezését köteles ugyan végrehajtani, de megvan az a joga, hogy a sérelem tárgyában a parlamenthez feliraton. Nagy elvi jelentőségű kérdésről van itt szó

s ő csak azért nem adja elő a kérdést nagyobb terjedelemben, mivel tudomása szerint az ügy ez idő szerint a főváros és a miniszter közt békés transz-akció tárgya. Ezért hozzájárul a bizottság indítványához.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter: (Halljuk! Halljuk!) Egy tévedést és félreértést megakadályozandó, lojaliter kötelességem kijelenteni, miszerint Polónyi Géza t. képviselő ur tőketörlesztésre, illetőleg törlesztési tervekre és általában a főváros és a miniszter között felmerült új kérdésekre alludált most, amelyek a kérvénnyel összefüggésben nem állnak, mert ezen kérvényben tisztán a lipótmezei vasutnak az engedélyezésénél elkövetett eljárásra és a vonalvezetésre vonatkozó elhatározással szemben folyamodik ide a főváros. Abban tökéletesen igaza van a t. képviselő urnak, hogy a főváros ezen ügyben azon a címen folyamodik a fővároshoz, hogy intézkedésem által törvénybe iktatott autonóm jogai meg lettek sértve. Én azonban határozottan mondom, hogy ezt az álláspontot el nem fogadhatom és bármely állítással szembe bizonyíthatom, hogy itt a fővárosnak autonóm jogai megsértve nincsenek. Nem is volt szándékomban ezt tenni, de nem is tehettem; mert a törvényt tisztelnem kell. Egyébként azt hiszem, hogy e kérdés már most oly uton van és ebben ismét találkozom a t. képviselő ur felfogásával, hogy ez a legalaposabb elintézésben fog részeseülni és azon sérelemek, amelyek a kérvényben akár mások, akár a főváros által felsoroltak, teljesen alaptalanok. Ennek következtében én sem tehetek egyebet, mint hogy kérem a t. képviselőházat, méltóztassék a kérvényi bizottság határozati javaslatát elfogadni. (Helyeslés.)

Polónyi Géza szavainak magyarázatát kifejté, hogy itt nem a törkeengedélyezési, hanem a terület használati joga, a főváros szerződési joga van tárgyalva. Abban a reményben szólalt fel s azt hiszi, nem téved, hogy mind e kérdés békés elintézését fog nyerni.

Heitai Ferenc néhány ténybeli tévedést akar helyreigazítani. Ez a kérdés már teljesen el van intézve, ezt többé a kérvény által megváltoztatni nem lehet.

Polónyi Géza: Olvassák fel a kérvényt, majd meglátnak, miről van szó!

Heitai Ferenc: Semmi kifogása ellene. A város reális érdekei nem szenvedtek semmi sérelmet, mert a főváros és a miniszter tervezete közt összesen 7000 forintnyi különbség van. De nem szenvedtek sérelmet a város jogai sem s ezért a bizottság javaslatát szívesen elfogadja.

Rakovszky István: Tekintetes képviselőház! (Nagy derülés.) Ha nem tetszik a tekintély, akkor: tisztelt képviselőház! Hosszu időn át észlelte azt az intézkedést és protekciót, amelylyel a mult kormány a főváros ügyeit intézte s mivel ez az ügy is a mult kereskedelmi kormányzat ügyekébe tartozik, kéri a kérvény felolvasását.

Báró Daniel Ernő: Tisztelt Ház! (Nagy zaj és felkiáltások a szélső baloldalon: Halljuk a kérvényt!) Egészen rövid leszek. (Felkiáltások a bal- és szélső-baloldalon: Majd azután! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Az előttem szólt tisztelt képviselő ur azt mondta, hogy úgy látszott neki, mintha az előbbeni kormány bizonyos ügyekébe a városnál előmozdított volna. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Erre nézve egészen röviden kijelentem, hogy protekcióban semmiféle

san mulatott ott, és mikor már nagy volt a vigaság, egyik unokaöccse, a daliás Kazinczy Arthur, világgért el nem engedte volna az ősi zempléni mulatótánát:

Elment a tyúk vándorolni —
Kis-Toka'ba ment megojni,
Amott megyen, sülle repül, —
Többet az üllőre nem ül . . .

Ora et labora. Ez volt a Lónyay-családnál a házi szokás. Dolgozott mindenki, de igazi kálvinistákhoz illően megtartották a sátoros ünnepeket, amelyek a rokoni szeretet ápolásának, a nyájias barátkozásnak voltak szentelve.

És ebben a nagy rokoni szeretetben, ebben a családiás összetartásban volt alapja a Lónyayak anyagi jólétének, hírből, fényben, rangban való emelkedésének, amely legközelebb éri el zenithjét.

Lónyay Gábornak és nejének, Kazinczy Ottiliának hat leánya volt, ellenben csak egyetlen egy fia, Ödön. Szép család volt, a szó teljes értelmében. Eszes, szellemes, nagyműveltségűek a lányok, és olyan munkások, hogy messze földön híruk volt. Tu felix Austria nube, ezt mondták hajdan Ausztriáról, de travesztálták a negyvenes, ötvenes esztendőben mi nálunk is. Amelyik szülő jó helyről akarta házastani a fiát, az Deregnőbe, Lónyay Gáboréhoz küldte lánynezőbe. Hetedhét országon nem volt azoknak párjuk a jó gazdaszonságban és aki Lónyay-lányt kapott feleségül, máig mind megötszörözött az ősi just. Anynyira dolgosak voltak a Lónyay-lányok, hogy még ebédnél is dolgoztak. Mig az inas lányért váltott, s egyik fogás a másikat követte, addig ők harisnyát kötöttek, hogy ez az idő se vesszen karba.

Egyik husz éves korában maradt özvegyen, alig két éves kis fiuval. Fél századig hordta az

özvegyi fátyolt — de nem nyújtotta másnak a kezét. Ha kérdezték, mért temeti el ifjuságát, azt válaszolta, hogy nem tudna mostoha atyát adni egyetlen fiának.

A gyermeknevelésben meg valóságos Pestallozók voltak a Lónyay Gábor leányai, és egy tucatnál több unoka közt egyetlen egy sem volt nem sikerült.

Természetes, hogy hat leány között az egy fia, az Ödön, szemefénye volt apjának, anyjának. Valami nagyon fényes házasságról álmódzott hát a szülők. Az álmok nem voltak alap nélküli valók, hiszen Lónyay Ödön nemcsak egyik legvagyonosabb, de a legesinosabb fia is volt az ötvenes évek társaságának, hozzá meg jó ember, magyar mondásként: akár a falat kenyér.

A bálok, társaságok kedvence, mint nagyon fiatal legényke, csakhamar belé is szeretett egy akkori híres szépségbe, akinek szépségét még emelte az egész pesti társaságot elbájoló csodaszép hangja. Előkelő ösrégi gentry-család sarja volt, de mégis keveselték Lónyayék; de meggyereknek is tartották még fiokat a nősülésre. — Grófné, hercegné, Esterházy-, Károlyi-lány lesz az Ödön felesége! — mondogatták a családintimuszai.

Az említett gentry-lány, aki egy-két évvel idősebb volt Lónyaynál, maga is gyerekszámba vette Lónyay Ödönt s mig a marienbadi sétárenn ábrándozva sőhajtozott az ifju, addig a lány elmondta neki, milyen szép leveleket kap az emigrációbar. lévő vőlegényétől.

A bájos gentry-lányért aztán el is jött az emigráns vőlegény. Lónyay Ödön pedig nemsokára nőt vett Pázmány Vilmtá, Pázmány Dénesnek, a híres ellenzéki követnek a leányát. Nem Esterházy-, nem Károlyi-lányt, igaz, nem is gazdagot, de olyan tőszökeres magyar család

sarját, amely éppen ugy, mint a Lónyayak, mindig a nemzet igazáért szállt sikra.

Ebből a házasságból származott Lónyay Elemér gróf, akit turfon, szalonokban, utcán mindenütt mint az özvegy trónörökösné vőlegényét emlegetnek.

A gróf hosszabb ideig a római osztrák nagykövetségénél volt s nagy szerepet játszott az ottani főúri körökben. Különösen ritka eleganciájával tűnt fel, amely nemcsak öltözködési módját, de egész lényét jellemzi. Sok ideig élt Angliában is, és a szigetország arisztokráciájának szokásait, életmódját teljesen elsajátította.

Az özvegy trónörökösnével már tavaly nyáron gyakran találkozott Londonban, s ámbár mint minden Lónyay, erős kálvinista hitben nevelkedett, rendszeren eljárt azokra a misékre, amelyeket akkoriban a shepherd-streeti katolikus imaházban tartottak, éppen Stefánia főhercegné óhajtatására.

Az egész angol arisztokrácia, a diplomáciai kar testületileg vett részt ezekben a fényes szertartásokban, valamint a nagykövetségeknél tartott azokban az ünnepségekben is, amelyeket Stefánia főhercegné tiszteletére rendeztek.

Valószínűleg itt ébredt az özvegy trónörökösné vonzalma a daliás magyar nemes iránt, aki minden tekintetben méltó még egy olyan magas állásu hölgy szerelmére is.

Bennünket magyarokat pedig őszinte örömmel töltött el a gondolat, hogy a néhai feledhetetlen trónörökösné özvegye, ha nem is lesz magyar királyné — de magyar asszony lesz. Bizonyos, hogy meg is fogja találni a boldogságot a bodrog-olaszi ősi kúrában egy Lónyay mellett, akinek a családjában otthon van a hűség, a szeretet, a tűzhelyhez való ragaszkodás.

üzérkedés nem részesült akkor, a midőn én a kormánytag voltam. (Helyeslés jobbfelől.) és én meg vagyok róla győződve, hogy az utódom sem fogja azokat semmiféle protekcióban részesíteni. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Ezt határozottan kijelentem és igen kérem a tisztelt képviselő urakat, hogy az ilyen vádaktól és támadástól tartózkodjanak s ha támadást akarnak intézni, akkor bizonyítékok alapján tegyék ezt, de oda dobni a levegőbe ilyen támadásokat (Ugy van! a jobboldalon.), nem helyes eljárás. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Rakovszky István: Örül rajta, hogy a volt kereskedelmi miniszter olyan nagy emfázzal utasítja vissza a vádat, csak azt sajnálja, hogy a mult kereskedelmi kormány nem indított sajtópört, amikor az üzérkedési ügyeket a sajtó pertraktálta.

Báró Dániel Ernő: Sohasem pertraktálta!

Polónyi Géza: Halljuk a feliratot!

Rátkay László: Nem kell! Hagyjuk!

Polónyi Géza: Egy képviselőnek is joga van kérni a felolvasást!

Elnök elrendeli a főváros kérvényének felolvasását.

Major Ferenc felolvassa a kérvényt.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Csak néhány pontra szorítkozik, hogy álláspontját azzal a támadással szemben, amely a kérvényben foglaltatik s a kormányt is megvéddesse. (Halljuk! Halljuk!)

Thaly Kálmán: A mult kormányt is?

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Azt is! Az első kérdés az, hogy a kereskedelmi minisztert a közutaknál is megilleti-e az engedélyezés és a vonatmegállapítás joga? Ez kérdésen kívül áll. (Helyeslés a jobboldalon.) Ennek következtében az a kérdés, hogy milyen jog illet meg akármilyen municipiumot és így a fővárost is az engedélyezéssel szemben az építkezések szempontjából? Az a jog, amely az építkezésekkel szemben a felsőbb hatóság által helybenhagyott építési szabályokban van körülírva. Ez is világos.

A kereskedelmi miniszter a koncessziót azon az uton adta meg, mely 1894 óta a fővárosban dívik, tudniillik összeállított egy vegyes bizottságot, az e kérdéseket letárgyalta és annak tárgyalása alapján adatott meg a koncesszió.

Polónyi Géza: A törvény ellenére!

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: A törvényhatóság kiküldi hivatalos képviselőjét a vegyes bizottságra és ez az eljárás a hosszú idő alatt, mióta érvényben van, kifogás alá abszolúte nem esett. Ezen az alapon a kormány a koncessziót végérvényesen kiadta. Most az a panasz emelkedett ez eljárás ellen, hogy a kormány nem vette tekintetbe azokat a kifogásokat, melyek az engedélyezési tárgyalás alkalmával tétettek. Nagy mulasztást, nagy formahibát vetnek a kormány szemére, azt a mulasztást, hogy a jegyzőkönyvet nem ott csinálták meg, hanem a kereskedelmi minisztériumban.

A panasz az, hogy a Csalogány-utcai megállapításnál szabálytalanság követetett el. Pláne még arra céloznak, hogy talán a terv utólagosan, az aláírás után, módosítottak. Természetesen ilyen dolgot hivatalos közegek reputációja érdekében mindaddig, míg kézzelfogható bizonyítékokkal bizonyítva nincsen, a leghatározottabban vissza kell utasítani. Kik panaszoknál itt, kik állanak a főváros háta mögött? Maguk a telektulajdonosok. Ha tehát valakit akar vádolni ez a vád, ha spekulációról van szó, akkor éppen a panaszosok spekuláltak, mert itt más abszolúte nincsen érdekelve.

A főváros ezen a vonalon, t. i. a Csalogány-utcai részen úgy akart volna magán segíteni, hogy csak egy sínpart, hogy csak egy vágányt akarjon volna engedélyezni; de oly nagy forgalom lebonyolítására, mint ezen a vonalon, arra kell törekedni, hogy ott kiterítés lehető nem lévén, kettős vágány biztosítások, mert különben a forgalom fenakadást szenvedne, sőt szerencsétlenség sem lehetne elkerülhető. Ebből a szempontból tehát magasabb érdek követelte, hogy a kettős vágányt azon a szakaszon is, valamint az egész vonalon biztosítsuk. Ez volt a kereskedelmi minisztérium eljárása.

Ami már most azt illeti, hogy a főváros az építési engedélyt megadhatja-e, vagy megtagadhatja-e — ez a kérdés — a főváros és akármely municipium abban az esetben, ha egy koncesszió in optima forma végérvényesen megadatik, attól az építési engedélyt nemcsak okoskodás szerint, hanem az 1887-ik évi szabályrendelet 6-ik szakasza értelmében is, ahol ez expressis verbis ki van fejezve, meg nem tagadhatja. Ennek következtében tehát, a mikor a főváros az építési engedélyt megadta, illetőleg nem adta meg, egyszerűen e szabályrendelet ellen vételt, amely folytonosan érvényben van.

De legközelebb az, hogy a vasút bejelenté 1898. április 15-én az első szakasz építését. Eppen ez az, amelyikről szó van. A város képviselteti magát, megállapítja, elfogadatik, minden rendben van. Junius 27-én jelent megint a vasútipítés megkezdé-

sét; akkor a város a közegei által ismét jelen van, képviselteti magát, minden rendben talál és az építési zavartalanul mehetett tovább. A mikor mind ez megtörtént, a város úgy tesz, mintha nem tudna semmit a dologról, azt mondja, hozzá építési engedélyért nem folyamodtak és október 6-án betiltja az építést, notandum akkor már régóta szünetelt. Ebből meg lehet itélni, hogy hogyan kezelték az egész dolgot a főváros részéről.

Flohler Győző: Minden ügyet így kezelnek a városnál! (Ugy van! Ugy van! Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Én arról nem tehetek! (Zajos derültség a jobboldalon. Felkiáltások: Ez a főváros törvényhatósága!) De ilyen adminisztrációval szemben aztán a miniszter egyebet nem tehet, mint hogy felelőssége érteében jogainak gyakorlatában feltétlenül eljár. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj, felkiáltások a szélsőbaloldalon: Itt más a kérdés! Törvénytelenség! Önkény!) Ez nem önkény, ez az a jog, amely általában a minisztert megilleti.

Polónyi Géza: A miniszternek nincsen joga területeket ajándékozni senkinek, a város pénzén. (Nagy zaj, Elnök csenget.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Arról győződött meg, hogy e tekintetben hivatali előde jogainak érvényesítésében egészen jól, helyesen járt el; és ezt teljesen végrehajtandónak tartotta, végre is hajtotta. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Kéri a Ház, hogy a kérvényi bizottság javaslatát fogadja el.

Közseggy Sándor: Mikor az ügy a kérvényi bizottság elé került, már tudomásuk volt róla, hogy békés tranzakció van készülőben s ezért a közügy érdekében bele se mentek a kérdés érdemleges taglalásába.

Polónyi Géza: Ez helyes!

Közseggy Sándor: Nem áll hát az, amit Heltai mondott, hogy nincs e kérdésben tranzakció!

Heltai Ferenc: Nincs is tranzakció!

Közseggy Sándor elfogadásra ajánlja a bizottság javaslát.

Flohler Győző: Egyenes merénylet az adófizetők ellen ez a vasúti politika, melyet üz a főváros. Nincs metropolis, ahol a közuti vasúthálózat olyan keveset jövedelmezne a városnak, mint éppen minánk, mert a város 30—40 évre lekötötte társaságok részére a jövedelmet. Kéri a minisztert, vessen véget ezeknek az állapotoknak, melyek egyenesen tarthatatlanok.

Elnök: Bezárja a vitát. A Ház kiadja a kérvényi bizottságnak a feliratot.

(A Hentzi-kérvények.)

Több község felir a törvényhozáshoz, hogy a Hentzi-szobor áthelyezésénél esett állítólagos sérelméért elégtételt szerezzen.

Közseggy Sándor előadja: A kérvényi bizottság, amidőn a szóbanforgó szobornak a hadapródi iskolába való áthelyezési ünnepe, annak a nemzeti kegyeletet állítólag sértő incidense alkalmából a képviselőház elé terjesztett kérvényekkel foglalkozott, hatása alatt állott a miniszterelnök által ez ügyre és különösen azon ünnepintenciójára és jellegére vonatkozólag a Házban a napokban oly tapintatosan és megnyugtatóan mondottaknak (Zajos derültség és ellenmondások a szélső baloldalon) és azt a határozatot hozta, hogy a kérvényeknek az irattárba tételét javasolja a Háznak.

Major Ferenc jegyző felolvassa Kubik Béla és Thaly Ferenc kisebbségi különvéleményét.

Thaly Ferenc: A magyar nemzet sebei felujultak és nincs, aki e sebeket meggyógyítaná. Nem tudja, mit csodáljon inkább: a nemzet türelmét, avagy a szándékos sértések hosszú sorát! Az kétségtelen, hogy Hentzi egy zsoldos katona volt, aki esküszög módra tört hazánk ellen, emlékszemokra tehát természetes, hogy botránkyó volt a nemzet szemében. Lehetetlen nem látni a szándékoságot a szobor áthelyezésében, a honvédség kirendelésében, a hadügyminiszter rendelkezésében. Mindez azt bizonyítja, hogy a multa való fátylborítás az egyik részről nem volt őszinte. Bécsben ma sincsenek tisztában Magyarország jogaival s még ma is az összbírodalom eszméje lebeg előttük. Ha van még tetterő a nemzetben, számadásra kell vonnia a kormányt, amelynek kötelessége lett volna, hogy hű öre legyen a nemzet becsületének. Oda kell kiáltania neki: Quousque tandem? Elfogadásra ajánlja a különvéleményt.

Kossuth Ferenc: A bizottság javaslata: dobjuk a kérvényeket papirkosárba! Ehhez az indítványhoz nem járulhat, mert a kérvényezési jog szent és fontos jogunk és mi nem vagyunk oly bőviben a szabadsálgöngyöknek, hogy ilyen könnyelműen bányunk el. Elmondta már véleményét a Hentzi-kérdésben; kifejezést adott annak, mennyire helyteleníti a honvédségnek e szoborhoz való kirendelését. A miniszterelnök azonban, úgy látszik, helyesli azokat, amik történtek, mert az áthelyezés lefolyását meg is védelmezte. Téved a miniszterelnök, amikor azt mondja, hogy az ellenségnek szobrot állítani szokásos. Ilyen szokás nincs. Szokás azonban az, hogy a kormányelnökök szavak mögé elbujnak. Azt mondja a miniszterelnök, hogy nem oltárt állítanak a hadapródiok elé, hanem síremléket. Síremlék nem udvarra való, hanem ki a temetőbe. Azt mondják, hogy a hadi érnnyeket tisztelték. Jöttek volna el

Aradra, ott ünnepelhettek volna vitéz katonák emléket. A kisebbség véleményét pártolja.

Meskó László kifejti, hogy a Hentzi-kérdésben legutóbb két nagy sérelem domborodott ki. Először az, hogy a szobrot épp a hadapródi iskolába vitték át, másodsor, hogy a fölvatás katonai pompával történt meg. A katonai körök, úgy látszik, még mindig nem tanulnak, nem felejtenek semmit. Az a szobor, azon a helyen, ahol most áll, nem a katonai érnnyek, hanem egy zsrnok rendszer emlékoszlópa. Hisz maga Krieghammer miniszter mondotta, hogy a szobor el nem muló emlékjele a hűségnek és vitézségnek. A miniszterelnök multkori felszólalásával foglalkozva, így szól végre: Jegyezze meg maguknak a katonai körök, kik a nemzeti véderő intézésébe befolytak, hogy sokkal tartoznak a nemzetnek és hogy kimélni kötelesek a nemzet jogosult önértetét és érzékenységét.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Thaly Kálmán: Felolvassa egy előbbi beszédének egy részletét, amelyben a jövőben való remékedésének adott kifejezést. Sajnos, reményei nem teljesedtek, mert amint katonai kérdéssről van szó, kormányunknak nincs Bécs felé egy tiltakozó szava.

Kubik Béla: A szoldateszka parancsol!

Thaly Kálmán: Igen, ez olvasható ki a hadtestparancsnok beszédéből, melyet a szobor felavatásánál elmondott! Azt mondta a miniszterelnök, hogy Hentzi az ellenséggel vívott vitéz harcban esett el. Most történt először, hogy kormányelnök a magyar honvédséget ellenségnek nevezte. Hamis annak a szobornak még a felirása is, mert Hentzi nem hazájáért, csak császárjáért halt meg, amint hogy nem hazáját szolgálja a lakái a budai várban.

Hentzi vigyék Bécsbe és ne ünnepelessék mi velünk. Istentelen szivánok voltak. ő is, társa is, akik Pestet fel akarták bombázni. Nem ért egyet a miniszterelnökkel abban sem, hogy a hadtestparancsnok beszéde nobilis lett volna. Menjen el Lobkovitz nobilitást tanulni II. Vilmos német császárhoz, a ki a saint-privati háretéren a másik küzdő fél elcsétt hőseiről is megemlékezett. Bezzeg nem emlékezett meg Lobkovitz herceg az elesett honvéd hősről. Azt mondta a miniszterelnök, hogy az az emlék nem csupán Hentzinek, hanem az összes eseteknek emléke. Ha így is van, előkelő helyet foglal el az esetek közt az a barbár bestia. (Nagy zaj.)

Elnök: A képviselő ur olyan kifejezést használt, amely parlamentbe nem való. (Zaj.)

Thaly Kálmán: A historiában sohasem lesz kötelessége lett volna lemondása árán is elharítani a gyalázatot a nemzetről.

Rakovszky István: Isten mentsen, visszajött volna Bánffy!

Elnök: Kérem a képviselő urakat, egyenkint szónokoljanak!

Thaly Kálmán: A böles korona nem fosztotta volna meg magát olyan kiváló tanácsadójától, mint a milyen a jelenlegi miniszterelnök! A kisebbség különvéleményét pártolja.

Lakatos Miklós: Elvárta volna a miniszterelnöktől, hogy ha már nem tudta megakadályozni a szobor áthelyezését, legalább itt, az ország színe előtt tiltakoznék a katonai hatalmaskodás ellen. Nem vérlázító az, hogy a honvédség meghajta zászlóját az előt a zsoldos előtt? Sőt odaparancsolták még a főparancsnokot, a királyi herceget is, hogy ő is meghajoljon. Rossz szolgálatot tesznek az ilyenekkel a kormányok a királynak, mert megrendítik a lojalitást a hazafiai szívében. Nincs a Hentzi-szobornak Magyarország semmi jogosultsága. Vigyék Bécsbe, hiszen Lueger úgy is könyörögte érte már!

Elnök: A vita folytatását holnapra halasztja s az ülést delután két órákor bezárja.

BELFÖLD.

Az expozé. A bécsi *Pol. Corr.* egy budapesti levelében konstatálja azt az általános kedvező fogadtatást, melylyel *Lukács* pénzügyminiszter pénzügyi expozéja találkozott és azután hozzászólásai:

A sajtó kritikája főleg az ellen irányult, hogy az előirányzatban a közmunkák és a beruházások nem elég nagy összegekkel szerepelnek. Ha azonban összeadjuk azokat az összegeket, melyek a különböző tárcák keretében beruházási célokra felvették, 52 millió koronára rug a végösszeg, mely a haladás és a fejlődés követelményeinek normális módon megfelel. Igaz ugyan, hogy a költségvetés kedvező állása megengedte volna a pénzügyminiszternek, hogy bizonyos közmunkák folyamatba vétele tekintetében különbözöt ohajtásokkal szemben bözébbnek mutatkozzék. De az óvatosság azt parancsolja, hogy a kiadások terjeszkedésének eshetőségével számolni kell, mert tapasztalás szerint az év folyamán különböző oly törvények jönnek létre, melyek a költségvetést az előirányzat keretén kívül is igénybe veszik. Már ez okból is csak helyeselni lehet *Lukács* pénzügyminiszter szigorú óvatosságát. A költségvetés feltétlen realitása, melynek fenntartása éppen a pénzügyminiszter körültekintő takarékoságának köszönhető. hitlünk erős oszlópa és egész

gazdasági életünk megítélésénél a külföld előtt döntő súlytal bir. Egy államnak, melynek pénzügyei ily kedvezően állanak, keveset árthat, ha gazdasági helyzetét irányzatlan és rosszakaratulag festik is le. Ezenfelül a budgetrozás e módjának, melyhez Lukács pénzügyminiszter vaskezeskedéssel ragaszkodik, köszönheti Magyarország azt a helyzetet is, hogy az államvasuti beruházásokat immár három éven át a pénzügyi készletekből fedezhetjük, a nélkül, hogy a pénzügyi helyzete fordulnia. Ez rendkívül előnyös helyzet és azért értjük azt, hogy Lukács pénzügyminiszter a közmunkák terén még magukban véve jogosult igényekkel szemben is állhatatosan ragaszkodik a szigorú takarékoság elvéhez.

Elhalasztott ülés. A házszabályok revíziója, illetőleg a kuriai bíráskodási törvényről való összeegyeztetése tárgyában kiküldött képviselőházi bizottság Szilágyi Dezso elnöklésével ma ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök volt jelen. Az elnök bejelentette, hogy több oldalról azt az óhajtatást fejezték ki előtte, hogy a bizottság halaszassa el néhány napra az érdemleges tanácskozásait, minthogy nem volt még idejök a Rohonyi Gyula előadó által készített s a tanácskozások alapjául szolgáló munkákat tanulmányozására és a kuriai bíráskodási törvény és a házszabályok rendelkezéseivel való összehasonlítására. A bizottság ennek folytán abban állapodott meg, hogy első érdemleges ülését mához egy hétre, vagyis a jövő kedden, délután 5 órakor fogja tartani.

Bizalom a Széll-kormányban. Szabolcsvármegye gyűléstermébe is bevitte a függetlenségi párt a lipótzsemei harcos emléké ügyében indított akcióját. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén indítványt tettek a függetlenségi párt részéről, hogy a Hentzi-szobor újolt történet felavatása miatt a kormány eljárása helyteleníthetőség és irjon fel a vármegye a képviselőházhoz a kormány vád alá helyezése végett. Az indítványt azonban nagy többséggel elvetették, sőt a függetlenségi párt több tagja is a napirendre térés mellett szavazott.

A munkásközvetítés. A földmívelésügyi minisztériumban anket volt a gazdasági munkásközvetítés szervezése dolgában. Az anket a szervezésre vonatkozó előadói tervezetet bebató megbeszélés után alkalmasnak találta a megvalósításra s egyhangulag elfogadta. Élénkebb vita csupán abban a kérdésben merült fel, hogy a magánközvetítők ügye szabályoztassék-e, avagy a gazdasági munkások közvetítésétől a magánügynökök eltiltassanak. Az értekezlet e kérdésben is elfogadta az előadói tervezetet, mely a magánközvetítést a jövőre is megengedi azzal a kiképzéssel, hogy a magánközvetítők fokozottabb felügyelet alá helyeztessenek. A gazdasági munkásközvetítésre vonatkozó rendelkezést, amelynek életbe léptetése ugy a gazdálkodás, mint a munkáskérdés szempontjából rendkívül fontos dolog, a földmívelési miniszter legközelebb kiadja, úgy, hogy a közvetítési organumok működésüket mielőbb megkezdhetik.

A kereskedelmi minisztériumban is élénken foglalkoznak a munkásközvetítés kérdésével. Hegedüs Sándor miniszter bevárja a fővárosnak erre az ügyre vonatkozó ismert határozatát s aztán e hó folyamán ő is anketra hívja össze a budapesti kereskedelmi kamara és a fővárosi törvényhatóságának képviselőit.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága Chorin Ferenc elnökele alatt tartott mai ülésében több rendbeli mentelmi ügyet intézett el. Mindenekelőtt levette a napirendről Sima Ferenc öt mentelmi ügyét Simának távirata folytán, melyben tudatja az elnökkel, hogy ezekben az ügyekben személyesen óhajtat a bizottság előtt nyilatkozni, de mert most akadályozva van a megjelenésben, kéri a tárgyalás elhalasztását. Fáy István mentelmi ügyében (párba) és a Hentaller Lajosban (szjót utján elkövetett becsületsértés) a mentelmi jog felfüggesztését hozza a bizottság javaslatba. Hock János mentelmi ügyében (Stein kolozsvári festő által rágalmazás és becsületsértés című emelt panasz) azt javasolja a bizottság a háznak, hogy ne függeszse fel a mentelmi jogot.

Tárgyalás alá vette végül a bizottság Rakovszky Istvánnak a mentelmi jogán ejtett sérelem miatt a Ház nyílt ülésében tett ismeretes bejelentését és pedig kapcsolatosan azzal a bünygyi nyomozattal, amelyet Rakovszky ellen a rendőrség feljelentése folytán a hatósággal szemben elkövetett nyilvános becsületsértés miatt indítottak. Hosszabb tanácskozás után a bizottság határozattal ellent elhatározta annak javaslatba hozását, hogy Rakovszky István mentelmi joga megsértelet, továbbá, hogy a Rakovszky mentelmi joga ne függesztessék fel. A bizottság megállapodásait a Házban Kabós Ferenc előadó fogja képviselni.

A váci püspökség betöltése. Egyes lapok szerint legközelebb betöltik a hónapok óta gazdátlan váci püspöki széket s már emlegetik Schusztzer Konstantin utódját is. Ezek a személyi kombinációk, mint a félhivatalos M. N. jelenti, teljesen alaptalanok s nagyon koraiak is. Még a váci püspökség átvételével sem végeztek. Most van folyamatban a leltározás. Ez még eltart két-három hétig. Mikor majd az átvétel megtörtént és a püspökség vagyoni viszonyai rendezettek, az elhunyt püspök hagyatéka is leltározva és letárgyalva lesz, lehet csak beszélni személyi kérdésekről. Ezzel a kérdéssel illetékes körök még nem is foglalkoznak. Körülbelül husvét tájban jöhetnek csak a személyi kérdések előtérbe.

Mi lesz azután. A röpirat-irodalom legújabb termékét „Spectator” írta *Mi lesz azután* címmel. A röpirat abból indul ki, hogy a király immár hetven éves és aztán lapoktól ki fejtegeti a monarchia nyugtalanító helyzetét. Majd a régi szabadelvű pártot felmagasztalva annak a bebizonyításával vesződik, hogy a mai szabadelvű párt nem biztosítéka többé az egységes Magyarországnak, a monarchia nagyhatalmi állásának. Mert Spectator nem lelkesedik az „új rendszerért”, amely „délkeleti a monarchikus és dinasztikus érdekek ellenségeit. Epés hangon ráclvassa a nemzeti pártra a közjogi téren, a katonai kérdésekben” az egyházpolitika harcok idején kifejtett szereplését, Horánszky beszédét érintve attól tart, hogy a néppárt nemsokára testületileg fogja szaporítani a szabadelvű-párt klerikális és feudális elemeit. Elfogultságában Spectator odáig megy, hogy a német szövetséget is félti a mai szabadelvű-párttól. Megkísérti okát is adni félelmének.

Az a párt, ugymond, melynek soraiában ma azok foglalják el a legelőkelőbb helyeket, akik 1889-ben a véderő törvény ellen irtoztos demagóg harcot folytattak s az utókat forradalmi lázba hajtották: az ily módon megfejelt szabadelvű párt megáll-e majd veszen és viharban is a nagyfontosságú javaslatok mellett? Nem lesz-e meg a hajlandóság paktumokra, — a véderő javaslat fontos rendelkezésének elrejtésére vagy módosítására, holott a véderőfejlesztés terén a többi nagyhatalmaktól ugyis megszire elmaradtunk? Nehéz kérdések ezek, nehéz rájuk megfelelni. Én a feleletet meg sem kísértem. Majd megfelelnék rá az események. Erre is, arra is, meg amarra is. Mindenne, ami a hetven éves király szívét súlyos gondokkal tölti el... Mert Ferenc József, a bölcs és nagy uralkodó hetven éves.

KÜLFÖLD.

Az ausztriai helyzet.

Budapest, október 10.

A reichsrath e hó 18-ának fog összeülni, hogy munkálkodását újra megkezdje. A képviselőház elnöke már birtokában van a tegnapi keletű császári pátenstnek, amely az új ülésszakot az említett napra hívja össze. Ma közölte a hivatalos *Wiener Zeitung* a legfelsőbb kéziratot, mely a mostani ülésszak berekesztését mondja ki. A kézirat így szól:

Bécs, október 10.

Kedves gróf Clary! Indittatva érzem magam arra, hogy a reichsrath 15. ülésszakának berekesztését elrendeljem.

Bécs, 1899. október 8.

Ferenc József.
Gróf Clary.

Az új ülésszak egybejövételéig gróf Clary miniszterelnök folytatja a pártférfakkal való tanácskozásait, amelyek ugy a házelnökség választására, mint általában a pártoknak a kormányval szemben való állásfoglalására vonatkoznak. Ma Berks, Grabmayr, Stürgkh és Lueger képviselőket fogadta a miniszterelnök, holnapra pedig a csehországi német képviselők vezéreit, dr. Schlesinger Prágából és dr. Vakernell, a tiroli klerikális vezetőkét, még a morvaországi képviselőket hívta meg konferenciára.

Lueger mai látogatásának, mint bécsi tudósítónk közli, nem volt politikai célja. Lueger ma mutatkozott be polgármesteri minőségében a miniszterelnöknek.

Bécs, október 10.

A képviselőház elnöksége közlése, hogy ő felsége a reichsrathot e hó 9-én kelt pátensttel e hó 18-ára összehívta. A megnyitó ülés 18-án délelőtt 11 órakor lesz.

Bécs, október 10.

A *Slov. Narod* szerint gróf Clary Janovschi lovaglag megbeszélte a reichsrath elnökségében tervezett változtatásokat, amelyekre a német kisebbség követel. Clary kompromisszumot akar létrehozni a bal és jobboldal közt, amely szerint az

elnökség tagjai közül dr. Ferjanicsot áldoznak fel, dr. Fuchs, a német elnök azonban megmaradna helyén. Hír szerint a jobboldal ezt a tervet elfogadja, mert a cillii zavargásokat Ferjanicsnak tulajdonítja.

Budweis, október 10.

Moldau-Thein járás előjárósága a következő tiltakozást teszi közzé az új kormány intézkedései ellen:

Először is tiltakozunk a politikai helyzet erőszakos megváltoztatása ellen. A csehek mind el vannak keseredve a miatt, hogy a németek ismét urak lettek a cseh nemzet felett. A nyelvrendeletek felfüggesztését provokációnak tekintik a cseh nemzet, amely kormányintézkedés a csehek elleni legnagyobb gyűlölet jele. Tiltakozunk ez ellen, mert a nyelvkérdésben a cseh tartománygyűlést tartjuk egyedül illetékesnek és mert legalább is egyenlő jogot követelünk a kisebb elterjedésű német nyelvvel szemben. Kijelentjük, hogy a nyelvrendeletek felfüggesztése után is használni fogjuk nyelvünket a hivatalokban. Felhívjuk tehát képviselőinket a legerélyesebb ellentállásra, amelyben a győzelem kivívásáig híven ki fogunk mellettük tartani.

A transvaali háború.

Budapest, október 10.

Az utolsó távirati hírek tulnyomóan kedvezők voltak, amennyiben a tárgyalások folytatását és a háború esetleges elmaradását helyezték kilátásba. Ez azonban nem gátolja azt, hogy Anglia a legnagyobb erélyvel folytassa készülődéseit, illetőleg csapatszállításait. Sir Redvers Buller főparancsnok e hét végén indul a transvaali harctérre s épp tegnap öt angol szállítóhajó tett partra Port Natalban (Durban) csapatokat, ugy hogy kilátás van rá, hogy a transvaali hadjáratra szánt 22.000 főnyi hadtest még ebben a hónapban teljes számmal ott lesz. Az angolok azonban most már nem tartják elegendőnek ezt a haderőt arra, hogy az egész afrikanderséggel fölvegye a harcot s még 42.000 embert, 96 ágyuval, 2150 szekérral és 17.000 lóval akarnak Dél-Afrika szállításra. Nem kevesebb, mint száz négyezer-tonnás gőzhajó kell ennek a roppant tömegnek az elszállítására, időben pedig legalább két hónapot kíván ez a művelet. Éppen ez az, a mi a transvaalikat és oranjeiket biztatja. Egyelőre még az első 22.000 ember sincs a helyszínén és a boerok és burgherek nem elég együgyűek ahhoz, hogy az ellenségnek teljes számban való összegyűlékezését bevárják. Ezért hallani most újra *ultimatumokról*, amelyek ezuttal talán komolyabb jelentőségűek, semmint legutóbb voltak. Mindenesetre annak a jelöl kell ezeket a híreket tekinteni, hogy a boerok nem akarják magukat tovább az orruknál fogva vezetetni s azt akarják, hogy ha háborúnak kell lenni, hát legyen minél előbb és — rájuk nézve — minél előnyösebb körülmények közt.

Mai távirataink a következők:

London, október 10.

Az esti lapok jelentik tegnapi kelettel: Hétfőn este a brit követnek sürgős táviratot adtak át, amely határozott kijelentést követel arra nézve, hogy a brit csapatokat 48 óra alatt visszahívják a határról és a bloemfonteini konferencia óta Dél-Afrika partra szállított csapatokat mind visszavonják.

London, október 10.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Fokvárosból: A transvaali kormány *ultimatumot* intézett az angol hatóságokhoz.

London, október 10.

A New-South-Wales Santernek 80 emberét, akik az aldeseti táborban képezettek ki és most Afrika indulnak, amikor a City átvagoltak, nagy néptömeg kísérte lelkes ovációkkal.

London, október 10.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Johannesburgból, hogy ott osztrák és magyar állampolgárokból 70 főnyi csapat alakult az élet- és vagyonbátorság védelmére.

London, október 10.

Buller tábornok törzskarával e hó 14-én megy Dél-Afrika.

Durban (Port Natal), október 10.

Öt szállítóhajó csapatokkal idérkezett.

Páris, október 10.

A Havas-ügyről kelet nélkül a következő pretóriai táviratot közli: Transvaal kormánya még nem kapott választ Angliától. Ez és az angol tartalékosok behívása és a csapatok mozgósítása a hadjárat céljaira itt nagy kedvetlenséget okoz. A közvélemény általában rögtönös akciókat követel s ezt kívánja Oranje szabadállam közvéleménye is.

Köln, október 10.

Johannesburgból jelentik a *Kölnische Ztg.*-nak, hogy ott oly nagy az izgatottság, hogy még mielőtt az angolokkal kitört volna a háború, valószínűleg polgárháborúban fogják egymást pusztítani a lakosok. Az idegenek csoportosan hagyják el a várost.

London, október 10.

A lakosságot ma elfogta a háború láza. Az a száz főnyi ausztráliai ulánus csapat, amely fél évvel ezelőtt jött vissza Londonba, ma elindult Transvaalba, hogy önkéntes csapatként csatlakozzék az ottani seregekhez. Az önkénteseknek a *City* kellett átvonulniok. Korán reggel ezer meg ezer ember tolongott azon az uton, amerre az önkénteseknek jönniök kellett. A kocsiokzárak teljesen megakadtak. Az ausztráliai csapatot nagy lelkesedéssel üdvözölték. A városháza előtt a tanács élén a lordmayer teljes díszben fogadta az önkénteseket és beszédet mondott hozzájuk.

New York, október 10.

A *New York Herald* washingtoni jelentése szerint Anglia tegnap azt a kérdést intézte az Egyesült-Államokhoz, hogy háború esetén vállalja-e az angol érdekek képviseletét a dél-afrikai köztársaságban. Azt hiszik, hogy Mac Kinley elnök hajlandó ennek a kívánságnak eleget tenni. Az angol kormány beleegyezett az Egyesült-Államok kérésébe, hogy a dél-afrikai háborúban egy amerikai tiszt kísérhesse az angol csapatokat. Ezzel a küldetéssel a bécsi amerikai nagykövetség katonai attaséját bizták meg.

London, október 10.

Cecil Rhodes harmadfél millió váltásdíjat ajánlott föl a transvaali kormánynak *Robertson*ért, a boerok vezéréért, akit *Johannesburg*ban elfogtak. A transvaali kormány visszautasította az ajánlatot, mert *Robertson* főbe akarja lövetni.

Fokváros, október 10.

Azoknak a számát, akik a válság kezdete óta a határszél elhagyták, 55.000 emberre becsülik. Csak a múlt szombaton és vasárnap is 800 ember érkezett ide. A helyi segélybizottságok éjjel-nappal dolgoznak. Állítólag az egész brit birodalom lakosságát fel akarják szolgítani a segélynyújtásra. A johannesburgi segélybizottság az utolsó hónapokban csaknem 20.000 font sterlinget fizetett ki. 3000 ember kapott segélyt.

(Transvaal ultimátuma.)

London, október 10.

Chamberlain államtitkár ma táviratot kapott *Milner* kormányzótól, aki közli, hogy a pretóriai angol ügyvivő táviratilag értesítette őt, hogy *Leyds* államtitkár jegyzéket adott át neki, melyben a transvaali kormány a következőket követeli:

1. hogy a két fél közt fennforgó összes vitás pontok választott bíróság útján vagy más, Anglia és Transvaal közt megállapítandó barátságos módra szabályoztassanak;
2. hogy a Transvaal határán levő angol csapatokat haladéktalanul vonják vissza;
3. hogy az 1899. június 1-eje óta Dél-Afrikába érkezett csapatok bizonyos idő alatt, mely Anglia és Transvaal közt megállapítandó lesz, Dél-Afrikából visszavonassanak, amivel szemben Transvaal jót áll arról, hogy az újabb tárgyalások alatt semmiféle támadás nem történik az angol birtokok valamely része ellen. Ha e feltétel elfogadatik, Transvaal kész lesz a fegyveres burghereket a határról visszahívni.
4. hogy a tengeren úban levő csapatok Dél-Afrika egyik részében sem szállíttassanak partra.

Transvaal sürgősen rögtön ienlő választ követel erre a négy pontra és kéri az angol kormányt, hogy szerdán e hó 11-ikén délután öt óráig válaszoljon. A kormány hozzátéti, hogy abban a váratlan esetben, ha a válasz nem lenne kielégítő, mely sajnálatára kényszerítve érezte magát az angol kormány akcióit formális hadüzenetnek tekinteni és hogy a következményekért nem vállalja el a felelősséget és a Transvaal határa ellen irányuló újabb csapatmozdulatok esetére kénytelen lenne ily mozdulatokat szintén formális hadüzenetnek tekinteni.

Az orosz sajtó a skupstina-ban. A szerb skupstina nisi ülésének egyik érdekes epizódja volt *Popovics* Alexa képviselő beszéde az orosz sajtó és a magyarországi szerb sajtó magatartásáról. *Popovics*

beszéde során rátért a szent István napi eseményre (a merényletre) és a skupstina figyelmét arra a sajtóra tereli, amely ezen esemény alkalmából olyan ellenséges hangon irt Szerbiáról. Fölemlíti, hogy ebben a sajtóban olyan nagy lármát csaptak, mintha Szerbiában nem volna semmi személy-és vagyontulajdonosság. A külföldi sajtónak, a nyugati Európa sajtójának e hangján utóvégre nem is csodálkozik, mert ez oly nemzetek sajtója, amelyek a szabadsággal ugyszólván már teljesen összeforrtak, akiknél minden polgár annak teljes tudatában van, s így ennek következtében meg is lehetett lepelve, s állásfoglalásuk is némileg igazolt, de nem értheti meg a szavántuli szerb sajtónak a viselkedését s annak följajdulását a mi szabadságunkért, amikor az a sajtó maga keveset törődik a maga szabadságának erősbitésével, amely sajtó megijed a magyar sarkantyuk legkisebb csörgésétől is.

De leginkább az orosz sajtó magatartása lepi meg, annak a sajtónak a magatartása, amelynek országában örökös a rögtönítélet és az ostromállapot. Látja, s nyíltan mondja ő azt, hogy az orosz testvéreknek sehoggy sem tetszik ő felsége *Milán király*, ámbar ő mindig testvéri szeretettel rendelkezésükre állott. Megfeddi tehát a szavántuli szerb és az orosz sajtót, amiért a június 24-iki gyilkos eseményt nem itélték el, hanem pártfogásba vették a gyilkosokat, akik *Milán király* életét meg akarták semmisíteni.

Kíváncsiak vagyunk, hogy a *Milán* érdekében tartott panegirikus minő összhangot kelt majd a szent Oroszországban.

HIREK.

Hazugság! Hazugság!

Az intendáns rendeletet adott ki, amelynek értelmében a színésznövénydek ezentul csak maguk használhatják azokat a szabadjegyeket, amelyeket kérnek. Rájött ugyanis, hogy a leendő Nagy Imrék és Jászai Marik másokat járatnak színházba azokon a szabadjegyeken, amelyeket a maguk nevére kértek. Ezt be is vette a rendeletbe, s éppen ezért lett akkora ribillió, hogy a növénydek még értekezletet is tartottak. Ezen az értekezleten kimondták, hogy sztrájkolnak. Amíg az intendáns ezt a bizalmatlanságra épített rendeletet vissza nem vonja, nem kérnek szabadjegyet.

— Mama, ha nem adsz almát, kimegyek a hóba, és meghülök! — így szólt a gyermek. És ez a színönvénydek-sztrájk nagyon hasonlít ehhez. Egyébként pedig teljesen jelentéktelen dolog, s nem is magáról a sztrájkról beszélünk. Csak egy momentumról, ami bántó benne.

Hogy megint, újra és újra hazudunk. Hogy immár komolyan számbaveendő társadalmi faktorrá változott a nyilvános, a foháborodás mezébe öltözött, értekezleten kimondott hazugság. Hát nem tudja-e mindenki, de mindenki, hogy a színésznövénydek nemesak rokonságukat, hanem barátait is ellátják szabadjeggyel? Van az Újvásártérnek egy elmés pressziógyakorló kérdése. Itt is lehet alkalmazni. Mit felelnének azok a növénydek egy őszeres eme kérdésére:

— Ugy éljenek maguk, hogy nem adtak másnak szabadjegyet?

Mit felelnének? Hát nem röstelleni való, ha egy testület, nyilvánvaló, mindenki által tudott, Budapestben szinte fogalomná vált igazságot tagad le — értekezleten?

Hozzá vagyunk szokva minden hatalmi körnek a köteles hazugsághoz olyan alkalmakkal, amikor ellenzéke támad a hatalomnak. Ha a lapok megírják, hogy az X. kaszárnyában tüfusz van, erre, mint alfára a béta, következnek a cáfolat, majd pedig mint bétára a gamma — a beteglétszám közléte. Megírják, hogy az igazgató hátrakötö a vak gyerekek kezét, ezt előbb megcáfolja, aztán beismeri az igazgató. A cáfolat nálunk már komoly következtése minden igazságnak s ezért nem esoda, ha a szerkesztő rátámad a munkatársára, mondván:

— Hogy van az, hogy még meg se cáfolták azt, amit ön tegnap irt? Talán csak nem — hazudott?

Nem is igazság az, amely megcáfolva nincs. De ez régi dolog, s olyan, mint a rövidlátás: nem is számít betegségnek. Az ember evikkert vesz és besoroztatik katonának. Hazudni a hatalom integritásának megóvásáért — „megmegy” — mint a Terézvárosban mondják. Szemet hunyunk a köteles hazugságok előtt, mert ez az összetétel polgárjogot nyert már. Igenis van köteles hazugság.

De azért nem mindenkor kötelesség hazudni. Kissé tulságba viszzszük azt, hogy minden hazugságot köteles hazugságnak tüntetünk föl. Azért, mert valamely testületről kislul a panama, nem kell egyszerűen hazudni, és azt mondani, hogy nincs panama. Azt birkajamborsággal türi az emberiség, hogy azt mondják neki: te, a Lánchid nincs, a Lánchid csak fogalom, ezennel lehazudom a Lánchidat. Az ember úgy tesz, minth elhinné, és átmegy a hidon. De azt hazudni, hogy: „te, a Lánchid és a Margithid közt van egy harmadik hid is, eridj át rajta!” — ezt már nem lehet. Ilyen esetben kidobják a hazugot, vagy ha akad, aki elhiszi neki, az belefut a Dunába.

Mindent szabad tagadni, le szabad hazudni a csillagot, a holdat, a napot az égről; le szabad hazudni érzéseket és meggyőződéseket; — de az Isten szent szerelméért, nem szabad lehazudni azt, ami a napnál is világosabb.

Hová jutunk, ha egyszer elhiszzük azt, hogy amit az emberek valami szokott megjelenési formában: ujságban, cáfolatban, értekezleten, határozatban, föliratban, leiratban, átiratban hazudnak, az már igaz.

Dehoggy igaz!

Hazugság! Hazugság!

M. F.

Budapest, október 10.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Budapestben. A király ennek a hétnek a végén *Wallsee*ből, legifjabb unokájának keresztelőjéről jövet hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik s ezért a királyi palotában nagyban tisztogatnak, rendezkednek most. Bécsi hírek szerint ő felsége e hó 14-én este indul külön udvari vonaton *Becs*ből Budapestre, ahova 15-ikén reggel érkezik meg. Megérkezése után, délelőtt tizenegy órakor elmegy a karneták angalföldi templomának fölszentelésére.

— *Stefania főhercegnő házassága*. A *Wiener Allgemeine Zeitung* mai számában — mint tudósítók *Becs*ből táviratozza — megcáfolja a *Stefania* özvegy trónörökösne eljegyzéséről elterjedt híreket. A hírek tehát igazak. És igazak e cáfolat nélkül is.

— A legkisebb főherceg. A *Wiener Zeitung* ma reggeli száma jelenti, hogy *Mária Valéria főhercegnő*, a király leánya tegnap délután négy órakor *Wallsee*-ben egészséges fiúgyermeknek adott életet. A főhercegnő és az újszülött főherceg jól érzi magát. *Mária Valéria főhercegnő*nek most öt gyermeke van: három fiú és két leány. 1890-ben *Ischlen* ment férjhez *Ferenc Szalvátor főherceghez*. A királyt nyomban értesítették az örvendetes családi eseményről.

— Egyházi kinevezések. A király a soproni társaskáptalanban *Domnanovich* Ferenc kanonoknak az örkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyva, az ekként megüresedő utolsó kanonokságot dr. *Zehetbauer Ottónak*, a legszentebb Megváltóról nevezett soproni apácázárda lelki igazgatójának adományozta.

— *Milán király Erdélyben*. A borgóprundi medvevadász-társulat, amelynek gróf *Zichy Jenő* az elnöke, e hó 12-én kezdi meg vadászatait. A társulatnak *Milán király* is tagja, s a napokban *Borgóprundra* érkezik. *Milán november 2-áig* marad ott, amikor a gróf *Zichy Jenő* magaslaki uradalmában kezdődő vadászatra utazik. Gróf *Zichy Jenő* fiával már e hó 8-án *Borgóprundra* érkeztet.

— Uj magyar nemes. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Tormai Károly* baranyamegyei alispánnak és törvényes utódainak hasznos közszolgálati elismerésül a magyar nemességet a *baranyavári* előnévvel diamentesen adományozta.

— **Szobrot Batthyány Lajosnak!** A főpolgármester a holnapi közgyűlés napirendjére olyan tárgyat tűzött ki, amiről mostanáig senkinek se volt tudomása. Nem is lehetett, mert az indítvány betérjesztője, báró Atzél Béla csak ma adta át beadványát a főpolgármesternek. Sajnos, hogy még mindig újság az, hogy a szabadságharc mártír miniszterelnökének szobrot illenék állítani Budapesten. Báró Atzél Bélát az idea s úgy óhajta azt keresztülvinni, hogy a főváros adjon a szobor költségeihez tízezer forintot s a hiányzó összeget adják össze a törvényhatóságok és a társadalom. A báró ezer forinttal járul a szoboralaphoz.

— **A német császár huga Budapesten.** Sarolta meiningeni nagyhercegné lányaival és udvarával még mindig Budapesten tartózkodik és olyan jól érzi magát Budapesten, hogy itt tartózkodását még néhány nappal megtoldotta, azt irván a román királynénak, hogy alig tud megválni Budapeستől. A német császár nővére, aki anyai ágon Viktória angol királyné unokája, ma mezkérte Atzél Béla bárót, hogy írja be a női kaszinó tagjai sorába. A kaszinó nagyon megtetszett neki s ma is megjelent ott egész kíséretével. A fejedelmi vendégek és a kíséret ma a Park-klubban reggeliztek, azután bejárták a fővárost és Sarolta nagyhercegné a boltokban sokat bevásárolt. Este az Országos kaszinó női osztályának éttermében ebédelt a társaság és késő estig hallgatták a Berkes Béla bandáját. A meiningeni nagyhercegné nagy elismeréssel nyilatkozik a főváros fejlődéséről. Mindenütt, ahol megfordul, mondotta, azt látja, hogy a magyarok lázasan igyekeznek előre s a magyar rendkívül kiváló nemzet, amely iránt ő őszinte vonzalommal viseltetik s amelynek körében otthonosan érzi magát.

— **A debreceni nagy templom — befűtve.** A debreceni nagy templom arról nevezetes mindenekelőtt, hogy ebben tartották meg negyvenkilencben azt a nevezetes országgyűlést, amelyen a függetlenségi nyilatkozatot proklamálták. Most egyébről is nevezetes lesz ez a régi templom. Ez lesz Magyarország első temploma, amelyet fűtenek. És ez nagyon fontos dolog, mert sokan csak azért nem mennek télen templomba, mert a nagy fagyos épületben biztosan számíthatnak a hűlésre. A templom fűtésének terveit Kugler Mihály mérnök készítette el s olyanformán, hogy az igazán nem kerül sok pénzbe. Mindössze tízenkétezer forintba. Azt remélik, hogy már karácsonyra annyira elkészülnek vele, hogy már meleg templomban fog imádkozni a gyülekezet a Megváltó születése ünnepén.

— **Schuszer püspök hagyatéka.** Az elhunyt váci püspök hagyatékának átvételére tudvalevőleg miniszteriális bizottságot küldtek ki Röhre László miniszteri tanácsos elnöklele alatt. Ez a bizottság már elkészült munkájával. A hagyaték készpénzben és értékpapírban egy millió koronára rug. Ebből Vác városa, amely az élő püspök jótékonyágát is mindig első sorban élvezte, 160.000 koronát kap. Nyolcvanezeret a püspök által alapított kórház s ugyancsak nyolcvanezeret az árvaház.

— **A királyné emléke.** Az Erzsébet királyné emlékére Budapesten emelendő Örökimádás temploma dolgában megindult mozgalmat Beniczky Ferenc főispán vette a kezébe, aki ma délután érkezőre hirtelen hirtelen a megyei törvényhatóság tagjait. Az értekezleten Csáska György kalocsai érseket a megalakítandó bizottság egyházi elnökének, gróf Szapáry Istvánt pedig világi elnökének, gróf Vágány Ferencet jegyzőnek választották meg. A hölgybizottság elnökségének elfogadására Károlyi Clarisse grófnőt fogják felkérni. Az értekezlet ezután elhatározta, hogy hatvan taggal fogja magát kiegészíteni, s lehetőleg jársonként, s ennél is kisebb körzetekben külön-külön bizottságokat alakít, hogy a gyűjtés annál sikeresebb legyen.

— **Crispi Berlinben.** Palermóból táviratozzák, hogy Crispi nemokára Berlinbe utazik, hogy személyesen is köszönetet mondjon a német császárnak azért a szívélyes hangu táviratért, amelylyel nyolcvanadik születésnapja alkalmából üdvözölte.

— **Magyar tudósok Rómában.** Az orientáliság római kongresszusán a magyar tudományos világot Vámbéry Armin és Óváry Lipót országos leveletárnok képviselte. Az olasz tudósok, valamint a lapok lelkesen ünnepelték a magyar nemzet képviselőit s a legtöbb lap közölte a két magyar tudós életrajzát és ismertette tudományos működését. Vámbéry Armin hazakereszt Budapestre, míg Óváry Lipót pár nap múlva tér vissza a fővárosba.

— **Az almakeréki síremlék.** A lapok mind hirdással voltak ma Apaffy Györgynek, Apaffy Mihály erdélyi fejedelem testvérének síremlékéről. Ugron Gábor, akinek almakeréki birtokán van Apaffy György síremléke, a lapok erre vonatkozó értesülésével szem-

ben kijelenti, hogy a síremléket nem kellett fedezni, mivel az Almakerék fölött, a hegyen, külön kápolnában van elhelyezve és minden katonai térképen „Apaffy” névvel van feltüntetve. Az idő sem rongálta meg a síremléket, hanem 1848-ban az oláhok türtek-zuztak rajta.

— **A románai királyi pár Budapesten.** A románai királyi pár ma délután 2 óra 5 perckor Bécsből külön vonattal ide érkezett és 2 óra 30 perckor tovább utazott. A felségek fogadására a keleti pályaudvaron megjelentek: Margaritesco-Greecano István, a román királyi főkonzulátus ügyvezetője és Poruliu János titkár; továbbá az államvasutak részéről Ludvig Gyula elnök-igazgató főrendiházi tag, Tolnay tiszteletvezető és Lachnit állomásfőnök; a Károly román király nevét viselő császári és királyi 6. gyalogezred nevében Suchy Tivadar ezredes, a rendőrség részéről Pekáry főkapitányhelyettes és Pavlik rendőrfőfelügyelő. A román király kíséretében utaztak Manu ezredes és Gratovski örnagy, a királyné kíséretében pedig Mavrogeni udvarbíró.

— **Jekelfalussy Lajos halála.** Jekelfalussy Lajos nyugalmazott belügyi államtitkár ma este fél 6 órakor hosszu betegség után 72 éves korában meghalt. Egy nagyképzetűségű, széles körökben tisztelt férfi szállt vele sírba, aki állásánál fogva nem tartozott ugyan közéletünk népszerű alakjai közé, de érdemeit, aranytiszta jellemét minden oldalról méltányolták. Mint ifjú a esatáréban küzdött hazája jogaiért, s mint anyfi jeles hazafi, ő is színylődött a zsarnokság börtöneiben, az alkotmány felvirráttával pedig az állam szolgálatában érvényesítette nagy tehetségeit és kiváló érdemeiket szerzett a fővárosi államrendőrség és az országos csendőrség szervezése körül.

Jekelfalussy Lajos halálát, mint az orvosok megállapították, szívtágulás okozta szívhűvés idezett elő. Szívájának első tünetei már tíz évvel ezelőtt jelentkeztek s azóta állandóan orvosi kezelés alatt állott. Betegsége utóbb légső-hurutall súlyosbodott. Ez a baja ezelőtt három évvel rosszabbra fordult, asztmatis rohamok vettek rajta erőt s roppantul szenvedett. A beteg mindazonáltal fent járt, ágyba csak rövid időre dőlt, s általában utolsó pillanatáig érdeklődött a közügyek iránt s azokról háziorszával nap nap után szívesen társalgott. Egy héttel ezelőtt hirtelen rosszul lett úgy, hogy ágyba kellett feküdnie, ahonnan fel sem kelt többé. Még ma délután is eszméletlen volt, beszélgetett feleségével született Hoffmann Malvina urasszonnyal. Délután meglátogatta Malvina leánya férjével Petróczy Lajos belügyminiszteri titkárral. Négy óra után elállt a lélekzete, s rövid halálusa után övi környezetében kiadta lelkét.

Holttestét 38. szám alatti házban levő lakásán s a temetés csütörtökön délután lesz a római katolikus egyház szertartásai szerint. Az elhunyt feleségén, s leányán kívül öccse Andor, nyug. kir. táblai bírós. s nővére Róza, valamint előkelő a kiterjedt rokonság gyászolja. Elhunytáról értesítették a miniszterelnököt, s halála híre keltették a szabadelvű pártkör épületére a gyászlobogót. A családnál részvételt elősnek Dessenffy esanádi püspök fejezte ki, aki az elhunytak benső barátja s rokona is volt. Életrajzi adatai a következők:

Jekel és margitfalvi Jekelfalussy Lajos, a magyar királyi fővárosi államrendőrség és az országos csendőrség szervezője régi nemesi családából 1828. március 5-én született. Szülői néhai Jekelfalussy László és mérki Piller Agnes. Gimnaziumi és bölcséleti tanulmányainak elvégzése után a papi pályára lépett, négy évet a teológiai tanfolyamon töltött, majd harmadfél évig Rómában volt a Collegium Germanico Hungaricumban. Mint végzett teológus az egri érseki udvarban kapott alkalmazást, s ott maradt 1849 januárig, amikor a szabadságharc varatlan fordulatot adott pályájának. Az említett időben ugyanis honvéd lett, mint ilyen több ütközetben részt vett, sebet is kapott; utólagja mint zászlóaljparancsnok Komáromban szolgált Klapka seregénél. Mint komáromi kapituláns szabadon visszatért a tanulmányaihoz, melyek most már a jogtudományhoz vezettek. A jogot Egerben elvégezve, főszolgabíró lett (1852), de a Noszlopi-féle összeesküvés gyanúja miatt elfogták és a Neugebäudeba zárták. Kiszabadulván, 1855-ben ügyvédi vizsgát tett, majd 1860-ban Borsod varmegye főszolgabírája, később Miskolcon polgármestere lett, mint ilyen, 1861-ben vonakodott a város kúlcisát a királyi biztósnak átadni, amiért letartóztaták és Kassara hurcolták. 1865-ben országgyűlési képviselő lett, 1867-ben titkár a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban, mint ilyen 1870-ben a belügyminiszteriumba helyezték át, ahol mint miniszteri tanácsos működött. Tevékenységének főeredménye egyfelől a fővárosi magyar királyi államrendőrség, másfelől az országos magyar királyi csendőrség szervezése. Szá-

mos kitüntetése volt, többek között a Szent István-rend, Lipót-rend, vakorona-rend és a Szent Gerély-rend közepkesztes vitéze, ezenfelül pedig szolgálaton kívüli honvédszár alezredes. Nyugdíjaztatása alkalmából az államtitkári címet kapta.

— **Távozó főkonzul.** Mr. Gerard Lowther budapesti angol főkonzult Washingtonba nagykövetségi tanácsossá neveztek ki és ennek folytán távozik fővárosunkból, ahol hamar kivita a vele érintkező körök szimpátiáját. Helyébe budapesti főkonzullá mr. Charles Conway-Thornton lissaboni követségi tanácsost neveztek ki, aki ma este már meg is érkezett Budapestre.

— **Nem hívjuk meg, de szívesen látjuk...** Fura város az a Páris. A világ fővárosa, a legszebb, a mustrája az eleganciának s még sincs neki pár uri palotája, ahol vendégül láthatná a köztársaság azokat a külföldi uralkodókat, akik meglátogatják a kiállítást. Nem is igen tudja elhinni az ember, hogy olyan szegény lenne lakás dolgában ez a város. Arról van szó tudniillik, hogy a francia kormány — úgy mondja a párisi telegram — régen törli már a fejét azon, hogy hol szállásolja el azokat az uralkodókat, akik a kiállításra mennek. A kis-királyokkal, fejedelmekkel nem volna baj. Végre is sok jó ember megfér egy helyen s vesznek nekik egy szobát valami garniban, hanem a nagy királyokkal nem tudnak mit csinálni. Ezek közt van a mi királyunk is, meg az olasz, a spanyol, s uram bocsá! — talán a német császár is. Végre is ebben a nagy kétségbeesésben elhatározták s a hivatalos irás útján tudomására adták a világnak is, hogy hivatalosan nem hívják meg a kiállításra egy idegen uralkodót se, — csak a cárt. A többi hívás nélkül is szívesen látják. Gondoskodni fognak arról, hogy meglegyen a kényelmük, vetnek nekik puha ágynat, hanem mégis csak a cárt lesz a hivatalos vendég. Tekintettel arra, hogy mi nem vagyunk Páris és mégis márcól-holnapra képesek vagyunk vendégül látni egyszerre akár tíz császárt és királyt, azt hisszük, hogy politikus furfang van a dologban. Lesz ott sok vendég, de cárt az igazi. Hiszen tetszik látni, a többit nem is hívták.

— **Az erdélyi szászok és a párisi kiállítás.** Az erdélyi szászok között október eleje óta egy magyar és szász szakértőkből álló bizottság utazgat, hogy kiválogassa a királyföldi templomok és gyűjtemények műkincesét a párisi kiállítás erdélyi termé számára. A bizottság legelőbb is Nagyszébenben jelent meg Szalay Imre miniszteri tanácsossal az élén és mellette Pildner Ferenc orsz. szász képviselő, Szádeczky Lajos kolozsvári egy. tanár, Csáki muzeumi igazgató és Bauer Antal orsz. képviselő. Szébenből Fogarásra, onnan Brassóba utazott a bizottság, mindenütt nagybecsű és igen értékes műkinceseket találva és írva össze. Azután a Barcaság nevezetesebb egyházközségeit járta be a bizottság, mindenütt szíves előkészítéssel találkozva, úgy, hogy előre láthatólag igen szép eredményre fog végződni a három hétre tervezett kutató körut. Jelenleg Segesvárv vidékén utazgatnak négyen. Szalay Imre nemzeti muzeumi igazgató hazautazott.

— **Budapesti életkép.** Vasárnap délután két hölgy ül egy előkelő fővárosi kávéház ablakában. Kínéznak az utcára és látják a nappal égő gázlámpákat, a házakról lengő nagy gyászlobogókat.

Magukhoz hívják a pineért:

— Mondja csak, ki halt meg?

— Hát a tizenhárom tábornok...

— Cece... És mikor temetik őket?

Megtörtént.

— **Dreyfus — Scheurer-Kestner szobrára.** A Sídele már 34.651 frankot gyűjtött Scheurer-Kestner szobrára. Az adományozók között a legkitünőbb francia művészek, írók, színészek és igen sok képviselő és szenátor nevei is ott vannak. A mai gyűjtőívnek legelső helyén Dreyfus Alfred neve áll, utána következnek mindjárt Dreyfus Mathieu. Mindketten külön-külön ötszáz frankot adtak Scheurer-Kestner szobrára.

— **Házasság.** Rosenzweig Márk jászapáti tanító eljegyezte Schlesinger Berta kisasszonyt, Schlesinger Lipót igazgató tanító leányát Ipsolyágról.

Berger Ignác kézdívarsárhelyi tanár eljegyezte Glück Zsófia kisasszonyt Alsó-Regmecen.

— **Kitüntetés aranyéremmel.** A kertészeti kiállítás Mauthner Ödön kitűnő mag- és virág kiállítás általános feltűnést keltett a közönség körében. Azonban fölkeltette a figyelmet az illetékes köröknek is s ennek nyoma is lett. A földművelési miniszter ugyanis dícsérőleg nyilatkozott a kiállításról s a legnagyobb kitüntetéssel, az arany éremmel díjazta.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII. Erzsébet-terület 17. szám.

Készletek szabadalmakat, fűzőket, találmányokat és beajzto-moz védjegyeket.

Felvilágosítás általában.

— **Tífusz, lépfene, tuberkulózis.** Ez a három gyilkos nyavalya Somogy megye területén grasszál és olyan nagy mértékben, hogy ha hirtelen rá nem natározzák magukat a gyors intézkedésre azok, akiket ez a feladat illet — általában nagy pusztulás áll be a megye területén. És pedig emberben, amiben mi a legszegényebbek vagyunk. Kaposváron egy ötven esztendő mulasztás bosszulta meg magát kegyetlenül. A város csatornázása teljesen el van hanyagolva s a szennyvizek átíttatták a talajt — és megfertőztették a város minden kútját. A víz csakugyan nemesak hogy teljesen élvezhetetlen, hanem gyilkos nyavalyát rejt magában. Tífuszt. A kór egyideig elállott s már azt hitték, hogy megmenekülnek tőle, de szeptember közepe táján újra föllépett s október elsejéig hét halálesetet jegyeztek be ezen a révén az elköltözötték szomorú listájába. Körül a környéken a lépfene grasszál — s ennek a nyavalyának egészen különös oka van. A nyulaktól kapják meg az emberek. Kaposban tudniillik most az a világ járja, hogy a szegény paraszt is vadat eszik. Nyulat. Olyan nyulat, amit majdnem kézzel meg lehet fogni, olyan fáradtan halad a tarlón. S nagy oka van neki arra, hogy úgy bukddesöljön. Beteg, a végét járja s a nyavalyája a lépfene. A parasztnak azonban nem lehet bebeszélni azt, hogy a nyul is lehet beteg s vigan eszik a pecsenyőjét s szomoruan halnak meg egymás után, amikor bebizonyosodik, hogy csakugyan nem tréfa a lépfene és hogy abba meg kell halni. A harmadik nyavalya, ami a megyét járja, a tuberkulózis. Ezt meg a szárnnyastól kapják meg azok, akik az áldozatai lesznek. Szlavóniában a tyukok között nagyon elterjedt manapság ez a betegség, a derék nép szabadulni igyekszik tehát az olyan tyuktól, jércétől, amely elvesztette az élethez való minden kedvét, lelopatja a nyakát és dögleni készül. Áthozzák a határon s a falvakban eladják még eddig nem létezett áron. Öt-tíz krajcárért egy-egy nagy lomha tyukot. Persze nagy kelete van és ebből is veszedelem származik a népre. És most összejött egyszerre mind a három nyavalya — s a legfőbb ideje annak, hogy energikus intézkedéssel utjába álljanak az emberpusztulásnak. El kell kobozni a nyulat, amennyire ez lehetséges, határozat kell csinálni Szlavóniával szemben és a mi a fődolog, rendbe kell hozni Kaposváron a csatornázást. A megye már fölpanaszolta a nagy bajt a minisztériumnak.

— **A párisi magyar kiállításról.** Návay Aladár, a párisi magyar kiállítás kormánybiztosának megbízottja hivatalosan is értesítette a párisi világkiállítás igazgatóságát arról, hogy az a hír, mintha a magyar kiállítás egy része nem akarna résztvenni a kiállításban, nem felel meg a valóságnak. Picard főkormánybiztos e levélre a következőket válaszolta:

Uram!

Van szerencsém megköszönni ama levelét, amelyet október hó 5-ikén Lukács Béla ur, az 1900-iki évi világkiállítás magyar kormánybiztos utasításai értelmében hoztam intézni kegyes volt.

Ama mozgalom, amelyet egynéhányan a kiállítás ellen megindítottak, a józan ész ellen való volt és nem vezethetett sikerre. Kezdeményezői a béke művének sikerét kockáztatni akarván, biztos felsülést várt rájuk.

Nem nagyon panaszkodtam e miatt a mozgalom miatt, mivelhogy nyomom követtek a Franciaország és a kiállítás iránt való meleg rokonszenvnek kifejezését. Ezek között nagy súlyt helyezek a szinpatia ama megnyilvánulására, amely a magyar nemzet képviselői részéről jutott el hozzám. Az önképzés és nagy országban csakis a bölcseségnek és a tradicionális barátságának szavai hangzhattak el. A magyar kormány jeles tagjai és Lukács Béla kormánybiztos az első perctől fogva erélyesen formulaikat elhatározásukat, melynek forrása egyformán volt az ész és a szív.

Még egyszer kérem, legyen érzelmeim tolmácsa. Egyben engedje meg, hogy osztályának biztos és fényes sikeréhez már előre is szeretetsel kívánjak.

Fogadják stb.

Picard A.,
főkormánybiztos.

Szerdán Lukács Béla kormánybiztos megbízásából dr. Návay Aladár a magyar pavillon francia munkásai között ezer frankot osztott ki annak öröme, hogy a magyar pavillon legelsőnek készült el az összes külföldi államok pavillonjai közül.

— **Akadémiák kongresszusa.** A tudományos akadémiák wiesbadeni első nemzetközi értekezlete a *Rheinische Courir* jelentése szerint két napi tárgyalás után abban állapodott meg, hogy az összes akadémiák tudományos kérdésekben közös eljárásra egyesüljenek. A jövődöbéli tudományos kongresszusokon, amint továbbá elhatározták, a német, angol, francia és talán az orosz nyelvet is fogják használni.

— **Öngyilkos urasszony.** Nyiregyházaán, mint tudósítónk táviratozza, nagy izgalmat kelt egy előkelő asszonynak az öngyilkossága. Deutsch Géza vasmegyei nagybirtokos fiatal felesége lőtte azon

magát ma reggel. Az öngyilkosságot nagyfokú buskomorságban követhette el, amelyben már régóta szenvedett.

— **A liptói affér.** Kürthy Lajos liptói főispán és Palugyay Móric megyei aljegyző lovagias ügyét a következő két aktával zárták le:

Alulírottak kijelentjük, hogy a Kürthy Lajos és Palugyay Mór urak között fennforgott bécseületbeli ügy a Lovagiaság szabályai szerint elintézve lett. Kelt Liptó-Szent-Miklósban 1899. évi szeptember hó 8-án. Szent Iványi Árpád, Szmracsányi Arisztid, mint Kürthy Lajos megbízottjai. Abaffy Edmund, id. Szent Iványi Károly, mint Palugyay Mór megbízottjai.

Jegyzőkönyv. Felvettelt Liptó-Szent-Miklósban 1899. október 6-án a Kürthy Lajos és Palugyay Móric között fennforgó lovagias ügyben. Jelen voltak: Kürthy Lajos részéről Szent Iványi Árpád és Szmracsányi Arisztid, Palugyay Móric részéről Szent Iványi Károly és Abaffy Edmund.

Szent Iványi Árpád és Szmracsányi Arisztid Kürthy Lajos nevében, mielőtt az ügy tárgyalását megkezdénék, kijelentik, hogy Palugyay Móriccal szemben soha, sem a privát, sem a hivatalos érintkezésnél olyan kijelentést nem használt, amivel őt bántani vagy sérteni akarta volna.

Ezen kijelentés alapján Szent Iványi Károly és Abaffy Edmund Palugyay Móric nevében kijelentik, hogy az ő fel fogása téves benyomáson alapult s így az egész ténykedés felett sajnálkozásának ad kifejezést és azt meg nem történnék kívánja tekinteni. Szent Iványi Árpád s. k., Szmracsányi Arisztid s. k., Szent Iványi Károly s. k., Abaffy Edmund s. k.

E kijelentésekkel a fenti ügy lovagias uton elintéztetett. Szmracsányi Arisztid s. k., Szent Iványi Árpád s. k., Abaffy Edmund s. k., Szent Iványi Károly s. k.

— **Varga Ottó ügye.** Varga Ottóknak, a Ferenc József-intézet felfüggesztett tanáranak ügyében még nem történt döntés, amár egyes lapok már arról irtak ma, hogy Vargát a miniszter felmentette állásától. Ma *Visontai* Soma országgyűlési képviselő interpellálni akart a Varga-ügyben, de interpellációjára nem kerülhetett a sor, holnap pedig halaszthatatlan teendők elszóllítják a fővárosból. Az interpelláció tehát alighanem a hét végére marad.

Varga Ottó ügyében ma a felhivatalos *Budapesti Tudósító* a következőket jelenti:

Varga Ottó tanár ügyében a legkülönbözetűbb, teljesen alaptalan hírek merültek föl, melyeknek valamennyit lehetetlen helyreigazítani. Az egyikét azonban, amely az *Egyelőrtés* mai számában jelent meg, nem lehet szó nélkül hagyni s ez az, minha Varga Ottó tanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter már elítélte, még pedig állásától fölmentette volna. A *Bud. Tud.*-nak illetékes oldalról nyert értesülése szerint Varga Ottó tanár fejelemi ügye még csak ezután kerül a fejelemi tanács elé, és csak ennek megtörténte után, s a Tanácsnak véleménye alapján fogja a miniszter az ítéletét meghozni. A legilletékesebb forrásból arról értesülünk továbbá, hogy a Varga tanár ügyében a miniszter döntése alá terjesztett ügyiratokban legkisebb nyoma sincsen annak, hogy ez ügyben a szóban forgó intézet tanulói megbízást kaptak volna a tanáruk elleni vádanyag gyűjtésére, sőt ha ilyennek csak legkisebb nyoma lett volna, a fejelemi eljárást azonnal beszüntette volna, mert ilyen adatok alapján fejelemi vizsgálatnak vezetését megengedhetetlennek tekinti.

— **Cseh-német zenebona.** A cseh ifjúság semmiképpen sincs megelégedve az osztrák politika új fordulatával és ismét megkezdte régi támadásait a németek ellen. A támadások eszközei részben bot, részben a záporként alkalmazott kő. Ma Pilsenből jött egy távirat, amely egy ily zenebonáról ad hírt: Tegnap délután 4 órakor husz német kereskedelmi iskolai tanulót, akik a város közelében levő Lochotin mulatóhelyre mentek ki, vagy tizenöt intelligens külsejű cseh fiatalember megtámadott. Kövekkal dobálták és botokkal ütlegelték a német ifjakat, miközben szidalmakkal illették őket:

— *Sakramenski nemci!*

Az egyik német diákok követelte, hogy az rögtön elborította a vér. A szegény fiatalembert koosiban kellett a városba szállítani. Az esetet feljelentették a rendőrségnek.

— **Új tanárszödek.** Az orvosok tanártestület legutóbb tartott ülésén töltötték be az egyes tanszödek mellett megüresedett tanárszödek, műtöndövédek és gyakornoki állásokat. Az első belgyógyászati klinikán I. tanárszöde lett *Ritókó* Zsigmond dr., az I. bontani intézetnél II. segéd *Gutmann* József dr., az I. belgyógyászati klinikán II. segéd *Kovács* József dr., az II. nőgyógyászati klinikán II. segéd *Csiky* János dr., az I. bontani intézetnél II. segéd *Farkas* Imác dr. A díjazott s díjazatlan gyakornoki állásokra egész sorát választották meg a doktoroknak és orvosnövendökeknek.

— **Megmérgezett színészek.** *Miskolc*ról írja levelezőnk, hogy ott a múlt pénteken tömeges gombamérgezés történt. Tíz színész és színésznő a Mayer-féle vendéglőben ebédelt, ahol gombalevest főztek. A gomba mérges volt s délután előbb *Breznai* Géza, majd *Bosóki* Boriska és utánok még a többi nyolc színész is rosszul lett. Az orvosok a beteg színészeket lakásukon ápolják.

— **Székely lányok — székely fiuk.** A székely lányok után a minap székely fiuk érkeztek Budapestre. Ezeket ugyan nem fenyegette az a veszély, hogy exportálják őket Romániába, csak éppen a fővárosi mestereknek és kereskedőknek volt szükségük inasokra. A székely fiuk — számszerint negyvenhárom — *Péterffy* Béla vezetésével érkeztek Budapestre. Ezek közül 27 már budapesti mestereknél és kereskedőknél elő volt jegyezve, a többi pedig vidéki városokban: Vácson, Besztercebányán, Dobosinán, Iglón, Esztergomban, Győrött és Egerben fog elhelyezést találni. Az érkezőket *Borszék* miniszteri tanácsos fogadta, aki szintén buzdó apostola a székely ügynek. Megjelentek a pályaudvaron azok a mesterek és kereskedők, akik székely fiukat előjegyeztek. Az érkező fiuk napbarnított, piros pozsgás, egészséges arcukkal nagyon kellemes benyomást kellettek. A fiuk Csik, Háromszék, Udvarhely, Maros-Torda megyékből valók.

— **Halálozás.** *Tinyó* János siklósi polgári iskolai tanár, *Tinyó* Imre zdojai tanító fia, 28 éves korában meghalt. Temetés nagy részvét mellett ment végbe.

Dr. *Dózsa* Lipót ügyvéd, Makó város közigazgatási ügyésze, e hó 8-án, 34 éves korában Makón meghalt.

— **Nemzetiségi haro egy tudományos kongresszuson.** *Római* levelezőnk írja: Az orientalista kongresszus tegnapi ülésén *Lorecchio* albán tudós azt az indítványt tette, hogy *Görögország* és *Albániát ezental orienének nevezzék*. Ebből az indítványból igen éles szóharc keletkezett. Az elnök kiementette, hogy nem engedje meg, hogy az indítvány vitaközös tárgyává tegyék, mert politikai karaktere van.

Lorecchio erre azt felelte, hogy minden etnologiai problémának egyuttal politikai karaktere is van, de az ő indítványának nem az a célja, hogy Albániát politikai államnak elismertesse. *Sajnálatosnak és jellemtelennek tartja*, hogy a kongresszus politikai tekintetek miatt elzárkózik annak fölismérésétől, hogy a Balkán félszigeten van egy nép, amelynek gyökere belenyul a történelem előtti időbe, amely *Görögország*nak isteneket adott és amely most évezredek után új életet érez magában s újra el akarja foglalni a népek közt megillető helyét. Ha a kongresszus ezt nem akarja elismerni, akkor a világ tudni fogja, hogy mit higyen róla. Az indítványt mások is támogatták. Egy katolikus papnak, aki kikelt az indítvány ellen, *Lorecchio* azt válaszolta, hogy a katolikus egyház legjobban eszelezkis, ha hallgat, mert *idegen nagyhatalmak zsoldjában áll*. A kongresszus csekély többséggel elvetette *Lorecchio* indítványát, de ajánlotta, hogy az olasz kormány a nápolyi egyetemen albán tanszékét állítson föl.

A románok és a magyarok közt is minduntalan kiüt a háborúsodás. A románok erősen panaszkodnak a miatt, hogy a magyarok a Magyarországon élő románokat elnyomják. *Óváry* a *Fanfullában* éles hangon felel nekik s azt igyekszik bebizonyítani, hogy panaszuk alaptalan. Magyarországon minden népfaj művelheti nyelvét s irodalmát, s ugyanazt a szabadságot élvezi, amelyet a magyarok élveznek. Lelkes hazánkia, *Óváry* Lipót az *Itáliában* is tiltakozik a románok vádjai ellen. A lap hosszú cikket közöl egy vele folytatott intervierről, amelynek főbb pontjai a következőknek megállapítása: Nem igaz, hogy erőszakos magyarosításról szó eshetnék. Hisz Magyarország kormányai husz évalatt 2500-ról 3700-ra emelték az oláh nyelvű iskolák számát. Van öt román gimnázium, egyetemünkön katedrája van a román nyelvnek. Hogy a magyar nyelv kötelező tantárgy, az csak természetes, mert hisz kell, hogy azok, akik nyilvános állásra pályáznak, értsék az állam hivatalos nyelvét. Az oláhok ugyanazokat a jogokat élvezik, mint a magyarok, műveltségük jó részét Magyarországból kaptak, hisz Erdélyben nyomtatták 1544-ben az első román könyvet és *Rákóczy* fejedelem rendelte el a román liturgiát. Egy szóval, panaszra nincs, és nem is lehet ok.

A románok legközelebb azt fogják indítványozni, hogy a kongresszus a *jövő évben Bukarestben üljön össze*. A román delegátusok holnapután elmennek Traján szobrához s kegyeletük jeléül koszorút tesznek a szoborra. Beszédet is lesznek, amelyekben halájkant fogják kifejezni azért, hogy Dáciában megvetette a latinság alapját.

— **Betörés a csendőrkaszárnyába.** *Szolnok*on a minap vakmerő betörés történt. Két ismeretlen jómódú betört a csendőrkaszárnyába, ahol vagy 30-40 csendőr aludt. A betörők feltörték az irodát; a pénztárt kivitték az udvarra, ott kényelmesen kinyitották a vasszekrényt s elvittek belőle *öt száz forintot*. Hajnalban, amikor az őrsparancsnok betért az irodába, nem találta ott a pénzeszekrényt. Riadót fuvatott, a csendőrkök álmosan összegyülekeztek, de a betörők akkor már elmenekültek a kaszárnyából.

— **A botlott bikaviadal.** Említettük, hogy Párisban tegnapielőtt bikaviadalt akartak rendezni, de az előadás elmaradt, mert a bika megvadult, áttört a korlátokat és elszabadult. Párisból táviratozta tudósítónk, hogy az arénát ma hatóságilag bezárták.

— **Tüvizsgálat.** A Ludoviceum-utca 8. szám alatt tegnapielőtt este pusztított tűzvész alkalmából tegnap tartották meg a tüvizsgálatot. A szakértők-ből álló bizottság a tűz keletkezésének okát nem tudta megállapítani, de minden valószínűség szerint gondatlanság esete forog fenn.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 10.

Székesfehérvár közelében a székesfehérvár—komáromi vonalon rettenetes vasuti szerencsétlenség történt ma délután. Egy személyvonat kiskiklott mozdonyra lezuhant a töltésről s a nagy szerencsétlenségben az az egyedüli szerencse, hogy a vasuti bal-esetnek aránylag kevés áldozata van. A vonat, amelylyel a szerencsétlenség történt, Komáromból haladt Székesfehérvár felé s délután három óra tájban kellett volna megérkeznie Székesfehérvárra. A vonat helyett azonban távirat érkezett, amely hírül adta a szerencsétlenséget, s elmondta, hogy a 701-es számú személyvonat kiskiklott és temérdek sebesülést szenvedett. Mentőket és segélyvonatot kértek a táviratban s Fehérváron már kora délután elterjedt a borzalmas szerencsétlenség híre, ami természetesen rettenetes karnestációt keltett a városban.

De nemcsak Székesfehérváron tudták meg a vasuti szerencsétlenséget, hanem Budapesten is. Az esteli vonattal érkező fehérvári utasok hozták hírül, akik megdöbbentő részleteket meséltek a vasuti szerencsétlenségről. Eleinte arról volt szó, hogy a komárom-székesfehérvári vonatok *tizennyolc kocsija lezuhant a magas töltésről és temérdek ember meghalt és sokan súlyosan megsebesültek.* Ez a hír azonban — mint tudósítónk jelenti — túlzottnak bizonyult, bár a maga rideg valóságában is borzalmas volt a vasuti katasztrófa.

A vonatnak egyik utasa, aki maga is szemtanúja volt a katasztrófának, így beszél el a szerencsétlenséget:

Mikor a 701-es számú személyvonat, amely Komáromból indult el, Székesfehérvár közelébe ért, egyszerre csak irtozatos lökést éreztünk. A podgyások lezuhantak a helyükről s mi mindjárt éreztük, hogy valami nagy katasztrófának kellett történni. Hanyattomlok rohantunk ki a kocsiból, amely a következő pillanatban megállt s ekkor láttuk, hogy milyen nagy szerencsétlenség történt.

A vonatnak a mozdonya kiskiklott és négy személykocsit magával rántott. A mozdony maga a töltés oldalába furódott, de a négy személykocsi lezuhant a két és fél méter magas töltésről.

Rettenetes volt az a zűrzavar, ami ebben a pillanatban támadt. A négy személykocsi roncsokká zúzódva hevert a töltés alján s a romok közül rémes segélykiáltások hangzottak.

Az első pillanatokban az épségben maradt utasok azt hitték, hogy az első négy kocsiiban lévő utasok közül senki sem menekült meg. Amint azonban segítségükre siettek s a romok közül kihúzták őket, látták, hogy szinte a csodával határos módon menekültek meg a biztos haláltól.

Tizenhat utast mentettek ki a romok közül. Ezek közül tizenkettő meg volt sebesülve s ezek a szerencsétlenek kétségbeesve rimázkodtak, hogy segítsenek rajtuk végső kétségbeesésükben.

Az órháztól, amelynek közelében a szerencsétlenség történt, rögtön jelt adtak Székesfehérvárra, ahonnan segélyvonatot küldtek ki.

A szerencsétlenség ügyében a következő táviratokat kaptuk:

Székesfehérvár, október 10.

A csodával határos kimenetelű vasuti katasztrófa történt a Székesfehérvártól a harmadik órháznál, a Komáromból jövő 701-es számú személyvonattal. A vonat ugyanis az órház közelében kiskiklott s a háromméteres töltésről jobbról-balra lezuhant. A mozdony a töltés oldalába furódott; négy személykocsi darabokra tört.

A romok alá került utasok rémes segélykiáltása töltötte be a pusztaságot. A romok közül 12 sebesültet húztak ki, akik közül négy nagyon súlyosan megsebesült, azonban a többiek is többé-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedtek.

Nagyon súlyosan megsebesültek; Stolzenberger Ferencnek Székes-Fehérvárról, Ihász Lászlóné Bodajkról, Ambrózi Mari Tatáról és Pangl Lipót vonatvezető.

Székesfehérvárról segélyvonat ment a szerencsétlenség színhelyére. A vonattal mentek dr. Vizteleku Frigyes vasuti orvos, a fehérvári mentők Bir-

bauer orvossal, Horváth Gyula vasuti főnök, Schilhaus fűtőházfőnök, Tömöri vizsgálóbíró és Polczér rendőr-alkapitány.

Az általuk megejtett vizsgálat eddig nem derítette ki a szerencsétlenség okát.

A vonaton összesen 57 utas volt, ezek közül 7 első, 9 második és 41 harmadik osztályú. A vonaton utazott Kovács vasuti főellenőr és felesége is három gyermekével, akik azonban éppen kerültek elő a romok közül. *Hinderlang* mozdonyvezető könnyű sérülést szenvedett.

A szerencsétlenségről a félhivatalos O. É. a következő táviratot adta ki:

Székesfehérvár, október 10.

A komáromi személyvonat ma délután Székesfehérvárról a 2. sz. órháznál kiskiklott. A mozdony a töltésről lezuhant és hét személyzállító kocsi teljesen összetörve a töltésen hever. Haláleset nem történt. Súlyosan megsebesült Ambróziné és könnyen annak négy gyermeke. Könnyen megsebesültek még: Pangl vonatvezető, Hinderlang mozdonyvezető, Ramulló fűtő, Balaho postaszolga, Ihászné Bodajkról, Irzabek biai pályafelügyelő, Józsné Kőbányáról, Salzenberger feleségével és fiával Budapestről, Mandl Matild Tatáról, Termeg Erzsébet Székesfehérvárról, Német József Sárolyról. A sebesülteket segélyvonaton Székesfehérvárra hozták. Az orvosok és a rendőrség a helyszínen azonnal megjelentek. A szerencsétlenség oka nincs kiderítve.

Tudósítónk ma éjjel kint járt a déli vasut budai állomásán s ott tudakozódott a vasuti szerencsétlenség felől. A helyettes forgalmi főnök maga is elismerte, hogy nagy szerencsétlenség történt, közelebbi adatokat azonban nem volt hajlandó adni, mert ez — szerinte — hivatalos titok.

A közelebbi adatokat holnapra ígerte, annak a hivatalos kommunikének keretében, amelyet az igazgatóság fog kiadni a szerencsétlenségről.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros költségvetése.** A tanács pénzügyi osztálya elkészült az 1900. évi költségvetés tervezetével, amely eddig a főszámvetés munkája volt. E költségvetésben az az újítás is van, hogy a koronaérték most lép először a fővárosi költségvetés számai közt teljes jogaiba. A jövő évi költségvetés mérlege szerint a rendes kiadás 35.275.880 korona, a rendkívüli 1.840.588 korona, összesen 37.116.468 korona, a rendes bevétel 34.775.115, a rendkívüli 1.427.800, összesen 36.202.915 korona. A hiány tehát 913.553 korona. Az 1899. évi háztartás adataival összehasonlítva a jövő évi kiadások 1.718.060 koronával csökkennek, míg a bevételekben 756.387 korona emelkedés mutatkozik. Két új tétel is van a költségvetésben: a bicikli-adó, amelyből 43.000 korona jövedelmet várnak és a munkások betegsegítő járuléka, amely 28.000 korona jövedelemmel biztatja a pénzügyi osztályt. A Váci-út kövezéséről megint nincs gondoskodás a költségvetésben, mert új kövezésekre mindössze másfélmillió koronát irányoztak elő, pedig maga a Váci-út kövezése közel két millióba kerül.

(*) **Az iskolaszéki választások** ma este 8 órakor az összes kerületekben befejezést nyertek s záróórán kerültek ki 100—300 választó szavazott le. Nagyobb küzdelem sehol sem volt, s a III. és X. kerületek kivételével mindenütt a kijelölt bizottság listája ment keresztül. A nevezett két kerületben a jelöltek névsorán több változtatás történt s ezért az eredményt csak holnap hirdetik ki.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Nemzeti Színház.** *Figaro házassága* került ma színre, Beaumarchais vigjátéka. Csodálatos darab ez. Csak olyan „fene-gyerek” írhatta, mint Beaumarchais, aki egyik kezével szindarabot írt, a másikkal védte magát a kritikuskok és pamfletírók ellen, akik csoportosan rohantak rá. Csak Beaumarchais írhatta ezt, akinek az isteni jókedvét nem dorongolhatták agyon a pedansok és irigyek folytonos támadásai; aki nagyokat ütött és nagyokat kapott vissza, de akar ütött, akár kapott: vakmerőségét, kitartását, verekedő kedvét soha el nem vesztette. Csak Beaumarchais írhatta, aki humorisztikus nyitányt írt a nagy francia forradalomhoz és helyes tollalával tönkre szaradta a legitim arisztokráciát, mielőtt a még snajdigabb guillotint megkezdte volna működését. Száz esztendő óta hány ünnepeit szerző vált irodalomtörténeti lommá, hány rettegett kritikus buborék-hírveve pattant széjjel nyomtalanul! És ime Beaumarchais, akit a tekin-

télyes kritikuskok *alfas farceur*nek, eszeszegény írónak nevezték: Beaumarchais uralkodik Európá minden színpadán és Figaró vigan fűtől, mintha nem is egy század mult volna el, hanem csak tegnap történt volna az egész. — A *Nemzeti Színház* előadásával meg lehetünk elégedve. A mostani szeropozitív nagyon jó, egyes részben fényes. *Ujházi*, mint Bartók, *Vizvári*, mint Guzman, *Gabányi*, mint Baziló: ilyen triász hol van még Európában? *Dezso* Figarója mindig javul. Finom gunyolódó, kedves eselészövé és meg tudja tartani szelleme fölénységét. Csak az utolsó felvonás nagy monológjának nem tudja még megadni a kellő szint. Figaró hangulata itt határozottan a *keserűbe* csap. Fellázad a sors igaztalansága ellen, komoran érzi helyzete sanyaruságát és — hogy ugy mondjam — *dühös iróniával* tart szemlét hányatott élete fölött. Itt már a hangból el kell tenni a könnyűségnek. Ahol a kéz öklöbe szorul és ütni készül a láthatatlan fátum arcába: ott a beszéd nem csevegés többé. Figaró a nagy monológ alatt letezi az álarcot, amivel büszkén takargatja sebeit és nehéz sóhajokat bocsát az éjszakába, ahol — úgy hiszi — egyedül van. Kedvesét csalágnak gondolja, egész élete boldogsága kockán, a multa emlékezés égető fájdalmát okoz és a jövő kietlen — Figarót halálös csüggedés fogja el; ha több volna benne a lágyaság, mint a ruganyos tetterő: zokogna, mint egy gyermek. Mit tegyen itt a színész? *Hassa meg* a nézőt. Ne beszéljen könnyed, graciózus modorban, hanem beszéljen a komor, mély guny hangján és merítse szavait érős, kesernyős kifakadásokba. — *Gerő* Lina Suzannejában van valami a Molnárné bájos kedvességéből. — *Cherubint* most *Molnár* Rózi kisasszony adja, élénken, pajkosan; de még nem az a *szerelomsóvár* gyermek (Cherubino di amore), akit Beaumarchais képzelhetett. A „charmant polisson” sokkal édesebb hangon beszél. (A. e.)

** **Küry Klára bécsi vendég szereplése.** Küry Klára, a *Népszínház* szubrett-primadonnája, mint a *Magyar Színpad* megbízható forrásból értesül, *bécsi* vendég szereplésre készül. Küry kisasszony az *An der Wien*ben óhajt fellépni a *Baba* című szerepében. A vendég szereplést egy bécsi színházi ügynök a tavaszra tervezi.

** **Az Operából.** *Mossolova* Vera, a pétervári orosz császári operaház táncosnője, akinek az Operaház igazgatósága az idei szezonra szerződési ajánlatot tett, nem jöhet el Budapestre, mert nem kapta meg otthon rá a szabadságot. Az igazgatóság, mint jelentik, egyelőre nem is szándékozik új prima ballerínát szerződtetni. Nagyhirű, elsőrendű táncosnőnek szerződötését az Operaház mostani pénzügyi viszonyai nem engedik meg, a szerényebb igényű táncosnők pedig semmivel sem kiválóbbak, mint az Operaház két magyar táncosnője, akik szorgalmukkal, képességükkel s újabb haladásukkal szintén meg tudnak felelni a követelményeknek, ez a két táncosnő: *Balogh* Szidi és *Schmidé* Gizella, váltakozva fogják az első balletszerepeket betölteni. *Petipa* Mária, a pétervári orosz császári operaház magán-táncosnője romélfelől ismét vendég szerepleni fog az Operaházban. Talán február felő fog 6—8 tagu társasággal Budapestre jönni. Ugyanakkor egy új balletet is fog az igazgatóság színrehozni.

** **A legféhérebb holló.** Minthogy már a fehér holló is nagy ritkaságzamba megy, bátran nevezhetjük el *Bauer* Leo *nagyszabeni* német színgizagatót a legféhérebb hollónak. *Bauer* Leo ugyanis német színgizagató lett, mint nekünk írják, *október hatodikán* az országos gyászra való tekintettel, nem tartott előadást.

** **Náday Ilonka sikere.** Bécsből táviratozta tudósítónk, hogy *Náday* Ilonkának, aki ma este lépett föl először az *An der Wien*-színházban, bámulatos nagy sikere volt. A kitűnő művésznő a *Baba* című szerepében mutatkozott be a bécsi publikumnak. A bécsi sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik Náday Ilonkáról. A primadonna egy csapásra egészen meghódította az osztrák főváros közönségét. Minden egyes énekszámát meg kellett ismételnie, mert se vége, se hossza nem volt a tapsnak. Különösen azzal nyerte meg a császárváros publikumának a szívét, hogy tisztábban és fogékonyabban beszélt németül, mint akármelyik magyar elődje, aki a bécsi színpadhoz pártolt. Náday Ilonka ma a starja lett a bécsi színpadnak.

** **A Vígyszínház főpróbája.** *Ibsen* drámájának, a *Kis Eyolf*-nak holnap, szerdán délelőtt feltizenegykor tartják meg a főpróbáját a *Vígyszínház*ban, szokás szerint, csak a sajtó képviselői előtt. A darab bemutatója csütörtökön lesz. A *Kis Eyolf* felvonások között a *Vígyszínház* zenekara, *Kun* László karnagy vezetés alatt, *Grieg* Edde hírneves norvég zeneszerzőnek *Peer Gynt* című ismert művéből a következők számokat adja elő: I. *Hajnali hangulat*. II. *Aser haldia*. III. *Antra tánc*. *Peer Gynt* tudvalevőleg *Ibsen* költeménye, amelyet *Grieg* muzsónított.

**** A Nemzeti Színház ifjúsági előadásai.** A Nemzeti Színház holnap, szerdán kezdi meg az ifjúsági előadások sorozatát *II. Rákóczi Ferenc fogsága* című történeti drámájával. Ezentúl minden szerdán délután fél három óraker lesznek mérsékelt helyáru ifjúsági előadások. A Nemzeti Színház igazgatósága a tanfelügyelővel és az iskolaigazgatókkal a következő darabokban állapodott meg:

Katona Bánk bán. Kisfaludy Pártútök. Madách Ember tragédiája. Berzók Himfy dalai. Bartók Kendi Margit. Szilagyi Liliomfi. Csiky A proletárok. Dóczy Széchy Mária. Jókai Szigetvári vértanúk. Shakespeare Julius Caesar. Molière A fővénny. Lessing Bölcs Nánán.

Ezekre az előadásokra az igazgatók mindig az előadást megelőző hét péntekjén foglalhatják le a jegyeket, amelyeknek ára husz és nyolcvan krajcár között váltakozik.

**** Eredeti regényből szindarab.** Bródy Sándor *Ezüst kecske* című regényét, mint egy esti lap értesül, szindarabbá dolgozták át és már be is nyújtották a Vígyszínházhoz. Az estilap csak annyit árul el a darabról, hogy nem Bródy Sándor munkája.

**** A Népszínház premierje.** Almási Tihamér *Boris* című új népszínműve, mint már említettük, pénteken kerül színpadra a Népszínházban. A főszerepeket Blaha Lujza, Gázi Marika, Siponé, Vidor Pál, Szirmai Imre, Németh József, Horváth Vince, Szabó, Ujvári és Lubinszki játsszák. Az új népszínmű főpróbája esütörtökön délelőtt tíz óraker lesz.

**** Dobó társulata.** Pápa a napokban fejezte be Dobó társulata a nyári szezon, gondosan összeválogatott társulatával, amely a pápai közönségnek rokonszenvét és tetszését nagymértékben kiérdemelte. És a jobb vidéki erőkől szervezett társulat élén a közönség különös szeretetét élvezhette Gergely Gizella, a társulat primadonnája, aki néhány hét alatt teljesen meghódította a várost. Általános az elismerés ez iránt a fiatal művésznő iránt, aki minden ravasz fogások mellőzésével tisztán kiváló művészi kvalitásaival hatott minden egyes szerepében. Csak legutóbb is a Sulamithban, mint *Abigail* nyújtott szívhez szóló alakítást, s kitűnő éneke mellett pompás táncát is viharos tapsal jutalmazták. És máskor is mindig nagy intelligenciájáról és finom ízléséről tett tanúságot a Rip van Winkleben, a Szultánban mint Roxolan és egyéb elsőrangú szerepeiben valósággal ünnepele, tapsal, virágadományyal elhalmozták. Felléptei csaknem kivétel nélkül telt házat jelentettek. Vele együtt a társulat többi tagjai is nagyjából jó emléket hagytak hátra, így többek között Miklóssy, Klenovics, Benedek, Heltay, Mányai Aranka, Tomcsányi Rózi. A társulat állomáshelye az örsze Győr.

**** A Gésák új szereposztással.** Az elévülhetetlen Gésák legközelebb új szereposztással kerül színpadra a Magyar Színházban. Mimosát Ledofsky Gizella fogja énekelni, aki eddig Mollt játszotta, ezt a szerepet pedig Margó Zelmá fogja betölteni.

**** Az Operaházban** ma este színpadon Fígár lakodalmi előadását a Telefon Hírművel előfizetői otthon is halgathatják. Az operai előadás után 11 óráig cigányzene lesz hallható a Hírművel kagylóin keresztül, melyet az Emke kávéházból közvetítenek.

MŰVÉSZET.

□ Margó Ede műve a Szépművészeti Múzeumban. A mult párisi Szalonban feltűnést keltett egy fiatal magyar szobrászunk, Margó Edének *Agonie* című szobra, amely a baldokló Hannele alakját mutatja. Margó erre a szoborműre megkapta a Szalon zsűrijétől a *mention honorable* kitüntetést, amelyben Párisban magyar szoborművet eddig még nem részesítettek. A magyar közönségnek kormány érdeklődni kezdett a fiatal művész iránt, s mint most értesülünk, meg is vásárolta e napokban a Szépművészeti Múzeum részére a Hannele márványszobrát. Miután az eredeti mű gipszből készült, a művész a nagy mintát leküldte Olaszországba, ahol azt fehér márványba faragják. Lehet, hogy e márványszobor még a téli tárlaton látható lesz.

□ A szolnoki művésztelep. Olgay Ferenc festőművész több festőtársával nevében memorandumot terjesztett be a kultuszminiszterhez, arra kérvén őt, hogy egy szolnoki művésztelepnek megalapítását tegye lehetővé, annál is inkább, mert Lippich szolnoki főispán és a vármegye is örömmel vennék ezt a tervet. *Wlassics* a következő választ küldte Olgaynak:

Hazai festőművészetünk magyar jellemvonásainak kifejlesztése érdekében hoztam intézést ama kérelmet, hogy Szolnokon, mint a magyarság egyik gócpontján, egy festőkolónia létesíttessék, partolásra méltónak tartom. Főhivom azonban tek. urat, hogy a tervezett festőkolónia sikere érdekében nyújtsa teljesebb biztosítékot arra, hogy azok a művészek, akik tek. uraságotat hivatkozása szerint kérelmében támogatják, idővel tek. urat magára nem hagyják.

Mielőtt tehát a település érdekében a vármegyével érintkezésbe lépnek, szükségesnek tartom, hogy az ön beadványában felsorolt művészek az itt visszamellékeltem kérelmet személyesen írják alá, azzal a záradékkal, hogy amennyiben az óhajtott műtermek létesülnének, azok legalább három nyári időszakon át való használatára s a helyszínen éventiknél legalább egy-egy kiállítás rendezésére magukat, esetleg minden egyéb segélynyújtás nélkül is kötelezik.

Nevezek meg egyuttal azt a festőművészt is, kit e társaság képviselőjei óhajtanak s aki az erre vonatkozó megbízást elfogadta. Megjegyzem egyébként, hogy a szerint, amit a szóban levő művésztelepülés működésének sikerét tapasztalandom, nem fogok elzárkózni attól, hogy működésének könnyebb-ségére is módot keressek.

A szép terv megvalósulása esetén Bihari Sándor, Boruth Elemér, Fényes Adolf, Hegedűs Lajos, Kernstock Károly, Katona Nándor, Mednyánszky László, Mihálik Dániel, Pongrácz Lajos, Székely Lajos, Olgay Ferenc és Vaszary János festők keresnek föl Szolnokot.

□ Tanulmányut. Kallós Ede szobrász e napokban hosszabb tartózkodásra Frenzebe utazott. A művész az ottani gazdag gyűjteményeket fogja tanulmányozni s még e télen visszatér a fővárosba, hogy befejezze több megkezdett művét.

SPORT.

***. Cesarewitch.** Az angol sikverseny-szezon végének nagy szenzációja dől el holnap: a régi híres Cesarewitch, tömérdek sok handikap-lónak a részvételével. Az eddigi favorit *Meran* most már az outsiderok sorába tartozik, mert a minap kikapott, valószínű tehát, hogy a verseny *Scintillant*nak győzelmeivel végződik, mely harmadik lett a Legerben s csak nemrég lett második a Jockey-Club stakesben *Flyng Fox* mögött. Legveszedelmesebb ellenfele *Flambard*, melyet a champion *Sam Loates* ül.

A Szent László díj.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 10.

Az értelmesebb sportsmanek nagyon meg voltak a kadva a Szent László díj előtt, a mikor fényergelték a versenyre a hét cracket, *Capo Gallo*, *Incrovablet*, *Sternbuskot*, *Hamletet*, *Simandit*, *Karát* és *Glen d'ort*. *Capo Gallo* még ki sem lépett a pályára, máris scárryra kapott róla a rémes hír, hogy köhög; *Incrovablet* ugyanebben a bajban szenved; *Kara* nem állja a távolságot s e mellett a súlya is nagy; *Hamlet* nem való ebbe a társaságba, *Glen d'ort* sötét ló, a melyre nem szabad fogadni, *Simandl* pedig mindakét futásánál helyezetlen volt s így megérdemli, hogy outsider legyen...

*Capo Gallo*tól rögtön elpártoltak a fogadók, s ha *Incrovablet* meg fogadták is, de azért csakhamar *Kara* lett az erős favorit. Ellene is sok szól ugyan, de mellette is beszél két argumentum: az egyik, hogy valamelyik lónak csak meg kell a versenyt nyernie, a másik pedig s ez nyomósabb, hogy *Kara* a Péchy Andor lova. Tavaly *Barnato II.* volt a hős a László-díjban, miért ne ismételné meg e győzelmet most a sokat pihent másik ló, *Kara* *Jack O'Lantern* fia pár pillanat alatt igen népszerű állat lett; de nem is esoda, mert úgy nem fénylett a szőre egyik társának sem, olyan all' right egyik sem indult ki a starthoz.

A mi ezután következett, az lépésről-lépésre ismétlődése a tavalyi Szent László-díjnak. Akkor *Barnato II.*, most *Kara* ment a korlát mellett az éle, s ő vezetett, nehogy valamelyik más ló erősebb pacet csináljon; s éppen úgy, mint tavaly *Barnato*, *Kara* már verve volt a távoszlopnál s mellé jött a tavalyi *Guardian* helyett *Hamlet*. Már ugy látszott, mintha az aranydíjazás drossz győzne, amikor kívülről vészélyesen bukkant fel a két köhögős ellenfél, *Incrovablet* és *Capo Gallo* s egy-egy pillanatig mindakettő nyerőnek látszott. Csakhogy *Sharpe* nagyon kemény legény ám; *Karát* mintha egy pillanatra visszavetette volna, hogy azután misterien dobja előre — s a következő pillanatban a cseresznyevörös drossz egy teljes hosszal előzte meg a cénál *Hamletet*, *Incrovablet* harmadik, *Capo Gallo* negyedik.

Kara nagyon szép dolgot produkált győzelmével, különösen tekintve, hogy három kilóval többet is vitt, mint társai. Sokkal érdekesebb *Hamlet* pompás futása, ebből ítélve *Attila* csakugyan legelső-rangu Derby ló, *Hamlettől* pedig — ló legyen az amely elvegye a Henckel emlékversenyt.

Érdekes volt még ma a nyeretlen kétvétesek versenye. Itt kivételesen kikapott a nagy favorit *Charmant*, de csak lovasának, a jó arcu *Huxtable*nek a segítségével, aki lehet igen jeles fiatal ember. da

jockeynek csapni valóan rossz. A versenyt *Boldog* nyerte még rövid fejvel, nemcsak a maga, hanem a *Rumbold* jockey fejével.

A mai nap tanulságos eredményei különböz a következők:

I. **Welter-Handikap.** Díj 2000 korona. Távol-ság 1000 méter. Péchy A. 3é stpm. *Pharao* (Sharpe) első. Báró Springer G. *Almaviva-ja* (Cleminson) második. Harkányi A. *Inländer-je* (Wilton) harmadik. Azután: *Destillateur*, *Rabenvater*, *Eregy*, *Bokros*, *Dolly*. Itélet: Kúzelem után fejhosszal első, fejhosszal harmadik. Totalizátor: 5: 14. Helyfoglalások: I. 25: 40. II. 25: 49. III. 25: 30.

II. **Kétvétesek eladó versenye.** Díj 2000 korona. Távol-ság 1400 méter. Mr. Black pk. *Du nur* (Bulford) első. Gróf Pejacsevich Antal *Popovka-ja* (Cleminson) második. Mr. C. Wood *Nászagnya* (Prudames) harmadik. Azután: *Mumus*, *Bolygó*, *Karmester*, *Mármaros* és *Esparsette*. Itélet: Biztosan nyakhosszal első, három hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 20. Helyfoglalások: I. 25: 56. II. 25: 94.

III. **Szt. László-díj.** Díj 32,000 korona. Távol-ság 1400 méter. Péchy A. *Karaja* (Sharpe) első, gr. Festetics T. *Hamletje* (Park) második, gróf Degefeld J. *Incrovabletje* (Wilton) harmadik. Futottak még: *Capo Gallo*, *Simandl*, *Sternbusk* és *Glen d'or*. Itélet: Biztosan 1 hosszal első, nyakhosszal harmadik. Totalizátor: 5: 17. Helyfoglalások: I. 25: 39. II. 25: 47. III. 25: 35.

IV. **Eladók handikapja.** Díj 2000 korona. Távol-ság 1600 méter. Mr. Siltón *Isoldeje* (Poole) és Mr. Newmarket *Contrása* (Gilchrist) holtversenyben első, Baltazzi A. *Intruderje* (Rumbold) harmadik. Futottak még: *Eregy*, *Pimasz*, *Félnék*, *De lujo*, *Kékes*, *Duty*, *Arkadia*. Itélet: Holtversenyben első, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 55 (Isolde), 5: 11. (Contrás.) Helyfoglalások: I. 25: 187. II. 25: 64.

V. **II-od osztályú eladóverseny.** Díj 3000 korona. Távol-ság 1000 méter. Péchy A. *Rózsajja* (Poole) első. Mr. Lincoln *Suadája* (Wallasek) második, *Geist* G. *Szomoruja* (Sharpe) harmadik. Azután *Fragile*, *Retford*, *Vundermadi* és *Arana*. — Birói itélet: Igen könnyen 4 hosszal első, 6 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 19. Helyfoglalások: I. 25: 59. II. 25: 76. A nyertest 7900 koronáért Gyedyi Lajos megvette.

VI. **Nyeretlen kétvétesek versenye.** Díj 2000 korona. Távol-ság 1000 méter. Blaskovich Ernő *Boldogja* (Rumbold) első, Blaskovich Elemér *Charmantja* (Huxtable) második, Péchy A. *Longfelowja* (Sharpe) harmadik. Azután *Buluwayo*, *Fétard*, *L'Allemande*. — Birói itélet: Kúzelem után fejhosszal első, 2 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 23. Helyfoglalások: I. 25: 40. II. 25: 35. III. 25: 87.

VIDÉK.

— (Pestmegye új tisztviselői.) Pestmegye mai közgyűlésén *Bicskey* Kálmán árvaszéki jegyzőt megválasztották árvaszéki elnöknek; *Baky* Imre, eddigi VI. aljegyzőt árvaszéki jegyzőnek; *Szabó* Géza köz-igazgatási gyakornokot VI. aljegyzőnek s *Martinovics* László közigazgatási gyakornokot az ujonnan szervezett VII. aljegyzői állásra aljegyzőnek. *Bemiczky* Ferenc főispán kinevezte *Marion* Lajos közigazgatási gyakornokot tisztelbeli jegyzőnek. A közgyűlés a *szegénysorsu tüdőbajosok szanalóriumának* megszavazott ötezer forintot.

A közgyűlés foglalkozott a *képviselőválasztások fűradójával* is Fazekas Gusztáv főjegyző előadásában. A főjegyző javaslata, amit el is fogadtak, azt ajánlotta, hogy ne akarjon a közgyűlés egy választót sem fölöslegesen jutalmazni, de viszont ne okozzon kárt a fuvarosoknak s esetleg a községeknek sem. Alapul vette a javaslat a prakszisban már kipróbált azt a tarifát, amelyet a katonaság a gyakorlatok alkalmával a fuvarokért fizetni szokott. A tarifa alapjaul a tíz kilométer távolság szolgál; eszerint tíz kilométerenkint három forint az alapdíj. Ezenkívül minden további kilométer után, kiéptett uton két krajcár, kiéptetlen uton tíz krajcár. Ennek a számításnak az alapján Pestmegye legnagyobb választó kerületében (a gödöllőiben) a lehetséges legnagyobb fuvaröltés, minthogy kétezerhatszáz választó van, hater ezer forintot rughat. Amde ez csak abban az esetben következik be, ha csak egy jelölt van, ha továbbá minden választó kocsin megy be Gödöllőre s egyetlen egy sem marad el és senki sem megy vasuton.

— (Huszonöt év.) Szép ünnepe volt tegnap a szolnai királyi katolikus gimnáziumnak. *Bicsosvsky* Károly igazgató ünnepelte 25 éves szolgálati idejének a jubileumát. Az ünnep első része az intézetben folyt le, a város hatóságainak és testületeinek részvételével. Dr. Mayer György tanár beszéde után lepleztek az igazgató arcképét. Este a kaszinóban bankett volt, amelyen a jelenlévők lelkesen tüntettek a társadalmi egyesülés mellett.

— (Sabolcsmegye közgyűlése.) Sabolcsmegye törvényhatósága, mint tudósítónk táviratozza, ma kezdte meg a főispán elnökölete alatt öszi közgyűlést. Mindjárt az alsópáni jelentés után a megüresedett helyekre megválasztották főszoigabirónak *Oltshwary* Pált, szolgabirónak *Kubasy* Bélát, árvaszéki elnöknek *Leibey* Miklóst. Azután Bory Béla, az ellenzéki párt elnökének indítványára, hogy a kormány ellen a Hentizsbor felavatásáért rosszalást fejtszenek ki, elvetették. Gyűlés után a megyei szabadelvűpárt újra alakult. Elnöknek egykangulag gróf Vay Adámot választották meg. A miniszterelnököt táviratilag üdvözölték.

Nyíltér.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelkező lesz.

Húgyhajtó hatását!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható kószvénybántalmak és gyógyeztetésben.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Budapest, főraktár Edecskuty L. urnál.

Orvosi tekintélyek a

Szolyvai gyógyviz-et

Mivoltán ajánlják: kőszvény, hólyag, vizeleti szervek bántalmánál, cukorbetegség, vesebetegség, nyomorúságosságok, torok és tüdőszervek bántalmainál esetén.

Kitűnő ízű és igen üdítő viz.

Kapható: Edecskuty L. és Mattsoni és Witte újánál, a jobb felső részletekben és az orvosi forrásbirtoknál Szolyván (Bereg). — Prospektus ugyanott. —

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A pénz-ágens. Ötvös Nándor bűnperében ma volt a folytatódó tárgyalás, mely *Fataky* Antal bírósági végrehajtó kihallgatásával kezdődött. Ez az elnök kérdésére, hogy miképpen történt az a végrehajtás, melyet Ötvös, *May Róza* ellenében a saját lakásán fogatosított, előadja, hogy Ötvös azt mondta neki, hogy *May Róza* csakugyan ott lakik, de hogy Ötvösnek magától *May Rózának* adnia volna ki, nem igaz. A bizonyítási eljárás befejeztével s dr. *Káldor Gyula* ügyvéd védbeszédének meghallgatása után, a törvényszék Ötvös Nándort közkirathamisítás, uszóra és sikkasztás büntetéseért három évi és hat hónapi börtönrre, ezenfelül még száz forint pénzbüntetésre, Ötvös Nándornak pedig közkirathamisítás vétségeért négy havat fogházra ítélte.

§§ **Kulánris szerelmek.** *Kolumbár* Ferenc diurnista urnak a minisztériumban viselt eme állása, tisztára mellékfoglalkozás volt. A fő ügy, amire minden képesség, és ügyességét pazarolta: a szerelem. Hogy milyen nagy forgalmat csinált e téren, azt a következő kis statisztika bizonyítja: *Kolumbár* Ferenc egy év alatt négy *Teréz*, három *Elét*, három *Marit* és két *Annát* boldogított szerelmével. A felsorolt, jobbára szakácsnők és szobalányok osztályába tartozó egyének közül öt szakácsnő és hét szobalányi rangot viselt. Mindezt pedig azért fontos s azért érdemel különösebb hangsúlyozást, mert bizonyos rangra való tartozás bizonyos vagyoni állapotot is jelent, már pedig *Kolumbár* Ferencnek nem a szívekre, hanem inkább a pénzreszélyekre volt szüksége.

Török Etel szakácsnő az érdem, hogy *Kolumbár* ur fizelmeiről lerántotta a leplet. Szerelmes szívének minden indulata és haragja sújtja most *Kolumbárt*, aki hat évi hazudott szerelem és négyezer forint kicsikart összeg elverése után faképnél hagyta *Török* Etelt s az oly sokszor hazudott házasság gyönyörűségeiben nem öt részesítette. *Török* Etelen kívül a következők szerepelnek a szerelem áldozati báránykaiként:

Szobalányok: *Lizi Teréz*, *Juhosi Teréz*, *Laube Teréz*, *Nagy Etel*, *Kovács Lidia* meghatározhatlan összegűekig.

Szakácsnők: *Vizy Teréz* 250 forintos, *Nagy Anna* 110 forintos, *Lovassy Teréz* 450 forintos áldozat.

A sok szerelmi kaland után, végre a házasságra gondolt *Kolumbár* s természetesen egy öszbevegült haju asszonyon akadt meg a szeme. A házasságot csakhamar megkötötték, amit azonban *Török* Etel megtudott s jelentette a nagy konyhai szerelme.

Ma tartotta a törvényszék a végtárgyalást *Kolumbár* ügyében s két évi börtönrre és száz forint pénzbüntetésre ítélte a nőcsábítót.

§§ **Az anyjéért.** *Donál* Róbert, tizennyolc éves suhanó sehogyan tudta nézni azt a bírósági napidijast, aki mindennapos vendége volt az anyja házában. Gyerek lelkében valami nagy, féktelen harag támadt ez ellen az ember ellen, aki pedig az anyját szerette s akit az anyja is szeretett. A regénybe való lelki harc, mely a fiuban végre ment, végre is

fegyvert adott a gyerek kezébe s *Donál* Róbert egy napon rálőtt az anyja kedvesére. *Donál* azóta vizsgálati fogságban volt s ma került a törvényszék elé, amely a fiu tettének nemes okára való tekintettel szándékos emberölés kísérlete miatt *nyolc hónapi börtönrre* ítélte s ebből is öt hónapot kitöltöttnek vett.

§§ **A polnai gyilkosság.** Meglepnő fordulat állt be a polnai bűnpörben, amely tudvalegőleg halálos ítélettel végződött. A kuttenbergi bíróság letartóztatta a meggyilkolt *Hruza* Ágnes anyját és testvérbátyját. *Bécsből* táviratozzák ezt a *Pester Lloyd*nak, azzal a megjegyzéssel, hogy a letartóztatás híret ott mind határozottabb formában beszélék. *Kuttenbergből* még nem erősítették meg ezt a hírt.

TÁVIRATOK.

Bécs, október 10. *Báró Calice*, Ausztria-Magyarország konstantinápolyi nagykövete, csak november végén tér vissza állomáshelyére.

Köpenhága, október 10. A cár megengedte *János* orleansi hercegnek, aki most a dán hadseregben kapitány, hogy átélhessen az orosz katonai szolgálatba. A herceg, aki most töltötte be huszonötödik évét, a *chartrai* hercegnek a fia.

Berlin, október 10. *Hohenlohe* herceg állapota javult. A herceg betegsége nem komoly, de azért mégis kénytelen lesz hosszabb ideig ágyban maradni.

Miniszterválság Bulgáriában.

Szófia, október 10. A bolgár távirati ügynökség miniszterválság kitöréséről ad hírt azzal a megjegyzéssel, hogy a *Grekov*-kormány még nem adta be lemondását.

Az orléanista összeesküvők.

Páris, október 10. *Grosjean* bíró, aki ellen vizsgálatot indítottak, mert az ő lakásán beszéltek meg az újonnan fölfedezett államellenes összeesküvést, a *Patrie*hez intézett táviratban bejelentette, hogy haladéktalanul *Párisba* megy. Ennek ellenére mind eddig sem érkezett meg, pedig a *Gare de Nord*on négy rendőrszűrésel állandóan várja. *Grosjean* lakását bíróság lepecsételték.

A *République Française* értesülése szerint a legújabb kompromittáltak közt van egy szenátor is, aki a republikánus többségnek tagja, továbbá egy nyugalmazott tábornok, aki azelőtt hadosztályparancsnok volt.

Berenger szenátor, aki a vizsgálatot vezeti, az összes letartóztatott vádlottaknak visszaadta lefoglalt magánleveleiket.

Menard ügyvéd, *Guérin* védlője, kijelentette, hogy *ezekilencz* mentőtanul idéztet meg a tárgyalásra.

Páris, október 10. *Berenger*, az állami törvényszék vizsgáló bizottságának elnöke ma délelőtt *Buffet*-t hallgatta ki, aki ügyvédté biszretében jelent meg. *Buffet* minden választ megtagadott azzal a kijelentéssel, hogy csak a nyilvános tárgyaláson fog felvilágosítást adni, azután hosszú nyilatkozatot olvasott fel, amelyben megokolta a választ megtagadását. Azután gróf *Chevilly* kihallgatása következett, aki *Berenger* minden kérdésére válaszolt.

Páris, október 10. A Havas-ügynökség jelentése szerint *Galliffet* hadügyminiszter vizsgálatot indított egy tüntetés ügyében, amelyet *Montelimarban* *Loubet* ottléte alatt rendeztek s amelyben állítólag néhány katonatiszt is részt vett. A miniszter a legnagyobb szigorral fog eljárni azok ellen, akiket bűnösöknek fognak találni.

Dzsavid meggyilkolása.

Konstantinápoly, október 9. Az az albán ember, akit *Dzsavid* állami tanácsos gyilkosaként letartóztattak, mindent tagad. Azt hiszik, hogy az igazi gyilkos megszökött. Több embert letartóztattak a gyilkosságban való bűnrészség gyanúja miatt.

Sztrájk.

Reichenberg, október 10. A *Blaschka* és társa cég liebenauai szöv- és festőgyárában tegnap sztrájk ütött ki, amelyben 4—5000 munkás vesz részt. A sztrájkra állítólag bérkülönbségek adtak okot.

Török dolgok.

Konstantinápoly, október 10. Az *Agence de Constantinople*-nek egy hivatalos forrásból eredő közléménye a Konstantinápolyban állítólag előfordult politikai letartóztatásokról és a pristinai szandzsákban állítólag előfordult nyugtalanító eseményekről szóló híresztelésekkel szemben kategorikusan ismételi, hogy valamint az állítólagos letartóztatások merő koholmányok, úgy az sem igaz, hogy a nevezett szandzsákban megzavarták volna a rendet és nyugalmat.

Közgazdasági távirat.

Berlin, október 10. (Gabonapiac.) Általában bágyadt irányzat mellett buza és rozs a tegnap ké-

sőn bekövetkezett rosszabbodás után nem hanyatlott. Zab ártartó. Az idő szép.

Frankfurt, október 10. Árfolyamok októberre. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Ésti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 226.60. Osztrák-magyar államvasút 140.50. Déli vasút 32.—. Osztrák aranyárjadék —.—. Olasz járadék 91.75. *Laura*-kohó 253.—. *Harpeni* 195.25. *Discont* 191.60. *Alpesi* —.—. *Bécsi* bankgyűléslet —.—. *Szilárd*.

Berlin, okt. 10. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Ésti forgalom*. *Négyzszázalékos magyar aranyárjadék* —.—. *Magyar koronárjadék* —.—. *Osztrák hitelrészvény* 227.—. *Osztrák-magyar államvasút* 140.60. *Déli vasút* 32.—. *Északnyugati vasút* —.—. *Elbavölgyi vasút* —.—. *Orosz bankjegyek* készpénz 216.60. *Buschtehradai* —.—. *Orosz bankjegyek* —.—. (Ultimo.) *Lombard* —.—.

New-York, október 10. (Értéktőzsde.) *Váltó Londonra* 4.86%. *Berlinre* 94%. *Ezüst* 59.

New York, október 10. *Liszt* helyben 2.80. *Buza* októberre —.—, decemberre 76.%, májusra 80.—. *Tenceri* májusra 38.8%.

Chicago, október 10. *Buza* decemberre 72.1/2, *Tenceri* májusra 30.5%.

N a p i r e n d.

Napló. Szerda, október 11. — **Római katolikus:** *Gummr* hv. — **Protestáns:** *Placidia*. — **Görög-orosz:** (szepetern 29.) *Kiráik*. — **Zsidó:** *Markeshvan* 7. — A nap két reggel 6 óra 58 perckor. — **Nyugszki délután** 5 óra 2 perckor. — A hold két délután 12 óra 5 perckor. — **Nyugszki este** 9 óra 38 perckor.

A *horvát miniszter* fogad délután 4—5-ig. A *jezuiták közgyűlése* délután 4 órakor az ujjvároszába díszteremben.

Luzus-lövésár a *Tattersalban*. *Főellenőrségi szemlék*. Az I. honvéd gyalogezred 1893—1894. évben besorozott legénységével. A közös hadseregben: a 32-ik gyalogezred 1895—1896. évi, és az 1., 4., 7. és 13. utászszázalaj legénységével. Kezdetre reggel 9 órakor.

Nemzeti múzeum: *Képtára* és a néprajzi osztály (*Csillag-utca* 15.), nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Többi tárai 1 korona belépő díj mellett meglehetnek.

Wagner-kidállás a *Nemzeti Szalon* termeiben (Ferenciek-tere 9. sz.) nyitva reggel 9 órától este 9 óráig. *Belpéc-díj* 20 krajcár.

Iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1-ig. *Országos Képtár* az Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Tecnológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig. *Szabadalmi levéltár* (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Közelkedési Múzeum a *Városligetben*, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig. A *magyar királyi központi statisztikai hivatal* nyilvános könyvtára és térkép-gyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig és este fél 7 órától fél 9 óráig. *Egymeneti könyvtár* nyitva délelőtt 9—12-ig. *Délután* 3—8-ig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—8-ig. *Muzeumi könyvtár* nyitva délelőtt 9—1-ig. *Magyar Kereskedelmi Múzeum*. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az *Ipacsarnokban* délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. *Magyar házi-ipar központi bazár*. *Kerepesi-ut* 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. *Tudakozó iroda* és nyilvános szakkönyvtár, *Kerepesi-ut* 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. *Vasár- és ünnepnapokon* délelőtt 9 órától 12-ig.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. **Somossy Mulató**. Nagymező-utca. Ma egész ujj szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Circus Henry. Naponta változatos műsor. **Europa kávéház**. *Ferenc-József-tér*, *Parkas Pista* és fia zenekara.

Budapest kávéház. *Andrássy-ut*, *Rácz Laci* híres zenekara.

Miklós M. bor és sörösarnoka az *Urania* színház mellett *Kerepesi-ut* 19. naponként zeneestély. Saját termésű borok.

Páris szálloda. *Váci-körút*. *Éttermek*. *Elegáns kávéház*. *Látványosság:* *Bachus-pince*.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt *Szikszay*) *Nemzeti Színház-épület*. *Banda Marek* hangversenye.

Putzer-pince *Deák-tér* naponta a pince ét-termekben *Schrammel* és kitűnő cigányzene.

Wekerle kávéház. *Kerepesi-ut*. *Veres Sándor* dal-társulatának hangversenye.

Orient kávéház. *Kerepesi-ut*. *Csóka József* zenekarnak hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei *Duna- és Lipót-utca* sarkán. *Fővárosi látványosság*. Hetenként kétszer katonazene.

Margitid-kávéház. *Lipót-körút* 2. sz. *Balogh Lajos* és *Dobronyi Géza* zenekara hangversenye.

Kerekpáriskola: Legnagyobb és elegáns berendezéssel *Révay-utca* 18. szám alatt. (*Dénes* és *Társa* tulajdonosok.)

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerékpárterem*.

Magyar Színház-kávéház. *Wesselényi-utca* 51. naponta *Dankó Pista* híres magyar dal-társulata.

Gambinus. *Magyar sörcaernok* *Erzsébet-körút* 27. Naponta katonazene-hangverseny. *Szabad bemenet*.

Margit-park kávéház *Budán* a *Margit* hid mellett *Pécsi* *Peze Károly* zenekarnak hangversenye.

Othón kávéház *Kerepesi-ut* *Parkas Pali* zenekara. **Klotild kávéház** *Lipót-utca* katonazene.

Feszt-Sopron- és Pozsony vidéki kitűnő borokat helyben házhoz szállít a *Bor-pince* *Eötvös-utca* 29.

Tátra nagy kávéház *Király-utca* 77. naponta művésznőkkel álló nőzenekar.

Bodega-pince, újonnan fényesen berendezve, a *Somossy-mulatóval* szemben (Nagymező-utca 30.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

KÜLÖNFÉLEK.

Péripatvar.

Örökös perpatvar ez a földi élet —
És csak nagysokára jó a végítélet.
Messzo van, magasan a legfelső táblánk
S ott is a főbíró ravasz prókátorok,
A hogyes Uristent 5r- és védangyalok
Jobbról is, balról is buzgón informálják.

Méry Károly.

† **Erndes a világirodalomról.** Brandes György egy most megindult német folyóirat első számában tanulmányt ír arról, hogy mi a világirodalom. Goethe nézetéből indul ki, aki elsőnek teremtette meg ezt a szót, s aki azt állította, hogy a nemzeti irodalmaknak mindinkább az általános világirodalom mögé kell szorulniok. Akkoriban, írja Brandes, a humanizmus és a világpolgárság általánosan megbecsült eszmék voltak. Ennek a századnak az utolsó évtizedeiben azonban mind erősebb nemzeti érzés nyomta el mindenütt ezeket az eszméket, s az irodalmak egyre nemzetiebbek lettek. Egyébként az a tény, hogy valamelyik író a világirodalomhoz tartozik, nem bizonyítja még azt, hogy jelentékeny is. Nagy tehetségek a világ előtt ugyszólván egészen ismeretlenek maradtak, mert egy kis nemzetnek voltak a fia, amelynek a nyelvét nem igen tudták külföldön, míg közepes tehetségek, akik ontják a könyveket, mint például Ohnet, világhírre tettek szert. A fordításokat Brandes csak „szomorú szükségletnek” tartja. A fordítások elkerülhetetlen tökéletlenségének az a következménye, hogy egy hatodrangu író, aki világnyelven ír, könnyebben ismertebbé válik, mint egy másodrangu író, akinek a nyelvét csak néhány millió ember beszéli. Aki kis és nagy nemzetek irodalmait ismeri, készségesen belátja ezt. De a nagy nemzetek fiaí rendezes nem hiszik el ezt.

† **Dewey fia.** Hiába, csak ritkán esik meg, hogy nagy embernek a fia is nagy ember lesz, azért nincs mit csudálkoznai azon, hogy Dewey admirálisnak, a nagy győzőnek a fia nem híres hadvezér, hanem egyszerűen kereskedő-ügynök, aki szövetségekkel jár-kei Amerika városáiban. Tudvalevő dolog továbbá még az is, hogy Deweyt, a nagy győzöt, majdnem agyoncsókolták nemrégiben az amerikai hölgyek, amiért olyan nagy győzelmet aratott a spanyolokon. Ezek után következzék az, hogy a fiatalabbik Dewey, aki kereskedelmi utazó, a minap benn volt egy üzletben és dicsérte a mustráit a főnöknek. Ekkor hirtelen azt érzi, hogy valaki neki eszik és megcsókolja. A következő pillanatban tudta már, hogy az üzlet egyik elárúsítónőjének a karjai között van. Irult-pirult és

REGÉNY.

A verebek.

(17)

— REGÉNY. —

Irtá: KABOS EDE.

Csóválta a fejét, ahogy a vihóg eselések csoportján keresztüláig visszament a társasághoz. Az ajtóban egy pillanatra megállott. Jóformán rá sem ismert most a lakásra, melyből csak az imént távozott. A két kis lyuk levegője átitzott az ünnepiesen szorongó társaságtól, mely most már reszketni látszott, ahogy a függőlámpák alatt párákkal és gözölgéssel megtelne hullámozott a levegő. Valami piszkos vörös fátoll ereszkedett az alakokra s hamarosan nem látszott ki alóla egyéb, csak a leányok világos ruhája s a koresmáros verejtékes feje, mely a maga kopaszágában úgy ragyogott, mint egy villanyos lámpa tejlgyója. A porcellánzabó, a kőmives, a vörös asszonyosság s az a pár fiatal ember legkivált, aki az asztalok táján állt, egyszerűen elveszett a rengő vörös fátoll alatt. Csak a lárna, az edények és üvegek csörrenése hangzott most még sokkal erősebben.

— Éljen Szaploneczay! — kiáltotta némi-keppen megkésve, de csöppet sem féltéken a hosszú növendékszinész s mikor a társaság egy kicsit csodálkozva nézett rá, csak úgy ültében morgott hozzá valami felköszöntőt is, amiben említés történt bizonyos jövedőről, amikor az ünnepelt poéta a színpadnak is dolgozni fog.

— Mert mégis csak a dráma a legfőnsége-sebb műfaj — ordította bösz lelkesedéssel a hosszú növendék.

Korniss Géza erősen bölintott a fejével. Szaploneczay Adámhoz fordult, aki halkan be-

még magához sem térhetett a meglepetéstől, amikor a különös leányzó ezt a kijelentést tette:

— Nem magamagáért csókoltam ám meg, hanem a papája, a világhírű férfi kedvéért.

Erre még jobban elszégyelte magát az ifju Dewey, kibontakozott az ülő karok közül és kirohant az utcára. Még a mustrás csomagját is ott hagyta a boltban.

† **A tegnapi késés.** A délvédők egyik vasuti állomásán történt a következő mulatságos história: Jókedvű kis társaság igyekezett Temesvár felé a délutáni vonattal, de amint a társaság tagjai az állomásra érnek, ott látják a jöszötáblát, amelyen ez a fölrás ékeskedik:

A vonat
13 percnél
késéssel érkezik.

Mit csinálnak tizenhárom percig?

A társaság egyik tagjának ötlete? —

— Térjünk be a koresmába, s várjuk be ott a késést.

Indítványát elfogadták. Bor és pipaszó mellett mult az idő. Letelt a rendes idő, meg a tizenhárom percből is tíz, mikor valaki megszólalt:

— Talán mennék!

Erre siettek a vonathoz. A pályaudvar egészen üres volt. Egy-két szolgálattelvő vasuti ténfergett föl-alá, de utast nem láttak egyetlen egyet sem. Furesának tetszett ez a esőndes állapot s kezdtek tudakozódni. A portáshoz fordult a tanító, udvarias felvilágosítást kérvén, hogy mikor jön be vonat. Hiszen már tizenhárom perc is elmúlt.

— De hiszen az még a tegnapi késés! — magyarázta készségesen a portás.

Csakugyan úgy volt. Mit tehetett a társaság! Visszament a koresmába és várta a legközelebbi vonatot.

† **Japán kivitele.** Japán kivitele 1894. előtt még nem tett száz millió yent, de az ideit kivitel már előreláthatólag a kétszáz milliót is el fogja érni. Ez év első felében Japán kivitele 106,630,021 yen, bevitelle pedig 111 millió 522,342 yen volt. Miután azonban Japán külkereskedelmében az év első fele a jelentékenyebb bevétel, a második pedig a nagy kivitelek időszak, az 1899. évi kivitel tuhaladja majd a kétszáz milliót, vagyis a kivitel hat év alatt megduplázódott.

† **Az emlékező tehetőség.** Általában az a nézet, hogy az emlékezőtehetőséget a gyakorlat megerősíti és élesíti. Ennek az ellenkezőjét állítja egy William James nevű amerikai pszichológus. És állítását

szélgetett Angélával és erős cigányfejével jóformán árnyékba borította a leány kedves arcoskáját. Ugy tetszett, mintha abban a pillanatban ez a két teremtet egészen más világokban kalandoznák. A társaságtól egészen elfordulva, egymás szavát figyelve ültek ottan és Korniss Géza meg sem tudta érteni azt a két ijedt arcot, mely az ő megszólítására feléje meredt.

— Csak azt akartam mondani, szólt a kis tanárjelölt, hogy a mi művészbartánk mond valamit s előbb-utóbb csakugyan meg kell majd próbálkozni a drámai műfajjal is.

Szaploneczay és Angéla úgy nézte, mintha egy szót sem értene.

— Akkor Angéla kisasszony is játszani fog a darabokban, folytatta Korniss.

A leány szemén valami különös fény reszketett. Ő hamarabb megértette Korniss szavait, de mintha neki is jól esett volna, hogy Szaploneczay, miután egy mosolylyal válaszolt barátjának, tovább egy szóval sem érintette az új témát. Csak folytatta, ahol a Korniss megszólításánál elhagyta és beszélt a maga nyomorúságos ifjuságáról, amelyből még az ifjuság arán is jól esik menekülni. Mert az a nyomorúságnak a legesunyább természete, hogy meg tudja rontani még az ifjuságot is, mint a hogy egy csöpp sav megrontja az izét a forrás friss vizének. Ki kell önteni a vizet. Futni kell az ifjuságtól. Csak ki belőle — akárhova. S a Szaploneczay hangjában mintha valami utálat remegett volna, ahogy a maga futását mesélte. Angéla pedig alig mert lélegezni, mert a fojtott szavakból a saját érzelmei lüktettek feléje. Ugyanaz a nyomorúság s ugyanaz az örült vágy, hogy az első nyilvános kivánszorogjon a pincelevegőből a napfényre. Csak ki belőle — akárhova.

S ami ezt a kis leányleket legjobban megfélemlítette: hogy ezen az estén minduntalan megszálta már az érzés, mintha a Szaploneczay erőteljes beszédéből a maga lelkeknél sikoltását hallaná. Szakadatlan találkozás a két léleknek

a következőkben támogatja: Victor Hugó egy darabjából egy héten megtanult kívülről százötvennyolc versszakot. Ehhez a szellemi munkához százharminc egy percet volt szüksége. Arra megtanulta Milton Elvezett paradicsomának első énekét harmincyolc nap alatt, mindennap husz percet tanulván. Aztán később százötvennyolc versszakot tanult be könyv nélkül, amire százötvenegy perc kellett neki, tehát husz perccel több, mint az első százötvennyolc versszakra. Hát James urnak ez a megfigyelése helyes lehet, csakhogy ebből nem következik még az, hogy a memóriát a gyakorlat nem erősíti.

† **Alma Kjeldseth.** Nem új dolog, csak éppen az az új benne, hogy hölgy csinálja meg. Egy norvég nő, Alma Kjeldseth, egy tromsói újságírónak az özvegye abba fogadott, hogy gyalog megy Párisba, semmi pénzt nem visz magával és csak abból fog megélni utközben, amit a tollával megkeres. Augusztus 15-én indult utnak Gothenburgból és a napokban érkezett meg Párisba. Persze kalandokban is volt része ezalatt. Udvaroltak neki egy kicsit. Annnyira, hogy bottal kellett magát fölfegyvereznie a toladók ellen. Hanem azért biztosra veszi, hogy a fogadást megnyeri.

† **Biciklil — ingyen.** Egy párisi kereskedő a következő reklámot eszelte ki. A Passage Jouffroyban levő üzletének kirakatába a következő hirdetés akasztotta ki:

Eladó egy kitűnő kerékpár. ára 200 frank. Ha holnap délig nem akad vevő, ára esökkenni fog öt frankal és így tovább minden nap kisebb lesz az ára. Ha a kerékpár ára öt frankig esne és még sem akad vevő, a másnap déli tízenkét órakor pontban elsőnek jelentkező ingyen kapja meg.

A járókelők megállnak, olvassák a hirdetést, nézik a biciklil és mosolyogva mennek be a boltba.

† **A botnak a gazdájánál a helye.** Az olasz színházi publikum általában nagyon kedélyes publikum. Afféle illedelmes tempókról, amihez a mi publikumunk van szokva, ott szó sincs. Mi végig hallgatjuk a rossz színészt is, de mennyi rossz színészt. (Hadd beszéljen.) Ők nem. Lepisszegik és kiküldik a színpadról. Jöjjön más. Mi türelmesek vagyunk a rossz muzsikával szemben s egy-egy gixer nem jelent háborút minálunk. Olasz földön nagy hajbakapás származik belőle s az se ritkaság, hogy a hamis művésznőt megdobálják almával, narancssal. Mindazon szempontokra való tekintettel a színházak célarányosnak tartják, hogy a publikum ne vigyen botot, esernyőt a színházba. S amennyiben odalenn a publikummal rendelkezni lehet, hát rendelkeznek a botot illetőleg, nagy cédulákon, a miken az van a publikum becses tudomására adva, hogy a színháznak ruháitai vannak s a bot odavaló.

Ahol a társaságnak minden tagja az eleven tündérmesét vélte látni és egyszerűen felolvadt az ünnep gyönyörében, Angéla odalenn, szíve legmélyén, reszketve takargatta ösztönszerű undorát. Legjobban szeretett volna menekülni attól a gyűlevész társaságtól, mely az ünnepi köntösben s a ragyogó asztal körül még sokkal inkább elárulta nyomorúságát. Édes apja, aki a házmezték durva habitusában, minden szögletséggel és darabosságával is kedves volt az ő szemének, most a fényes fekete ruhában föllázította. Valami természetellenese érzése bántotta, mintha meglett embereképpen ünnepi pillanatokban kezdene komédiázni. S ezek a koldus emberek, akik talán csak úgy kölesönöztek a viseltes fekete ruhát, de mégis beleöltöztek — mintha csupa eszmás kandur volna. De nem, ez még járja a mesében. Ezek a kandurok a valóságban bujnák eszmába. S aztán le kell ülnök egy uri teríték mellé, ami nem is eshetik jól nekik, mert nincs az a kedvenc étel, amit jóízűen tudna megenni a szegény ember, ha a király nézné, mikor eszik. Az embereknek megvan a maguk ruhája és másik nem való nekik. Az étellel pedig úgy vannak, hogy olykor a környeztet fontosabb az ételnél. S ezeket valami ünnepi alkalom, amit nyilván meg sem értenek, kicsalta a ruhájukból, a környezetükből. Szögletesebbek, mint hétköznapon és neveltségesebbek, mint a rongyaikban. Csak az a jó isten tudja, micsoda öröme telhetik ilyen mulatságban némely embernek.

Angéla már egész este érezte ezt az undort. S az első pillanatban szinte megrémült, amikor Szaploneczay esőndes megjegyzéseit meghallotta. A szívéhez kapott, hogy talán nyitva fejeztette, mert ez az ember egyszerűen olvas belőle. Mi ez? Nem értette.

— Szaploneczay ur! — szeretett volna felsikoltani. De csak az ajka remegett meg.

(Folytatása következik.)

A római prefektusnak azonban nem az a véleménye. Kijelentette, hogy a színházaknak semmi joguk sincs ahhoz, hogy kieroszakoják a publikum kezéből a botot. A pálcza elfér ott, ahol a gazdája. Ezek után a színházak szomorúan, a publikumnak pedig jó kedve van s vigán verik a padlót, ha tetszik neki az előadás és a tenorista hátát, ha spórol a hangjával. S hogy élelmes is a talján, annak bizonyossága az a jelenet, ami a botrendelő után bekövetkezett a római Manzoni színházban.

Egy uri ember egész csomó botot vitt magával a hóna alatt a színházba.

— Hova megy? — kérdezte a jegyszédő.
— Befelé. Itt a jegyem.
— De a botot nem szabad bevinni.
— Dehogy nem. Nem olvasta, hogy megen-gedő a prefektus?

— De annyi botot...
— Adok annak is, akinek véletlenül nincs.

Tudniillik pénzért akarta éllatni a publikumot bottal, olyanformán, mint ahogy szokás kikölc-sződni a látszóvet, ha véletlenül nincs nálunk a miend.

Persze, hogy nem lett az üzletből semmi.

— **Általános sötétség.** Maholnap egészen sötét lesz Magyarországon. Legalább arra vall ez a két mulatságos panasz, amelynek elsőjét egy *nagyváradi*, másodikát pedig egy *kassai* újságból vesz-zük át.

I.

Sötétség városa. Általában Abderát nevezik így, pedig bátrán megilleti ez az elnevezés Nagyváradot is. Persze csak este, mert nappal minden szabályrendeletől függetlenül árasztja reánk ingeny-fényét a nap. Este azonban, a mikor a költő szerint kigyulnak fenn a csillagok, nálunk csak egy-egy elszórtan piszkáló gázlámpa képviseli a világosságot. Kiválóan érezhető fogyatékoság lesz ezután, amikor a színtársulat távoztával az esteli séta az egyetlen szórakozás, amit e város lakóinak nyújt. És még ezt is garasos fukarkodással teszi. Esti nyolc óra után, amikor a boltok lámpái nem világítanak már a járó-kelők közé, tisztességes lényok nem is mozdulhatnak ki szobájukból, mert a mindent elfodó sötétség minden nevetlen frófiát és léha tolokodást rájuk szabadt. Ez ugyan kicsinyes dolognak látszik a férfiak szempontjából, akik a zengerajókban valahogy csak agyonverik az időt, de hát néha-néha illik a másik nemem levőkre is gondolnunk...

II.

Egyiptomi sötétség az utcókon. Nem először szólottunk fel most lapunk basábjain ama valóban mucsais eljárás ellen, melyet a város a közvilágítás körül tanusít. Elmorosan, szatirikusan, sőt folyamodvány alakjában is sőt emel-tünk az ellen, hogy mikor a kalendárium szerint holdvilág van, a lámpákat fel nem gyújtják, vagy pedig oly korán ol-tják el azokat, hogy este tíz órakor már koromsötét a város, mert ha a holdvilág — ami különösen ilyen őszi idő-ben gyakori — felhők mögé bujlik, akkor a város utcáinak világítását igazán elhagyhatta a holdbéli szent Dávid. A naptár szerint tegnap este 10 óra 44 perckor kelt, amely ideig égtek a légszuszó lámpák, háromnegyed 11 órakor azonban elarasztották a várost a hosszú botokkal ellátott, s tisztáknek fordítva eleget tévő „lámpagyújtatók”. Sorra eloltották a légszuszó lámpákat, afrikai sötétségbe borítva a

várost. Nem tudjuk, vajlon takarékoságnak nevezzük-e ezt a kétségtelenül komikus rendeletet, vagy pedig leküzdhetlen vaskalaposágnak! Az utóbbi azonban talán előbb esetelése ennek a valóban tarthatlan állapothoz!

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása október hó 7-dikén a következő volt: Bankjegy-forgalom 732.465.000 frt (+ 6.993.000 frt); ércérték-készlet 507.568.000 forint (— 1.829.000 frt); váltó-tárca 248.230.000 forint (+ 15.107.000 forint); érték-papirkölesön (lombard) 25.879.000 frt (— 148.000 frt); a bankjegyforgalomból adóköteles 14.886.000 forint (+ 5.192.000 frt).

A Belvárosi takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy az intézetnél elhelye-zett összes betéteket 4 1/2 százalékkal gyümölcsözteti és a tőkeamat-adót is a sajátjából fizeti. Ez intéz-kedés e hó 11-én lép életbe és visszavonásig marad érvényben.

A m. kir. államvasutak igazgatósága folyó évi október 7-én 900.000 forintot szállított be a köz-ponti állampénztárba mint pénztári fölösleget. A folyó évi beszállítás összege 13.500.000 frtot tesz ki.

A magyar ipar külföldön. A bulgáriai állam-vasutak részéről kiirt árleletesen, mint Szófiából táv-iratozzák, a nemzetközi versenyen a *Magyar Királyi Államvasutak géppálya* nyerte el a szállítást tíz teher-vonat-mozdonyra és négy gyorsvonati mozdonyra. Az ügyletet a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság, illetve az ennek kezelése alatt álló szófiái muzeumi képviselőiség közvetítette.

A magyar lótenyésztés tanulmányozása. A földművelésügyi miniszter batósága alá tartozó ló-tenyésztő-intézetek tanulmányozása céljából a porosz kormány *Verner* és *Bielek* porosz kir. ménlepel igaz-gatókat küldte ki hazánkba. A porosz kormány ki-küldöttjeihez csatlakoztak *Kunheim* és *Podewitt* nagy-birtokosok, akik Kelet-Poroszország nagyobb ló-tenyészői közé tartoznak. A porosz szakemberek, akiknek kirendelése és érdeklődése mindenesetre annak a bizonyossága, hogy lótenyész-intézeteink a külföld előtt is elismert színvonalon állanak, a föld-művelési miniszter szakközvegyeinek kalauzólása mellett eddig a kisbíri és bábolnai méneseket, a bábolnai, székesfehérvári ménlepelosztályokat tekintették meg.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Semmler József*, kereskedő *Hartberg, Weisz F.* és *Társa cég* (*Budapest* (Kerepesi-ut 20.)) *Havlicek Albert* kereskedő (*hagyaték*) *Kölin, Berut Antal* szabó *Weipert, Freudenheim József* kereskedő *Drohobyer, Trampus Henrik* *Triest, Leuchter Salamon* kereskedő *Krakkó, Pick Ernő* kereskedő *Teplitz, Frank Adolf* kereskedő, *Siófok, Reiter Jakab* kalap- és férfidivatár *Versec.*

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-pesten* 18.25 forint pénzben, 18.75 forint aruban. *Bécsben* a kontingentált készáru 19.80 forint pénzben, 20.— forint aruban.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vá-sári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: *Belföldi élő borju* 257 darab, leölt borju 30 darab, *növendékmarha* 18 darab, *bárány élő* 7 darab, leölt *bárány* — darab. *Árjegyzések:* *Belföldi élő borju* 34 krajcártól 44 krajcárig, elsőrendű 46—53 krajcárig levonás nélkül, kivételesen — krajcárig, leölt borju 52—60 krajcárig, *növendék marha* — krajcárig kilónként, 1-ső rendű — krajcárig. *Élő bárány* — forintig páronként. — A rendkívül cse-kély felhajtás következtében ma kivételes magas árak kerültek jegyzésre.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi *petróleum-rakodónál* lévő *székes-fővárosi sertés-kon-zumvásár* árjegyzése 1899. évi okt. 8-án. Készlet 75 darab. *Érkezett* 626 darab. *Összesen* 701 darab. *Eladott* 579 darab. *Maradt* 122 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 44—45 krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 41—45 krajcárig. 320—380 kgr. sulyban 43 1/2—45 krajc. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos — krajcárig. *Malacok* — krajcár kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécal sertésvásár. A st.-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentet-tek: 10 369 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3787 darab fiatal sertést, 6364 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 10151 darabot. A forgalom eleinte élénk, később báyadt.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 38—39 kr, kivételesen 39 1/2 krajcáron, középminőségű sertés 36—37 krajcár, könnyű sertés 36—37 — krajcár, fiatal sertés 37—43 krajcáron.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, október 10.

Jó kínálat és korlátozt vételked mellett az irányzat lanyha volt. Forgalomba került 22.000 métermáza buza 5 és 10 krajcárral alacsonyabb árakon. Egyéb gabonaneműekben a forgalom csekély volt. Zab változatlan maradt. Rozs 5 krajcárral alacsonyabb.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 80 1/2 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 80 1/2 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 79 1/2 k. 8 frt 67 1/2 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 79 1/2 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 79 1/2 k. 8 frt 40 kr, 200 mm. 78 1/2 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 40 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 79 1/2 k. 8 frt 60 kr, 200 mm. 79 1/2 k. 8 frt 52 1/2 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 78 1/2 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 50 kr, 300 mm. 78 k. 8 frt 47 1/2 kr, 500 mm. 78 k. 8 frt 55 kr, 300 mm. 78 1/2 k. 8 frt 55 kr, 1000 mm. 78 k. 8 frt 57 1/2 kr, 1300 mm. 78 1/2 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 77 1/2 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 77 1/2 k. 8 frt 35 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 40 kr, 400 mm. 77 k. 8 frt 25 1/2 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 77 1/2 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 77 1/2 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 76 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 76 k.

Grubbe Mária.

(55)

— Dán regény. —

Írta: JACOBSEN J. P.

Aztán minden nap örömei tallérokban, fillérekben, kifejezve, minden sóhajlás anyagi veszteségből fakadt, minden vágyódás az anyagiak szaporodását, minden remény az anyagiak gyarapodását jelentette. Aztán mindenütt a takarékoskodás, krajcároskodás, a zsugoriság örökösén virasztó szeme villogott elő minden zugból. Ilyen volt most Grubbe Mária élete.

Eleinte gyakran megesett, hogy a minden-napi élet lármája és munkássága közt mindent feledett, mindent, ami körülötte volt s éber álomban idézte vissza múltjának egy-egy drágább emlékeit.

Egy emlék támadt fel gyakran lelkében. Az a kastély, melyet a rózsák egészen elborítottak.

Oh az a kert! Az a csendes, szenderegő kert, ahol békesség honol a fák, a levegőben, ahol álmodozó némaság van mindenben s ahol olyan minden, mint a sötétség nélküli éjszaka. A virágok kelyhében szenderegő az illat, a füveken a harmat, félig nyitott szemmel aludt az ibolya a füvek között s ezernyi hasadó bimbót álomba ringatott a tavaszi lehelet. Most a kastély udvarára ér: a rózsák tövises indái hang-talanul, esendesen ömlenek el a falakon és tetőkön, esendesen, haloványan olvadnak a rózsaszínek tajtékos örvényébe.

Szemét gyönyörrel jelgettette mindeme szépségeken, az udvar pompáján, ahol lehullott rózsalevelek heverték magas halomban az ajtók és ablakok előtt s piros hóként takarták el a széles márványlépcsőket.

— Pihenni! Pihenni úgy, hogy a napok boldozító békességben perezenek le, egyik óra a

másik után, mialatt minden emlék, minden reménység, minden gondolat határozatlan, lágy hullámveréssel költözik ki a lélekből... Ez volt a szép álmok legszebbike.

Természetesen csak kezdetben volt így a dolog. Később elfáradt a képezetben. Elfáradt a repülésben, egyre ugyanazon cél felé szállani, mint a bezárt légy az ablaktáblák felé. Ebben a törekvésben könnyű elfáradni s Mária csakhamar el is fáradt belé.

Amint a legszebb és legnemesebb műemlék is megromlik a barbár kezekben, s a mérész, karcu tornyokból eseten kupolák lesznek, a csipke finomságu díszítéseket letérdelik, a gazdag színekben pompázó képek megfakulnak, így romlott meg, így kopott meg Grubbe Mária is ez alatt a tizenhat esztendő alatt.

Grubbe Erik nagyon megőregedett. Meg-megrogyott járásközben s valamint az arevonásai is élesebbek, durvábbak lettek, azonképpen durvább és kegyetlenebb lett modorában és visel-kedésében is. Dörmögő, megközelíthetlen ember lett belőle, olyan nyakas, mint a gyermek, hirtelen haragu, bizalmatlan, gyanakodó és fukar.

Az Isten nevéét ki nem adta volna a szájá-ból a világrét sem s főleg akkor emlegette igen sűrűn, amikor a marha beteg volt vagy rossz volt a vetés. Ilyenkor nagy tisztessége volt nála a menyébéli urnak, mert az öreg Grubbe nemcsak a nevet mondta ki százszor egy lélekzetvételre, hanem minden dicsőró, magasztaló jelszót talált ki melléje. Lehetetlenség volt, hogy Mária sze-resse, avagy csak tisztelje is, sőt bizonyos tekin-tében indokolt volt gyűlölete is Grubbe ur iránt. Mert saját atyja volt az, aki a kitagadással fenye-gette, aki el akarta őt kergetni Tjeteből, aki meg akarta fosztani a legapóbb élvezetektől s aki mindével arra kényszerítette őt, hogy Dyre Palle karjaiba vessen magát. Minden módon azon volt, hogy függetlenítse magát az apja indokola-tlan, durva hatalmától s tisztára az volt az oka annak, hogy újból férjhez ment. Természetesen esalódott, mert Dyre Palle és Grubbe Erik meg-

egyeztek abban, hogy a tjelei birtokot és nőr-becki udvart, mely Mária hozományja volt, közö-nesen igazgatják. Minthogy pedig a tjelei birtok nagyobb volt a másiknál, Grubbe Erik sehogy-sem tudott lemondani arról, hogy ő a birtokot ténylegesen kormányozza, úgy fordultak a dolgok, hogy Mária és férje jóval több időt töltöttek az apjuk házában, mint a saját otthonukban. Dyre Palle, landvigi és krogedali Dyre Kelemen ezredes és Pallesdaker Rodsteen Edele asszony fia, rövid nyaku, alacsony, virgone emberke, akinek areán határozottság látszott, ami elég jól is állt volna neki, ha a gutaütés el nem ékteleníti. Mária utálta ezt az embert.

Épp oly zsugori s épp oly krajcároskodó ember volt, mint Grubbe Erik. Különbön pedig leszámítva azt, hogy semmi érzéke nem volt a becsületesség iránt, okos, ügyes, tevékeny ember volt. Ha kínálkozott az alkalom, nem mulasztotta el, hogy megalja, becsapja azt, akit be lehetett csapni s sohasem szégyelte, hogyha rajtakapták gazságain. Egy fillérnyi haszonért avval sem törődött, ha úgy összestidták, mint a kutyát s még csak nem is szólt a szidalmak miatt. Ha barátai vagy ismerősei megtisztelték bizalmukkal s arra kérték, hogy számukra vegyen valamit, egy percig sem késett vele, hogy ezt a bizalmat a maga előnyére aknázza ki. Ámbátor házasságát is tisztára üzleti szempontokból kötötte, mégis büszke volt rá, hogy a kormányzó egykori ne-jét bírja. E mellett azonban éppenséggel nem úgy bánt vele, mint azokkal szokott az ember, akikkel büszkélkedik; nem mintha a közönsé-gesnél górombabb vagy erőszakosabb lett volna hozzá, hanem azok közé az emberek közé tar-tozott, akik büszkén és önelégületen tudják, hogy minden tekintetben korrekt és normális köznapi lelkek s e tudatukban szívesen éreztetik fölényü-ket azokkal a szerencsétlenekkel, akiket nem látott el a sors ennyi középszerűséggel. Azonfelül még annyira szemtelének, hogy önmagukat követelő példának tolják fel.

(Folytatása következik.)

fogalmazó-gyakornokká ideiglenes minőségben, a fumei pénzügyigazgatóságához Schlemmer Károly földadó nyilvántartási biztos pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédítőkorrá ideiglenes minőségben, a löcsei pénzügyigazgatóságához Ruiz Imre ottani irodatisztet pénzügyi irodavezetővé végleges minőségben, Murgácz Béla budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatósági kezelési gyakorlatot ugyancsak Löcseire pénzügyi irodatisztá ideiglenes minőségben, a központi díj- és illetékfizetési hivatalhoz Lukáts Antal székesfehérvási pénzügyigazgatósági irodatisztet pénzügyi irodavezetővé végleges minőségben, a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságához Lévai J. Jenő zombori kezelési gyakorlatot pénzügyi irodatisztá ideiglenes minőségben, a kolozsvári pénzügyigazgatóságához Veress Gyula ottani kezelési gyakorlatot pénzügyi irodatisztá ideiglenes minőségben, a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságához Stepháni Gyula ottani kezelési gyakorlatot pénzügyi irodatisztá ideiglenes minőségben, Bóna Géza fumei, Lenatz József orsovai, Kondolák Gyula fumei és Solyomssy Sándor, valamint Szikorszky Titusz budapesti fővármivatali segédítőkorrá vált-tisztekké, Mavér Abin budapesti fővármivatali gyakorlatot ezen hivatalhoz vámszegésztisére nevezte ki. — A földmivoltásügyi miniszter a deliblati kincstári birtok kezeléséigéhez Götz Károly temesvári kincstári ügyészségi díjnotok ideiglenes minőségű irodatisztá nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kuzmiák Sándor, Budinszky Miklós, Kamencza László, Lévák Mihály, Oláh Kornél okleveles tanítókat és Vrabély Mihályné született Dzsunya

Paula okleveles tanítónőt a bács-keresztúri Állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítónőnek, Doró Vendel okleveles tanítót a zsebely-józsefszállási Állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Nyisztor Amália okleveles tanítónőt a kapnikbányai Állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Csucska Irma okleveles tanítónőt az antalóci Állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Kis Sarolta okleveles kisdudóvónőt a torontál-orszobeti Állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé nevezte ki. — A szegedi itéltábla elnöke Aranicsky Sztankó ujvidéki lakost díjas joggyakor-nokká nevezte ki. — A pozsonyi itéltábla elnöke Dr. Kuller Armin ügyvédjelöltet és Scholt Vilmos végzett joghallgatót díjtalan joggyakor-nokká nevezte ki. — A debreceni itéltábla elnöke Plosz Gyula zilahi lakos végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakor-nokká nevezte ki. — A fumei pénzügyigazgatóság Latzkovits Miklós díjtalan vámgyakornokot díjas vámgyakornokká nevezte ki a fumei fő-vámhivatalhoz. — A máramaroszigeti pénzügyigazgatóság Togyer László m. szigeti kir. adóhivatal-hoz díjtalan adóhivatali gyakorlatokká nevezte ki.

Athetézés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kut-rovich Ella upesti Állami elemi iskolai tanítónőt a budafoki Állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. Segédlelkéskönyvezetési állásra a munkési járási bíróságnál 2 hét alatt; adóátrnöki állásra a nagymar-toni kir. adóhivatalnál 2 hét alatt; négy pénzügyi vizgázói állásra a beszerzési pénzügyigazgatóságnál október 28-áig; irnoki állásra a nagy-kőrösi járási bíróságnál november 7-ig;

aljegyzői állásra a zilahi törvénytörzsnél 2 hét alatt; posta-mesteri állásra Felső-Elefánton (Nyitra vm.) október 26-áig; albírói állásra a brassói járási bíróságnál 2 hét alatt.

I d ő j e l z é s.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, október 10.

A kiterjeszkedett maximum ma a Biscayai öböl felé egészen a Fekete-tengerig egész Közép-Európa felett domi-nál, míg Európa északi és délkeleti széleit egy-egy depresszió érinti. Az idő az egész kontinensen derült, száraz és igen hűvös, esők csak a magas északon és a Márvány-tenger környékén esett. A hőmérséklet mindenütt süllyedt és Ausztria-Magyarország északi felében, valamint Orosz-országban ma reggel a fagypontra alatt van. Egyedül a brit szigetek és Dél-Skandinávia érzik az enyhe oceáni légáram-lat hatását.

Hazánkban az idő általánosan derült és száraz, reg-gel a hőmérséklet az ország északi és keleti felében csak-nem mindenütt a fagypontra alatt van. A délr majdnem álta-lános volt.

Küldés: Továbbra is derült, száraz és igen hűvös idő várható, sok helyütt éjjeli fagygyal.

HERCZEG ÉS HORVÁT

Budapest, Kerepesi-ut 52. Adria-szállóval szemben.

Selyem- és flanelbluzokban legnagyobb raktár. Óriási divat-áruháza. Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

Csakis nálunk lehet kapni!

Női ruhakelmék 120 cm. széles	--- --	---85	frttól följebb
Női ruhaselyem fekete és színes	--- --	---95	:"
Női kész szerpentináljak	--- --	4.50	:"
Női selyemalkj	--- --	6.50	:"
Női öszikabátok bélelve	--- --	4.50	:"

Női angol ruhák	--- --	15.---	frttól följebb
Női angol kockás gallér	--- --	4.50	:"
Női elegáns selymruháknak	--- --	18-30	forintig.
Női ruha-posztók minden színben	--- --	---60	kr. 120 cm.
Női serió gallér	--- --	2.50	kr.-tól följebb.

Selyempaplan minden színben 7 forint. Ágyterítők és függönyök olcsóbbak mint bárhol.

Mindazoknak, kik gyors, alapos és biztos gyógyulást óhajtanak, ezen kitűnő szakorost a legmelegebben ajánljuk.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

Bőrgyógyász, bőrápolás, neml- és hu-gy-szeri bántalmak képestett szakorosa.

gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű a neml betegségek és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletű bántalmakat, továbbá bármily bőrbetegséget és szépségihát a külföld által elismert legújabb kitűnő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em.

Rendel: délelőtt 10-11-ig, délután 3-7-ig.

Külön várótermek hölgyek és urak részére. Levelekre azonnali válasz.

Salamon Odön

Kocsin és Gyalog

(Szatirikus társadalmi rajzok)

12 kötetű könyve megjelent

második kiadásban.

Ára: 1 forint.

Megrendelhető a

Budapesti Napló

adóhivatalában

Budapest, József-körut 18.

Azok a szenvedő férfiak, kik sok más szerrel való próbálgatás után használják a **Dr. Egger-féle**

injeckió Hamamelis Virginica-t, meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmulja hatásában a többi hasonló készítményeket, mint-hogy **hugyössbántalmakat** legelővőbb idő alatt gyógyít.

Dr. Egger-féle Injeckió ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1 frt 5 kr., két üveg 1 frt 75 kr. Fő- és szétküldési raktár: Gyógyszerház a „NÁDORHOZ”, Budapest, VI., Váci-körut 47.

GUMMI

és hálhólyag tucatonként 3, 4, 5-10 frt. Capote americaine (rövid) 1-6 frt. tucatonként. Női külön-legességek 1.80-2 frt. darabja.

Női övszivauskák tucata 2-8 frt. Mintagyűtemény urak számára (25 drb) 5 forint.

Rendelőnyek régiót és titoktartás mellett eszközölte nek.

Rothausner M. Ignác és fia

Budapest, Király-utca 6 N. sz.

Magy. kir. Államvasutak igazgatóság.

137935/C. IV. 1899. sz.

Hirdetmény.

(Mersékel árú közvetlen menetjegyek életbelépte-tése a magyar északnyu-gati helyterdeki vasuton.)

A magy. kir. Államvas-utak igazgatóságától nyert értesülés szerint f. é. ok-tóber hó 1-től kezdve a magyar-északnyugati h. é. vasuton egyrészt Nyitra és Kajsa, másrészt a Bó-laház-Kutti, illetve Bre-zovai vonalrész állomá-sainak egymás közötti személyforgalmában mér-sékelt árú közvetlen me-netjegyek fogmak kiadni.

A menetárak az illető állomásokon kifüggesztett menetjártáblákból kivehe-tők. Budapest, 1899. szept. hó 24-én.

Az igazgatóság. (Utánny. nem díjazatik)

Magy. kir. Államvasutak 118355/99.

Pályázat.

Az alulírott igazgatóság a m. k. Államvasutak részére a jövő 1900. évben, illetőleg 1902. év végéig a távirati, telefon és vil-lamos jelzőanyagokból fer-mülő tényleges szük-ségletnek szállítását biz-tositani kívánván, erre ezennel nyilvános pályá-zatot hirdet.

A kiírt tárgyat képező cikkeket előtűntető jegyzék, mely egyszerűsind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításkra-vonatkozó részletes módo-zatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparka-maránál megtekinthetők és a m. kir. Államvasutak igazg. anyag- és leltárbe-szerzési (A. V.) szakosztálynál (Bpest, András-sy-ut 73. sz., II. em. 43. a.) kaphatók. Szabályszer-tien kiállított, invenkint egy koronás m. kir. okmánybél-lyezgel ellátott ajánlatok legkésőbb f. é. október hó 17-iki déli 12 óráig a m. k. Államvasutak anyag-és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, il-letve posta útján oda kü-löndek és a boríték ezen külcimmel látandó el:

„Ajánlat 118355/99. sz.-hoz.” — Bannátpenzül az az ajánlatot árú értékének 5 százaléka legkésőbb 1899. évi október 16-ig a m. k. Állam. főpénztárán-létendő.

Később benyújtott aján-latok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok be-tartása mellett állítatnak ki, végre azok melyek után nem tételtet le az előírt bannátpenz, nem vé-tetnek figyelembe.

Budapest, 1899. szept. hóban. Az igazgatóság.

Ritka alkalom!

210 darab 1 frt 50 krért

1 pompásan aranyozott óra szép láncsal 3 évi jótál-lással, 1 pompás szivarszipka borostyánkővel, 1 pomp. gyűrű utánzótt drágakövel, 6 db legfin. zseb-kendő, 1 készlet dublirarany kézelő- és ingbom patent zárral, 1 jószágu tolette szappan, 1 legfin. zsebkész, 1 legf. bór pénzestárca, 1 pompás zseb-tolette tűkör zseb tokban, 1 legfin. nikkell zseb-íróeszköz, 1 pár legfin. buton hölgyek számára, simli-brillánsal, csa-lódásig hű, 20 db tárgy a levelezési szük-ségrelele és még 200 különböző tárgy, amely a háztartásban nél-külözhetetlen. Valamennyi tárgy az órával együtt, a mely már magában is megéri a pénzt, 1 frt 80 krba kerül. Szétküldi utánvétellel a kiviteli cég:

Ch. Jungwirth, Krakko 80 II.

NB. Nem tetszőért pénz visszajár.

Női betegségeket, mint egyáltalában kifolyást és méhajt, fel-tűnő gyorsan gyógyítja az általunk előállított **Nádaf-por.**

Ezen befecskendező por kitűnő hatással bír idült és új fehérfolyásnál, **menstruációs zavarok** az anya-**ehévaladás-nál**, valamint minden más tartós női bajnál. Egy doboz ára 1 frt 50 kr., dupla doboz 2 frt 50 kr.

Erőmegújító-elixir, hatásában a mai napig utol nem ért szer **gyöngésgönd, vérszegénység, sáphór, ideggyengeség, (nyeri)erikus görcsök, de különösen elgyengült férfierő (impotentia), nők magtalan-ságánál és önkénytelen magotlenségnél, 1 kis üveg ára 3 frt, 1 dupla üveg 5 frt.**

Injeckio Nádaf és Pilulae Nádaf, kitűnő szer gonorrhoe, kifolyásoknál és hu-gyössbántalmaknál, már néhány befecskendezés és Pilulae bevétele elegendő, hogy a leghevesebb folyást megszüntesse. Egy üveg injeckio 1 frt, 1 doboz pilulae 1 frt. — Postai megrendelések gon-do-san eszközöltenek. — 3 frton felüli megrendeléseknél csa-magóris nem számítatik. Számos hálalrat van, kiknek fe-letől szerük segítettek. Mint egyedül valóban kapható:

Erős és Halász gyógyszerházában

a „Megváltó”-hoz. Nagy-Becskerekén. 24.

36 év óta fennálló szőnyegraktárunk teljes felosztása következtében

hatóságilag engedélyezett **szőnyeg végeladás.**

Óriási szőnyegraktárunk végleges eladása szabott szenzációs árakon. — Az eladás csak készpénz-fizetés mellett történik.

TOTTIS és KREN

IV., Bécsi-utca I. sz. Hajó-utca sarkán.

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek elnevezése alatt rejűl különféle legelhanyagol-tabb bántalmak, a vér infekcionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotentia) ellen paratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánjuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIA

RENDELŐ-INTÉZET

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratla-nul áll, a modern kgyics és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a korszakalkító „Kataphor...” gyögmód alapján nagyszabásu gyógytermekekkel van berendezve és a legelővőbb idő-**att** gyökere, állandó és teljes gyógyulást biztosít.

Tapa-**att** gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulást után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8-11g. d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik. Külön váro- és gyógytermekek, külön be- és kimenet.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1899. évi október hó 12-én.

Figaro lakodalmá.

Víg opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzerzte Mozart

Gróf Almaviva Takáts Cherubin Hilgermann
 A grófné M. Rottor Figaro Ney D.
 Susanne Szilágyiné Marcellina Válent
 Kezdeté 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi október hó 11-én.

Stomfay család.

Színmű 3 felv. Csiky Gergelytől

Stomfay Szacsavay Héthársy Szacsavayné
 Agnes Helvey Margit Ligeti
 Vilmos Zilahi Lipóczy Gabányi.
 Kezdeté 7 órákor.

Délutáni előadás. (Kezdeté 2 és fél órákor.)

Ifjúsági előadás.

II. Rákóczy Ferenc fogsága.

Eredeti dráma 5 felvonásban. Irta Szigligeti Ede.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi október hó 11-én.

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képbén. Szövegét írta
 Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította
 Heitai Jenő. Zenéjét szerzerzte Victor Roger.
 Személyek:

Chatellerault E. Küry	III. Ernő	Németh
Sarah	Gazsi	Chatellerault
Thea táncosnő	Bárdy	Beaugency
Maréchalné	Kreacsányi	Pontbichet
Faméla	Harmath	Trénitz
Carmen	Makkos	Celostin
Teréz	Vidorné	Oreg bérlő
		Jolivet
		Nagy

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi október hó 11-én.

Utazás a válás körül.

Vígjáték 4 felv. Irta Hennequin.

Személyek:
 Verdisson Góth Flouchene Gál
 Lucienne Lányó I. Cérambois Szerényi
 Evangeline Rostagni. Pigeon Bárdi
 Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi október hó 11-én.

L. Komáromi Mariás asszony felléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írta: Beóthy László és Makai Emil, zenéjét szerzerzte: Davidsohn Emánuel.
 Személyek:

Monád Szilágyi Szulamit Komáromi
Aron Mátrai Abigail Ledofsky
Absolon Beóthy Cingitang Rózsabegy

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, bérlő.

Pénztárnyitás 7. — kezdeté pont 8 órákor.

Hatásos siker!
Hatásos siker!

! Aquamarinoff !

a legjobb orosz ének- és tánc-csoport

Miss Milly Capell

szencziós sportjelenet,

Blank Henrik

hasbeszélő.

Mr. Roberts

equilibrista,

ugymint az összes újonnan szerződött művészek.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik, a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítették

Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivar-társasága IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

HEIM-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogostott

HEMIH., BUDAPEST ÉS BÉCS,

cs. és kir. udv. szállító.

Kittűnő hirmevű cs. és kir. kiz. szabad kályhánk

MEIDINGER-OFEN

H. HEIM

eredetiben csak üdvtűnkben

Budapest. Thonet-üzletvarban kaphatók.

Budapest, 1899. évi szeptember havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. sz.

Ma

„Menachem álmai“

énekes játék ballettel Leitner H.-től, zenéje Kmoeh A.-tól.

Ágoston remete ... Schönberg ur
 Menachem, damaszki zsidó ... Rott ur
 Sára, felesége ... Weissnő
 Ezt megelőzi:

„Családi dráma“

tragikus kimeneteli bohózat. Irta: H. H.

Továbbá ballettársaság fellépte a

Enriquetta Holzer

L'ecole de l'abbé,

ballett némajáték:

Hegedüs és társa

fotocinkografiái, autotípiái (ollohé) és

rajz-műintézet

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-ut 53. szám.

Készít mindennemű fotocinkografiát, autotípiát (ollohé) és rajzokat, árjegyzékek, könyvek, szak- és hírlapok stb. nyomtatványok képes kiállítására. Tervek és rajzok művészi kivitelben.

Specialista képes levelező-lapok készítésében.

Aranyhal-akváriumkedvelők

figyelmét felhívjuk

Bartmann G. egyetemes haleleségére,

amely Németország első tekintélyeinek véleménye szerint, mivel hosszú évi szakfőrfői kutatás alapján 14, nagyobbrészt a vízi és rovarvilágból vett természetzi anyagból van összeállítva, az egyetlen reális és célszerű eleség aranyhalak, csuka fajtájú, valamint az összes finomabb akváriumhalak etetésére. Nem zavarja a vizet, a halaknak szinpopát, virgoncságot, növekedést ad és külömb a kereskedelemben előforduló, összes, nagyobbrészt nem reális hal-eleségszereknek. Kérem a m. t. közönséget, sziveskedjék az eredeti dobozokon kinttintett nevre pontosan ügyelni és kizárólag csak ezit kérní.

BARTMANN G. halászati igazgató, Wiesbaden.

Államilag kintüntetve.

Árusító helyek Budapestén:

Lux Mihály drogéria,

Muzeum-körút 7. sz.

Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Watterich Arnold, Dohány-utca, Utasi Ferenc, Andrassy-ut és Roth Mór, Winkler Nándor, Forgó és Tsa üveges boltjaiban. Egy doboz ára 15 kr.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-férdek, valamint más hitelképes egyének kezdező részlet felteletek mellett kapnak szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Krzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarak, I. em.

Árjegyzékét 25 kr. levéljegyz beküldése ellen bérmenve küldi fenti cég B. osztálya. 5167

Magy. kir. Államvasutak. 147156/99. A V. számhoz.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

A magy. kir. Államvasutak igazgatósága a jövő 1900. évi január hó 1-től december hó 31-ig szükség mintegy 300 q tisztított kender és 650 q gyapot fonal szállítást biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdot.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 4-ik napjának déli 12 órájáig terjesztendők be, a bántó-pénz pedig folyó évi november hó 3-án déli 12 óráig teendő le.

A pályázatra vonatkozó részletes módzatok leírását tartalmazó „pályázati felhívás”, mely az ajánlattevő adírásával ellátva az ajánlatához csatolandó, a magy. kir. Államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. sz.) kapható, a hazai kereskedelmi iparkamaránál és az üzletvezetőségknél pedig megtekinthető. Ezen pályázati felhívás kivánságra postán is megküldetik.

A különleges szállítási feltételek tisztított kenderre vonatkozólag 40322/92. sz. az általános szállítási feltételek pedig 122391/96. sz. a kiadva, melyek aláírva az ajánlathoz szintn csatolandók, a fenti hivataloknál megtekinthetők vagy alólírott igazgatóság nyomtatványtírájánál megszerzhethetők és pedig az általános szállítási feltételek 25 kron, a különleges feltételek 15 kron.

Ha a feltételeknek postán való megküldése kívánlatik, a vételáron kívül még 10 kr. postadíj is előzetesen beküldendő.

Budapest, 1899. évi szeptember havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

EGYETEMES PÉZENYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet ára osinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetemes Regénytár eddig megjelent kötetekinek.

Gyarmathyné. Asszonyokról asszonyoknak ... -50

Gyp. A szeleburdi ... -50

Haggard Rider. „Ó.” ... 1-

Haggard Rider. Salomon király kincse ... 1-

Haggard R. Ismeretlen ország ... 1-

Herzog F. Fenn és lenn ... 1-

Herzog F. Simon Zeusza ... 1-

Herman Ottó. Knopfmacher ... -50

Hayes P. Felejtethetlen szavak ... -50

Hungerford Mrs. Kis hercegnő ... -50

Hungerford Mrs. A kis hőbortos ... -50

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

József-körút 18.

frtüg terjedő megrendelések csak az összeg előleges beküldése ellenében teljesítenek.

KESSLER-féle Magda-hajkenőcs

dermatológiai terapeutikus alapon nyugvó Szarvatsalónál fogva az elismert legjobb szer

Korpa ellen, hajkiullás ellen.

Magda-hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a hajnövevést előmozdítja és mint kitűnő óvószert a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még gyermekekknél is, használatra legjobban ajánlható. Fő széküldési raktár: Kessler Rezsőné, gyógyszerész a „Mogváltóhoz” Gyertyános, (Törvényszék) — Egy tégely ára 3 korona. — Raktár a következő gyógyszerüzletekben: Budapeston Török József, Király-utca 12. és dr. Egger Leo a Nádorhoz, Váci-körút.

MEIDINGER kályhagyártó

Ehrlich J. és H.

Budapest—Bécs.

BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 15.

Eredeti Meidinger rendszerű töltő, szabályozó és szellőző, valamint új szerkezetű kizáról. fűtési kályhák.

„Ideál” kiz. szab. szabályozó, töltő és fűző kályhák.

Szabad. Siemang-Ehrlich-féle kaszárnya kályhák. Új szerkezetű Meidinger Caloriferes-ek csöröpburkolattal.

Központi légfűtések és szellőzők.

LINOLEUM egész helyiségek padlózására, Linoleum-szőnyeg, Linoleum-futó

Szönyeg-raktár: **MILDNER H.** Budapest, IV., Váci-utca 3.

LINOLEUM LINOLEUM

az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadégmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Sneidig egyenruhákat készit

BLUM SÁNDOR

Budapest, Váci-utca 12. szám.

GYEREKRUHÁT

és fehérenmüt, valamint egész gyermek-kelengyét, divatos és szolid kivitelben, olcsón készit

FRIEDMANNÉ HERZ IRÉN

Budapest, VI. ker., Bajnok-utca 1. szám.

A díjkoszorozott légvonatzárok ablakoknak és ajtóknak

Elő díjak 3 aranyérem. Elő díjak 8 nagy ezüstérem.

a am. osztr. cs. kir. kormánytól kizárólagosan szabadalmazott, sokszorosan kipróbált, egyezségűl megbízhatóan bizonyult

graphotó lakkeveronattal, fehér, vörösbarna és tölgy színben, a legolcsóbb árakon kaphatók és pedig: ablakkereteknek fehér 5 kr., vörösbarna és tölgy színben 6 kr., méterje, ajtókereteknek fehér 7 1/2 és 13 kr., vörösbarna és tölgy színben 9 és 14 kr., méterje.

Egy középnyagúságú ablak számára fehér színben a szükséges legfeljebb 15 krajnára rug. — Megrendelések a vidékről úgy nyelhetők mint kisüzletben a leggyorsabban eszközöltetnek és megrendelési sziveskedjék a t. e. közönség az ablakok va ajtók számára pontosan megjelölni, hogy a szükséges mennyiség utánküldetessék. Minden megrendeléshez eszenfűl egy alkalmazási utasítás van csatolva, a mely szerint mindenki úgy alkalmazhatja azokat az ablakok és ajtókon, hogy ezeknek felnyitása és betétele legkevesebb sínes gázolt.

Bécs, Kolowratring 12. Cs. és kir. udv. gyári raktára

Védőkezes meztelen ellen. cs. és k. udv. szállító légvonatzárok számára Legnagyobb famegkötés.

PEPELÁRZ J.

Minden szó egyszeri beiktatása petít beiktatás... 30 kr. kinstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeglet kell mellékelni.

ARPO HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvételnek a

BUDAPESTI NAPLÓ részére

a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő dohány-tözsékben:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkok.

Nemesek-féle tözséde Pótló-tér.

Weltzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-ut 59.

Schwartz hirdetői iroda Marokkó-utca 2.

Sopronyi V. dobány-nagy-tözséde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksaé, Andrásy-ut 35.

Szántó Mór tözsédeben, Keskeméti-utca 14.

Buzavirág levele van Hivatalnok 18-tól. 5084

Elza. Irja meg kérem a kiadóhivatalba "szerdán nem" cím alatt, hol és mikor találkozhattunk. 5085

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

"Buzavirág" hirdetés nem közölhető, mert 30 krajczár kinstári bélyeg illeték alá esik a cím miatt.

Különbejárati butorozott szoba a Vörösmarty-utcában azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2588

Egy jó írásu Egy jó írásu fiatal ember, ki hosszabb ideig egy tűzifa és szennyező-kereskedésben működött, állást keres. Címe a kiadóhivatalba megduhadó. 2587

A főlépcsőházból nyíló elegáns butorozott utcai szobák, fürdőszoba használatra három vagy négy fiatalembernek teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2582

Fűszer és csemege üzlet a legelőkelőbb utcájában a fővárosnak, italmérési joggal, szépen berendezve, családi ügyek miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2580

Köser huszfüstölde a legelőkelőbb helyen, bor és sör engedéllyel, hol intelligens urak délelőn és este étkeznek, azonnal eladó. Levelek jó üzlet-jellege alatt a kiadóba kértnek. 2515

Intelligens ügyes comptoirista nagyobb vállalatnál alkalmazást keres. Szíves megkeresések "S. I." jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2568

Rövid fekete zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat az ár megjelölésével "Rövid zongora" jelleggel a laphoz kérek. 2560

Nevelői vagy bármilyen irodai munkát elvállaló fiatal gázsz. Cím a kiadóban. 2559

Ügyes szabónő ajánlkozik házakhoz és házon kívül is mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóban. 2341

Olesó telek eladó. Pest közelében 1500 □-l telek azonnal eladó, esetleg négy részbe is osztható. Cím a kiadóhivatalban. 2537

English lessons. Angolul tanulni óhajtoknak kitűnő gyakorlati tanító bíró született angol tanító áll rendelkezésükre mérsékelt áron. Methodusa igen előszerű és érdekes, midiatlantíványai nagyon rövid idő alatt nagyon elsajátítható emitt nyelvet. Próbalekét is ad. Leveleket "Mr. Scott" jelleggel kér a laphoz. 6725

Bernátfalván (Pusztapéterin) 1500 □-l telek kuttal együtt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2536

Vetőgép 17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2542

Tanárjelölt korrepetitori állást keres, elmenne helyben nevelőnek is. Cím a kiadóban. 2556

Nevelőnőket, gyermekkertésznőket, bonne-okat a legelőkelőbb helyen ajánl és elhelyez Todorfy Lajosné Budapest, Andrásy-ut 79. 5090

Distinguált izlésű divatárusnő modell kalapok és általános elkészítését elvállalja. Cím a kiadóhivatalban, vagy leveleket "divatárusnő" jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 4993

Ügyes varrónők állandó foglalkozást találnak. Cím a kiadóban. 2579

Virágzó fetelep eladó Budapesthez közel, vasutállomás közelében. A telep 2000 □-l területen fekszik, rajta w, nagy lakóház, magtár, görög, cselédlakás. Forgatnom évi 26-30.000 forint. Cím a kiadóhivatalban. 2566

4000 □-l telkek. □-l 3 forintjával a keletkező vasúti állomás közvetlen közelében remek fekvésű beállott anyagi viszonyok folytán eladók. Venni szándékozók ajánlatát "Br. V." jellege alatt a kiadóhivatalba továbbít. 5087

Egy utcai szobát keres egy tiszt. nő a VI. kerületben 15-óra. Levelek "H. N." jelleggel kérek a kiadóhivatalba. 5087

Zeneakadémiát végzett uri leány cimbalom órát ad. Cím a kiadóhivatalban. 2585

GAZDAKÖZÖNSÉG figyelmébe. Szénát szalmát, préselést és nyitlont, takarmány-félt, zabot, burgonyát, valamint mindennemű gazdasági hasznos és mindenféle élelmi cikkeket, gyümölcsöt, vadat, szárnyasokat, tojást, vaját stb. stb. elfogadunk bizományban vagy megveszünk saját számlánkra. DRECHSLER, Kerepesi-ut 64./A.

Drechsler Nándor és Társa Budapest, Kerepesi-ut 64./A. Széna, szalma, takarmány és élelmiszer bizonymányi üzlete. Sürgősen cím: DRECHSLER, Kerepesi-ut 64./A.

Első budapesti Kávémagazin szétküldeési osztálya KÁVÉ

Elvámolva és bérmentve. Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Jáva, Gyöngy 650

1/4 kg. Császár kev. tea 150

1/4 kg. Karaván tea 140

1/4 kg. Törmelek tea -90

1 kg. Takarékek kávé -80

Pénteken és szombaton a maradék és kirosított kávék eladásáppörkölt 1/2 kgr. -60

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-ut. 4.

Zálogházi cédlákat veszek. Eladok

13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, hálalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és vaslástelek mindennemű ezüst műtörös tárgyakban, arany fémlecek köllőgővél, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.

Grünberger Armin Béla örököséi Budapest, IV., Városház-tér 9., I. em. 23. Harisbazar. Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

25 szoba butor október hó 15-éig bántalmat olesó árban eladó és pedig: 5 hálószoba barok-stílusban, különféle árban; 4 hálószoba ó-német és angol stílusban; 2 ebédlő barok-stílusban; 2 mahagoni szalonberendezés; 1 Vernie matin szalonberendezés, zöld fa és aranyalán; 4 garnitúra finom francia seelyenszövetből és seelym plüssel díszítve. Azonkívül uril-és fogadószobaberendezések, szőnyegek, ágy-és asztalterítők, függő-lámpák, valódi olajfémestények és függőnyök. Ugyiszintén a lakás azonnal vagy november 1-ére kiadó. Képeket Budapest, Kerepesi-ut 64. szám. I. emelet.

Fiu öltönyök. Iskola-öltönyök 6 frt. Matróz-öltönyök 8 frt. Havolok 5 frt. Sajak-kabát 5 frt.

Rothberger Jakab és társai Budapest, Váci-körút 23. Használt ruhák ujkara kicsereletnek és a legmagasabb árban beszámitatnak. 8456

Ernyőjével a kezében, Ha kilép a férj maga; Ez vagy hó a meggyében, Ezt jelenti jóslata.

Egyedül ha künn az anyjuk S a férje bővül, esendesen; Kedélyes a hangulatjuk; Napsugaras nap lesz!

Am ha mintha pörölnének, Ide-oda futkosnak; Hírnökül vilhar s szelnek, Zivatartól tartanak!

Ily házikót mindenkoron Trischler Karoly órás Német-Bólyon. (Baranyam.) 21. sz. Fránkó küld a címre: Csak az árát - 1 frt 86 krt. - küldjed be. (Utánvételt is.)

Fő-urak és birtokosoknak az egész országban ajánljuk az ősi és téli idény beállítását szolgáló személyzetüknek szolgálatra és jó mégis olcsón való kiruházását.

SCHWARZ M. L. Budapest, V., Váci-körút 4. sz. kizárólagos libériakereskedésére, hol a legnagyobb választékban, minden nagyságban ugy magyar, mint német bundák valamint német és francia libériák raktáron tartanak. Különlegesség: himzett kocsiszűr gazdag himzessel minden színben és nagyságban a legnagyobb választékban.

Kutschera György IV., Budapest, Aranykéz-ut. 7. saját készítményű nyég és dugszagad rakt. sirkőlámpákban.

Kovácsolt vas és egyéb érc nyeganyag és bronzozás. Virágkosár és virágváza-raktárak, sirtótkozok, valamint ércvirágkoszoruk minden nagyság és minőségben, végül keresztek virágkoszorukhoz.

25 szoba butor október hó 15-éig bántalmat olesó árban eladó és pedig: 5 hálószoba barok-stílusban, különféle árban; 4 hálószoba ó-német és angol stílusban; 2 ebédlő barok-stílusban; 2 mahagoni szalonberendezés; 1 Vernie matin szalonberendezés, zöld fa és aranyalán; 4 garnitúra finom francia seelyenszövetből és seelym plüssel díszítve. Azonkívül uril-és fogadószobaberendezések, szőnyegek, ágy-és asztalterítők, függő-lámpák, valódi olajfémestények és függőnyök. Ugyiszintén a lakás azonnal vagy november 1-ére kiadó. Képeket Budapest, Kerepesi-ut 64. szám. I. emelet.

Fiu öltönyök. Iskola-öltönyök 6 frt. Matróz-öltönyök 8 frt. Havolok 5 frt. Sajak-kabát 5 frt.

Rothberger Jakab és társai Budapest, Váci-körút 23. Használt ruhák ujkara kicsereletnek és a legmagasabb árban beszámitatnak. 8456

Ernyőjével a kezében, Ha kilép a férj maga; Ez vagy hó a meggyében, Ezt jelenti jóslata.

Egyedül ha künn az anyjuk S a férje bővül, esendesen; Kedélyes a hangulatjuk; Napsugaras nap lesz!

Am ha mintha pörölnének, Ide-oda futkosnak; Hírnökül vilhar s szelnek, Zivatartól tartanak!

Ily házikót mindenkoron Trischler Karoly órás Német-Bólyon. (Baranyam.) 21. sz. Fránkó küld a címre: Csak az árát - 1 frt 86 krt. - küldjed be. (Utánvételt is.)

Közép-osztály, Frakk 5 frt. Nadrag 3 frt. Mellény 1 frt. Ferenc József-kabát 4 frt Jaquet 3 frt. ROTHBERGER JAKAB Kristóf-ut 2. I-ső emelet

VALÓ- di francia különlegesség (gummi) és halhályog, ugyiszintén összes női övszerek) F. Bergerand fils leghíresebb párisi gyártó-telegelynőseben beszerezhető: POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletképes árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott: a "Budapesti Napló"-ból.

Veszünk bármely zálogház által kiállított zálogcedulát egmagasabb árban, megvesszük törött, vagy régi arany, ezüst és egyéb ékszerárakat, esetleg csekély munkadíj fizetésével újra is becsorúlnak

is igen jutányosan eladó Fuchs és Társa 1878. óta létező ékszerárakat, Erzsébet-körút 17. szám. I. emelet. Dus választék mindennemű arany, ezüst és drága-kövekből

Gyümölcsöt, a legnemesebb fajú aradalmi termést, mely telel át tartos, a következő árak mellett szállítok utánvételt: 100 db szersika alma 2.-

100 db joges alma 2.-

100 db bór alma 2.-

100 db óriás (citrom izú) 3.-

100 db császárkörte 250

100 drb a legn. fajtából 3.- Ezeket a gyümölcsfajokat suly szerint is szállítom, és pedig: a fent jelzett almákat 16 krajváli kigr.-ként, a körteket 24 krajváli kigr.-ként.

Rendelményeknél kérem az utolsó vasuti állomást is megnevezni.

Peresz Fülöp Mohács-on. Orvosilag megvizsgálva. Elérhető minden napsz.

Vedjegy. Naponta szétküldeés postacsomagokban is Szabadalmakat kieszközöl és értékesít minden államban Weisz M. Miklós oklev. gépészmérnök szabadalmi ésműszaki irodája Budapest, V. Bécsi-ut. 6.

Köhögésnél, rekedésnél vegyen 30 krért Réthy-féle pomoteucukorkát.

Szegheóné S. Lujza nevelőnőket, bonne-okat és gyermekkertésznőket elhelyező intézetét f. 6. november hó 1-től VI., Desseffy-utca 22. sz. alá. I. emelére helyezi át és kéri a tisztelt közönséget, tartsa meg a 10 éven át irányában tanusított bizalmában és jóindulatában.

Hirdetmény. A m. k. államvasutak vonalain rendszeresített pénztárkezelőnői állásokra régebbi folyamodások folytán a már előjegyzett, vizsgázott jelöltek száma oly nagy, hogy ezen állások aránylag csekély számánál fogva a behálható szükséglet évkére fedezve van. Minthogy pedig ennek dacára ugy a nagymélt. kereskedelemügyi m. k. miniszter, mint az állami vasutak igazgatóságához folyamodások folytán nagy számmal érkeznek, a keresk. m. k. miniszter elrendelte, hogy mindaddig, míg a már előjegyzésben lévő jelöltek elhelyezésben nem nyerne, a kezelőnői állásokra való további kiképzés beszüntessék s a bekerülő sz. f. folyamodványok minden éremleges tárgyalás nélkül a folyamodónak egyszerűen visszaadásának; ha pedig a már előjegyzett jelöltek elhelyezve lesznek, a további intézkedések nyilvános pályázat útján történjenek be. Ily körülmények közt bizonyára az illetők saját érdekében is áll, hogy az előre látható cétalan kérvényezés költégétől és fáradságától megakark megkíméljék. Budapest, 1899-dik évi szeptember 20. Az igazgatóság.

Jó könyvek melyen leszálított áron: Ft Babos közhasznú magyaros szótár kötve (2 frt) ... 1.50 Benedek Elok. A szív könyve (1,80) ... 1.20 Betyarlegendák, az alföldi rablövélgyörténetei. 1.- Karczag Vilmos. Lemondás, regény (1,20) 60 kr. kötve (2 frt) ... 1.- Kossuthy Géza, nevezetesebb bűnesetek I., II., III., IV. egybekötve (4,80) ... 2.- Mihályi Imre. Franciaország alatt. Elmények és kalandok az Aqatoron (2 frt) 1.-, ugyanez kötve (3 frt) ... 1.50 Mokány Berci viselt dolgai (2 frt) 1.-, ugyanez kötve (2,50) ... 1.40 Murgor Henry. Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (1,50) ... 80 Sztano Miklós, Karam, boljáték (2 frt) 1.- kötve (3 frt) ... 1.50 Tóvölgyi Titusz. Van-e más világ? (A szellemek országából) (1,50) 1.- ugyanez kötve (2 frt) ... 1.40 Zola Emil, Pascal orvos, regény (1,60) 80 kr. kötve (2 frt) ... 1.20 (A bekerített árak a volt bolti árakat jelzik!) Megrendelhetők a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körút 18.

VALÓ- di francia különlegesség (gummi) és halhályog, ugyiszintén összes női övszerek) F. Bergerand fils leghíresebb párisi gyártó-telegelynőseben beszerezhető: POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletképes árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott: a "Budapesti Napló"-ból.

Veszünk bármely zálogház által kiállított zálogcedulát egmagasabb árban, megvesszük törött, vagy régi arany, ezüst és egyéb ékszerárakat, esetleg csekély munkadíj fizetésével újra is becsorúlnak

is igen jutányosan eladó Fuchs és Társa 1878. óta létező ékszerárakat, Erzsébet-körút 17. szám. I. emelet. Dus választék mindennemű arany, ezüst és drága-kövekből

Gyümölcsöt, a legnemesebb fajú aradalmi termést, mely telel át tartos, a következő árak mellett szállítok utánvételt: 100 db szersika alma 2.-

100 db joges alma 2.-

100 db bór alma 2.-

100 db óriás (citrom izú) 3.-

100 db császárkörte 250

100 drb a legn. fajtából 3.- Ezeket a gyümölcsfajokat suly szerint is szállítom, és pedig: a fent jelzett almákat 16 krajváli kigr.-ként, a körteket 24 krajváli kigr.-ként.

Rendelményeknél kérem az utolsó vasuti állomást is megnevezni.

Peresz Fülöp Mohács-on. Orvosilag megvizsgálva. Elérhető minden napsz.

Vedjegy. Naponta szétküldeés postacsomagokban is Szabadalmakat kieszközöl és értékesít minden államban Weisz M. Miklós oklev. gépészmérnök szabadalmi ésműszaki irodája Budapest, V. Bécsi-ut. 6.

Köhögésnél, rekedésnél vegyen 30 krért Réthy-féle pomoteucukorkát.